

Lovforslag nr. L 148. Fremsat den 15. december 2004 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af færdselsloven

(Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.)

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som ændret ved lov nr. 217 af 22. april 2002, § 3 i lov nr. 380 af 6. juni 2002, § 1 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, lov nr. 432 af 10. juni 2003, lov nr. 267 af 21. april 2004 og § 16 i lov nr. 473 af 9. juni 2004 foretages følgende ændringer:

1. § 53 affattes således:

»§ 53. For spirituskørsel straffes den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 0,50 promille.

Stk. 2. For spirituskørsel straffes endvidere den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.«

2. § 55, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

3. I § 60, stk. 2, 2. pkt., og i § 119 a, stk. 1, ændres »spiritus- eller promillekørsel« til: »spirituskørsel«.

4. § 60, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Er førerretten blevet frakendt betinget, skal føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, aflægge en kontrollerende køreprøve. Er førerretten frakendt betinget som følge af spirituskørsel, skal føreren forinden have gennemført et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus). Førerretten inddrages, hvis den kontrollerende køre-

prøve ikke består, eller vedkommende undlader at medvirke til den. Kontrollerende køreprøve skal dog ikke aflægges, hvis domfældte har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til frakendelsen. Beståelse af en køreprøve fritager ikke for gennemførelse af A/T-kursus.«

5. I § 60 a, stk. 1, ændres »§ 126, stk. 4,« til: »§ 127« og »126, stk. 1, nr. 1-3 eller 6,« til: »§ 125, stk. 1, nr. 1-3 eller 6, eller stk. 3,«.

6. I § 60 a, stk. 2, ændres »§ 126, stk. 4,« til: »§ 127« og »§ 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 1, nr. 5,« til: »§ 125, stk. 1, nr. 5, eller § 125, stk. 2,«.

7. I § 60 a, stk. 3, nr. 1, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 1, nr. 3,«.

8. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, ændres »§ 126, stk. 1,« til: »§ 125, stk. 1-3,«.

9. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, indsættes efter »stk. 1, nr. 1-3,«: »eller stk. 3.«.

10. I § 60 a, stk. 3, nr. 3, ændres »§ 126, stk. 1, nr. 1-3« til: »§ 125, stk. 1, nr. 1-3, eller stk. 3,« og »§ 126, stk. 2, nr. 3 eller 5« til: »§ 126, stk. 1, nr. 4.«.

11. § 117 affattes således:

»§ 117. Spirituskørsel med motorkøretøj, registreringspligtig knallert, traktor eller motorredskab straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis

- 1) alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen har oversteget 2,00 promille,
- 2) føreren findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel,
- 3) føreren tidligere er frakendt førerretten betinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig,
- 4) føreren tidligere er pålagt kørselsforbud efter § 127 som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at afgørelsen om kørselsforbuddet blev endelig,
- 5) føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden,
- 6) spirituskørslen er foregået ved uberettiget brug af et motorkøretøj, en registreringspligtig knallert, en traktor eller et motorredskab, jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, eller
- 7) føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-4, eller § 126, stk. 1, nr. 2.«

12. Efter § 117 indsættes:

»§ 117 a. Den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, til trods for at retten til at være eller blive fører af et sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren

- 1) findes skyldig i flere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden, eller
- 2) tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden.

§ 117 b. Bøder idømt efter § 117, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholpromillen i blodet under eller efter kørslen.

Stk. 2. Bøder idømt efter § 117 a, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Det samme gælder bøder, der i medfør af straffelovens § 58 idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf fastsat efter § 117, stk. 2, eller § 117 a, stk. 2.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan fraviges, når særlige grunde taler derfor.

§ 117 c. Spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert straffes med bøde. Er den pågæl-

dende tidligere dømt for spirituskørsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 1 år.

§ 117 d. Overtrædelse af § 9, stk. 1, § 54, stk. 1, § 56, stk. 1, § 62, stk. 1, og § 63 a, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Ved udmåling af bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, og § 63 a tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilset økonomisk fordel.«

13. I § 118, stk. 6, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 1, nr. 3,«.

14. I § 119, stk. 2, nr. 3, ændres »126, stk. 4,« til: »§ 127,«.

15. I § 119, stk. 3, nr. 2, ændres »117, stk. 6,« til: »117 a,«.

16. I § 119, stk. 3, nr. 3, ændres »§ 117, stk. 2, nr. 3,« til: »§ 117, stk. 2, nr. 7,«

17. I § 119 a, stk. 1, ændres »eller om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt i § 126, stk. 1, nr. 4,« til: »om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt i § 126, stk. 1, nr. 4, eller om overtrædelse af bestemmelserne i § 125, stk. 2 eller 3,«.

18. §§ 125-128 affattes således:

»Betinget frakendelse

§ 125. Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis

- 1) føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) føreren har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover,
- 3) føreren under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, samt ved slæbning af køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller

med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen,

- 4) føreren under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg har overtrådt de i medfør af § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct.,
- 5) føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, der ikke er omfattet § 126, stk. 1, nr. 1,
- 6) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begæede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Stk. 2. Føreren skal endvidere betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i 3 forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, men som er omfattet af:

- 1) § 5, stk. 2, § 15, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1-3, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 37, stk. 4, § 80, stk. 4, og § 81, stk. 3,
- 2) § 4, stk. 1 og 2, hvis overtrædelsen udgør fremkørsel mod rødt lysignal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinier eller overskridelse af ubrudt kantlinie i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor,
- 3) § 23 eller forbud mod overhaling fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 4) § 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 5) §§ 42-43 a eller anden hastighedsoverskridelse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct., eller

Stk. 3. Under samme betingelser som nævnt i stk. 2 skal føreren betinget frakendes retten til at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis føreren har gjort sig skyldig i to forhold omfattet af stk. 2, og forholdene er begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret.

Stk. 4. Betinget frakendelse sker på vilkår, at den pågældende i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes. Ved betinget frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden.

Stk. 5. Begår den dømte i prøvetiden et nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten, fastsætter retten en fælles frakendelse for dette

forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Ubetinget frakendelse

§ 126. Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal ubetinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren:

- 1) har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 1,20 promille,
- 2) ulovligt har ført køretøjet uden hastighedsbegrænser, eller føreren har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænser eller dens forbindelser, eller føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb, eller hvis føreren har betjent køretøjet på en sådan måde, at hastighedsbegrænseren gøres uvirksom,
- 3) forsætlig har voldt skade på andres person eller ting, forsætlig har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- 4) har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-5, eller stk. 2 eller 3,
- 5) tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden,
- 6) tidligere er pålagt kørselsforbud og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, eller
- 7) tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Stk. 2. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 1 ellers skulle ske ubetinget.

Kørselsforbud

§ 127. Hvis en forseelse omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-3, 5 eller 6, § 125, stk. 3, eller § 126, stk. 2, jf. § 126, stk. 1, nr. 1, bliver begået inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerret, træder et kørselsforbud i stedet for en betinget frakendelse. Ved et kørselsforbud indrages førerens ret til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, indtil særlig ko-reundervisning eller A/T-kursus, jf. § 60 a, stk. 1 og 2, er gennemført og kontrollerende køreprøve er bestået.

Frakendelsestiden

§ 128. Ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel sker for et tidsrum af mindst 3 år.

Stk. 3. Førerretten kan frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen.

19. § 131, stk. 1, affattes således:

»§ 131. Anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten har været inddraget i medfør af § 130, har ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Det samme gælder anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I andre tilfælde kan byretten på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.«

20. § 132, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

21. I § 132, stk. 3, der herefter bliver stk. 2, udgår »og 2«.

22. § 133 a affattes således:

»§ 133 a. Ved grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven kan der ske konfiskation af det ved overtrædelserne anvendte motordrevne

køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Under tilsvarende betingelser kan der ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelserne, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelserne.

Stk. 2. Konfiskation skal ske, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1,20, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten, og den pågældende 2 gange tidligere inden for de seneste 3 år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1,20, der har medført ubetinget frakendelse af førerretten. Konfiskation skal ske, selv om køretøjet ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 kan fraviges, når særlige grunde undtagelsesvis taler herfor.

Stk. 4. I øvrigt gælder straffelovens regler om konfiskation.«

§ 2

I lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.), foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 1-8, 11-13, og 16-19, ophæves.

2. § 2, stk. 2, ophæves.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 125, stk. 2 og 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 18.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

| | |
|---|------|
| 1. Indledning | 4306 |
| 1.1. Lovforslaget formål..... | 4306 |
| 1.2. Lovforslagets hovedelementer | 4306 |
| 2. Lovforslagets baggrund | 4307 |
| 3. Færdselslovens terminologi i sager om promille- og spirituskørsel | 4308 |
| 3.1. Gældende ret | 4308 |
| 3.2. Udvalgets overvejelser | 4309 |
| 3.3. Lovforslagets udformning..... | 4309 |
| 4. Straffen for promille- og spirituskørsel | 4310 |
| 4.1. Gældende ret | 4310 |
| 4.2. Udvalgets overvejelser..... | 4313 |
| 4.3. Lovforslagets udformning..... | 4316 |
| 5. Kørsel i frakendelsestiden | 4317 |
| 5.1. Gældende ret | 4317 |
| 5.2. Udvalgets overvejelser | 4318 |
| 5.3. Lovforslagets udformning..... | 4319 |
| 6. Frakendelse af førerretten | 4319 |
| 6.1. Gældende ret | 4319 |
| 6.2. Udvalgets overvejelser..... | 4321 |
| 6.3. Lovforslagets udformning..... | 4323 |
| 7. Generhvervelse af førerretten | 4323 |
| 7.1. Gældende ret | 4323 |
| 7.2. Udvalgets overvejelser..... | 4324 |
| 7.3. Lovforslagets udformning..... | 4324 |
| 8. Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning | 4325 |
| 8.1. Gældende ret | 4325 |
| 8.1.1. Varigheden af gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spiritus- og promillekørsel i relation til straffen | 4325 |
| 8.1.2. Varigheden af gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spiritus- og promillekørsel i relation til frakendelsessanktionen | 4326 |
| 8.1.3. Gentagelsesvirkningen af domme vedrørende promille- og spirituskørsel i forbindelse med andre færdselslovsovertrædelser..... | 4327 |
| 8.2. Udvalgets overvejelser..... | 4327 |
| 8.3. Lovforslagets udformning..... | 4328 |

| | |
|--|------|
| 9. Konfiskation, rådighedsfratagelse m.v. | 4328 |
| 9.1. Konfiskation..... | 4328 |
| 9.1.1. Gældende ret..... | 4328 |
| 9.1.2. Udvalgets overvejelser og forslag..... | 4330 |
| 9.1.3. Lovforslagets udformning..... | 4330 |
| 9.2. Andre typer af sanktioner..... | 4332 |
| 9.2.1. Udvalgets overvejelser om andre typer af sanktioner og indsatsområder..... | 4332 |
| 9.2.2. Lovforslagets udformning..... | 4333 |
| 10. Andre ændringer af færdselsloven m.v. | 4333 |
| 10.1. Gældende ret..... | 4333 |
| 10.1.1. A/T-kurser..... | 4333 |
| 10.1.2. Opsættende virkning af anke af dom, der frakender retten til at erhverve førerret..... | 4334 |
| 10.2. Udvalgets overvejelser..... | 4334 |
| 10.3. Lovforslagets udformning..... | 4334 |
| 11. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser | 4334 |
| 12. Hørte myndigheder m.v. | 4335 |

1. Indledning

1.1. Lovforslaget formål

1.1.1. Inden for færdselslovens område har der udviklet sig et meget kompliceret sanktionssystem vedrørende spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden. Sanktionssystemet er vanskeligt at overskue og forstå for borgerne og ressourcerelevende for domstole, politi, anklagemyndighed og forsvarere. Et hovedformål med lovforslaget er på den baggrund at forenkle de gældende regler og praksis.

Regeringen ønsker samtidig, at der sættes betydeligt hårdere ind over for de bilister, der kører i spirituspåvirket tilstand, og som fortsætter med at køre, selv om de har fået frakendt førerretten. Et andet hovedformål med lovforslaget er på den baggrund at skærpe straffen for spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden.

De skærper, der foreslås, indebærer en øget brug af frihedsstraf. Lovforslaget skal imidlertid ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for »negativt stærke« indsatte m.v.), hvori det foreslås, at spritbilister og personer, der kører i frakendelsestiden, under visse betingelser kan afsone straffen på bopælen (elektronisk fodlænke).

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden afgivet af Udvalget om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus- og promillekørsel, og lovforslagets almindelige bemærkninger er udformet sådan, at de i det væsentlige følger betænkningens opbygning.

Af lovtekniske årsager foreslås de dele af lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.), der vedrører indførelsen af et *klippekortsystem*, indsat i de foreslåede nye bestemmelser i §§ 125-126.

1.1.2. Justitsministeriet har ikke medtaget den del af udvalgets forslag, som vedrører absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid.

Justitsministeriet har anmodet Straffelovrådet om en udtalelse om dette forslag, som i givet fald vil være en væsentlig strafferetlig nydannelse.

1.2. Lovforslagets hovedelementer

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

Det foreslås for det første, at færdselslovens gældende terminologi ændres, således at man ikke længere opretholder betegnelsen »promillekørsel« for kørsel med en alkoholpromille under 1,21. I stedet vil enhver overtrædelse af lovens forbud mod at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, efter indtagelse af alkohol, fremover blive benævnt spirituskørsel. Der henvises herom til pkt. 3.3. nedenfor.

Dernæst foreslås det, at straffen for spiritus- og promillekørsel skærpes og forenkles. Med henblik på en skærpelse af straffen for spiritus- og promillekørsel foreslås det, at strafmaksimum i færdselslovens § 117 (lovforslagets § 1, nr. 11) forhøjes fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder.

For førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00 forudsættes det, at straffen skal være en bøde svarende til den pågældendes månedlige nettoløn ganget med alkoholpromillen. Har promillen i førstegangstilfælde været 2,01 eller

derover forudsættes det, at straffen som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 20 dage, der som udgangspunkt gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, samt en tillægsbøde. Der henvises herom til pkt. 4.3. nedenfor.

Det forudsættes, at strafpositionerne i gentagelsstilfælde som udgangspunkt forhøjes med 10 dages fængsel pr. gang, startende med 10 dages fængsel ved en promille i intervallet 0,51-2,00 og 30 dages fængsel ved en promille på 2,01 eller derover ved andengangstilfælde. Det forudsættes endvidere, at der som udgangspunkt kun kan idømmes én betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Der henvises herom til pkt. 4.3. nedenfor.

Derudover foreslås det, at der skal ske en forhøjelse af strafmaksimum for gentagen kørsel i frakendelsestiden fra 1 års fængsel til fængsel i 1 år og 6 måneder, jf. § 117 a (lovforslagets § 1, nr. 12). Hensigten med forslaget er, at straffen for gentagen kørsel i frakendelsestiden skal svare til straffen for spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00. Udgangspunktet er ligesom ved spirituskørsel, at der kun kan idømmes én betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Der henvises herom til pkt. 5.3. nedenfor.

Det foreslås endvidere, at der skal ske en betinget frakendelse af førerretten for kørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80, således at der kommer til at gælde det samme som, hvis der køres med en promille i intervallet 0,81-1,20. Der henvises herom til pkt. 6.3. nedenfor.

Herudover foreslås det, at frakendelsestiden, hvis der skal ske ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel, i alle tilfælde skal være mindst 3 år. Det forudsættes endvidere, at frakendelsestiden for spirituskørsel normalt fastsættes til 3, 5 eller 10 år. Efter forslaget skal det ikke længere være muligt at frakende førerretten for bestandig, medmindre der foreligger særdeles graverende kørsel med alvorlig personskaade til følge. Der henvises herom til pkt. 6.3 nedenfor.

Det foreslås samtidig, at den særlige regel i § 132, stk. 2, hvorefter personer, der har gennemført alkoholistbehandling, kan generhverve førerretten væsentligt hurtigere end andre, ophæves. Der henvises herom til pkt. 7.3 nedenfor.

Endvidere foreslås en forenkling af de gældende regler om gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning, således at gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spirituskørsel skal ophøre samtidig både med hensyn til straffen og frakendelsessanktionen. Det foreslås således, at gentagelsesvirkningen for en afgørelse om spirituskørsel, hvor førerretten er frakendt ubetinget, både for så vidt angår straffen og fra-

kendelsen skal ophøre 5 år efter udløbet af frakendelsestiden. Der henvises herom til pkt. 8.3 nedenfor.

Herudover foreslås det, at reglerne om konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der har været anvendt til spirituskørsel, skærpes. Det foreslås bl.a., at der indføres en regel om obligatorisk konfiskation af en førers køretøj, når den pågældende tredje gang inden for en periode på 3 år gør sig skyldig i spirituskørsel af en sådan grovhed, at den i sig selv vil medføre ubetinget frakendelse af førerretten. Der henvises herom til pkt. 9.1.3. nedenfor.

Endelig foreslås det, at kravet om deltagelse i et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) skal udvides til at omfatte personer, der har fået førerretten frakendt betinget på grund af spirituskørsel. Der henvises herom til pkt. 10.3. nedenfor.

2. Lovforslagets baggrund

Den 27. juli 2000 nedsattes »Udvalget til forenkling af sanktionsfastsættelsen i sager om spiritus- og promillekørsel«.

Udvalget blev anmodet om at gennemgå og beskrive færdselslovgivningens bestemmelser om samt den nuværende sanktionsfastsættelse i tilfælde af spiritus- og promillekørsel (straf og førerretsfrakendelse). Udvalget skulle i den forbindelse komme med forslag til forenkling heraf, herunder en forenkling af reglerne for generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb.

Efter regeringsskiftet i 2001 blev udvalgets kommissorium udvidet, således at udvalgets forslag ikke blot skulle indebære en forenkling af gældende regler og praksis vedrørende spiritus- og promillekørsel samt kørsel i frakendelsestiden, men også skulle indebære skærpselser i sanktionssystemet. Udvalget fik i den forbindelse til opgave at overveje mulighederne for at anvende andre typer sanktioner og indsatsmuligheder som supplement til de nuværende sanktionstyper, herunder f.eks. at udvide mulighederne for at fratage føreren rådigheden over køretøjet ved grove eller gentagne overtrædelser - eventuelt for en tidsbegrænset periode. Udvalget fik herudover mulighed for at foreslå ændringer af færdselslovens bestemmelser om spiritus- og promillekørsel i det omfang, det måtte findes hensigtsmæssigt.

I samme forbindelse fik udvalget til opgave efter færdiggørelsen af ovennævnte arbejde at overveje dels indførelsen af lovbestemmelser, der muliggør anvendelse af måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften som bevis i sager om spiritus- og promillekørsel, dels kørsel under påvirkning af andet end alkohol.

Udvalgets betegnelse blev samtidig ændret til »Udvalget om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus- og promillekørsel m.v.«.

På den anførte baggrund har Udvalget om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus- og promillekørsel m.v. afgivet betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden. Betænkningen behandler emnerne spiritus- og promillekørsel (straf og førerretsfrakendelse) samt reglerne for generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb.

I overensstemmelse med kommissoriet indeholder betænkningen en gennemgang af de gældende sanktionsregler for spiritus- og promillekørsel samt udvalgets overvejelser og forslag til revision af de gældende regler. I betænkningens lovudkast er de seneste ændringer af færdselsloven, jf. lov nr. 267 af 21. april 2004 (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.) og § 16 i lov nr. 473 af 9. juni 2004 (Lov om godkendelse og syn af køretøjer), af tidsmæssige årsager ikke indarbejdet.

3. Færdselslovens terminologi i sager om spiritus- og promillekørsel

3.1. Gældende ret

3.1.1. Færdselslovens beskrivelse af, hvad der skal forstås ved spiritus- og promillekørsel, fremgår af færdselslovens § 53. Det fremgår heraf, at der sondres mellem spirituskørsel (kørsel med en alkoholprocent i blodet på over 1,20 promille), jf. § 53, stk. 1 og 2, og promillekørsel (kørsel med en alkoholprocent i blodet på mellem 0,50 og 1,20 promille), jf. § 53, stk. 3.

Sondringen har bl.a. den betydning, at sanktionerne for promillekørsel i hvert fald i førstegangstilfælde er væsentligt mildere end sanktionerne for spirituskørsel. Således medfører spirituskørsel som altovervejende hovedregel ubetinget frakendelse af førerretten i mindst 1 år, mens promillekørsel højst medfører betinget frakendelse af førerretten i førstegangstilfælde.

Inden for de to kategorier er der imidlertid betydelige forskelle i sanktionsniveauet. F.eks. medfører promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 hverken ubetinget eller betinget frakendelse af førerretten, mens der sker betinget frakendelse for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 i førstegangstilfælde. Spirituskørsel i intervallet 1,21-2,00 medfører i førstegangstilfælde bødestraf, mens spirituskørsel med en promille over 2,00 medfører frihedsstraf, som ofte gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

Endvidere har loven siden 1999 indeholdt en mulighed for ubetinget frakendelse af førerretten for pro-

millekørsel, når der tillige foreligger kørselsfejl, der indebærer tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

3.1.2. Færdselslovens § 53, stk. 2, indeholder i dag en bestemmelse, hvorefter det er strafbart at føre motordrevet køretøj efter indtagelse af spiritus i et sådant omfang, at den pågældende – uafhængigt af alkoholpromillens størrelse – ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Bestemmelsen i § 53, stk. 2, vil navnlig have betydning i situationer, hvor promillen ikke er kendt, fordi en blodprøve enten ikke har kunnet udtages eller ikke har kunnet anvendes, men det efter en samlet vurdering må antages, at den pågældende ikke har været i stand til at føre køretøjet på betryggende måde, eller hvor det lægges til grund, at promillen er over 0,8, men under 1,21, og der samtidig er sket tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Fortolkningen af »førerevnekriteriet« i færdselslovens § 53, stk. 2, er i dag forskellig, afhængig af om der foreligger en blodprøve, der viser promillens størrelse under eller efter kørslen, eller ej. Efter praksis skal der således ikke godtgøres nogen sammenhæng mellem spiritusindtagelsen og en kørselsfejl, for at § 53, stk. 2, kan finde anvendelse i tilfælde, hvor en blodprøve viser, at promillen under eller efter kørslen har ligget i intervallet 0,81-1,20, og hvor kørselsfejlen har udgjort en tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1.

Hvis der ikke foreligger en blodprøve, der kan vise promillens størrelse, er det i praksis derimod fastslået, at det afgørende for, om der skal ske domfældelse efter § 53, stk. 2, er, om det på baggrund af en samlet vurdering af alle foreliggende oplysninger kan anses for godtgjort, at den pågældende på grund af indtagelse af alkohol ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Dette indebærer, at det afgørende for, om der kan dømmes efter § 53, stk. 2, i tilfælde, hvor der ikke under samme kørsel tillige har foreligget tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, er, om promillens størrelse er oplyst eller ej.

Om bestemmelsen kan anvendes i tilfælde, hvor promillen er kendt og har været under 0,81, anses i teorien for tvivlsomt.

3.1.3. Det fremgår af færdselslovens § 53, stk. 4, at justitsministeren fastsætter bestemmelser om, hvilke alkoholkoncentrationer i udåndingsluften der svarer til alkoholkoncentrationen i blodet. Det fremgår endvidere af færdselslovens § 55, stk. 4, at justitsministeren fastsætter bestemmelser om anvendelse af udstyr

til måling af udåndingsluften. Bestemmelserne blev indsat ved lov nr. 468 af 10. juni 1997, og der skete samtidig en ændring af § 53, stk. 1 og 3, idet ordene »eller tilsvarende alkoholkoncentration i udåndingsluften« blev indsat efter ordene »at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 1,20/0,50 promille«.

Ved lov nr. 73 af 4. februar 1998 udgik ordene »eller tilsvarende alkoholkoncentration i udåndingsluften« af § 53, stk. 1 og 3. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at baggrunden for lovændringen var, at der endnu ville gå et stykke tid, før der ville foreligge et tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte ækvivalensreglerne mellem alkoholkoncentrationen i blodet og i udåndingsluften i lovform. Det blev samtidig anført i bemærkningerne, at det ville være nødvendigt at ændre § 53 på ny, når der er tilstrækkeligt grundlag for at optage ækvivalensreglerne i lovform.

Der er ikke efterfølgende sket en formel ophævelse af bemyndigelsesbestemmelserne i lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (Spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner m.v.) vedrørende alkoholkoncentrationen i udåndingsluften.

Der henvises til betænkningens side 25-32.

3.2. Udvalgets overvejelser

3.2.1. Udvalget anfører, at det er vigtigt, at færdselslovens betegnelser for strafbar kørsel efter indtagelse af alkohol i sig selv er oplysende, og at betegnelserne ikke kan lede til misforståelser. Den gældende sondring mellem spiritus- og promillekørsel kan imidlertid efter udvalgets opfattelse være misvisende, bl.a. fordi man kunne forledes til den fejlagtige antagelse, at kun kørsler, der betegnes som promillekørsel, bedømmes på grundlag af promillens størrelse.

Udvalget foreslår på den baggrund, at færdselslovens gældende terminologi ændres, således at enhver overtrædelse af lovens forbud mod at føre motordrevet køretøj efter indtagelse af alkohol betegnes spirituskørsel. Herved kommer lovens terminologi også til at svare til almindelig sprogbrug.

3.2.2. I relation til førerevnekriteriet finder udvalget det betænkeligt, at den omstændighed, at et bestemt faktum (promillens størrelse) ikke kan fastlægges, bevirker en væsentlig strengere sanktion, end der ville være tale om, hvis det lå fast, at promillen havde været på 1,20 eller derunder, og der ikke samtidig var tilstedeværelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Anvendelsen af førerevnekriteriet – således som § 53, stk. 2, er affattet – fører til domfældelse for spirituskørsel og dermed en ubetinget frakendelse af førerretten, hvilket er væsentlig strengere end frakendelse af førerevnekriteriet (betinget frakendelse). Havde anvendelse af førerevnekriteriet alene ført til sanktioner svarende til sanktionerne for promillekørsel, ville den uheldige retstilstand ikke være opstået.

Udvalget finder endvidere, at denne retstilstand er i strid med det generelle strafferetlige princip om, at enhver begrundet tvivl skal komme den pågældende til gode.

Udvalget har derfor overvejet at foreslå, at førerevnekriteriet helt opgives. Udvalget henviser i den forbindelse til, at det er antaget, at det ikke er nødvendigt for at kunne domfælde for overtrædelse af færdselslovens § 53, stk. 1 eller 3, at der foreligger en blodprøve. Udvalget anfører dog, at en opgivelse af førerevnekriteriet vil kunne vanskeliggøre domfældelse i nogle sager, hvor der har foreligget kørsel i spirituspåvirket tilstand, men hvor promillen ikke kendes. På den baggrund finder udvalget ikke, at førerevnekriteriet bør afskaffes i disse tilfælde.

Udvalget foreslår derfor førerevnekriteriet opretholdt, men således at kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor promillen ikke er kendt, i relation til sanktionen ikke som i dag sidestilles med kørsel med en promille over 1,20, men derimod med kørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20.

Udvalget foreslår derfor førerevnekriteriet opretholdt, men således at kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor promillen ikke er kendt, i relation til sanktionen ikke som i dag sidestilles med kørsel med en promille over 1,20, men derimod med kørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20.

3.2.3. Som omtalt ovenfor under pkt. 3.1.2. er der ikke sket nogen formel ophævelse af bemyndigelsesbestemmelserne vedrørende alkoholkoncentrationen i udåndingsluften.

Udvalget anfører, at det imidlertid ikke længere kan antages, at justitsministeren kan udnytte den bemyndigelse, der blev givet ved lov nr. 468 af 10. juni 1997, til at fastsætte regler om måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften, efter at lov nr. 73 af 4. februar 1998 om ændring af færdselsloven (Promillekørsel m.v.) er trådt i kraft.

Udvalget finder således, at en gennemførelse af lovregler om måling af alkoholkoncentration i udåndingsluften som grundlag for afgørelsen af, om der foreligger spirituskørsel, må kræve en ny ændring af færdselsloven. På den baggrund foreslår udvalget, at bestemmelserne ophæves.

Der henvises til betænkningens side 36-39.

3.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 53) og bemærkningerne hertil.

4. Straffen for promille- og spirituskørsel

4.1. Gældende ret

4.1.1. Færdselslovens strafferammer for spiritus- og promillekørsel fremgår af § 117, stk. 1-4. Straffen for promillekørsel er bøde, der dog i gentagelsestilfælde kan stige til fængsel indtil 1 år. Det samme gælder spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert, jf. § 117, stk. 3.

Spirituskørsel med motorkøretøj, registreringspligtig knallert, traktor eller motorredskab straffes med bøde. Har alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen oversteget 2,00 promille, er straffen fængsel indtil 1 år, jf. § 117, stk. 1. Derudover kan straffen stige til fængsel indtil 1 år, 1) hvis føreren tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel, 2) hvis føreren findes skyldig i flere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, eller 3) hvis føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125 a (kørsel uden hastighedsbegrænsninger m.v.) eller § 126, stk. 1, nr. 1-4 (tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden m.v.).

Efter § 117, stk. 4, straffes spiritus- eller promillekørsel, der foregår ved uberettiget brug af et motorkøretøj (brugstyveri), jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

4.1.2. Straffudmålingen i sager om spiritus- og promillekørsel, herunder om der skal idømmes en bøde, en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling eller en ubetinget dom, er afhængig af en række faktorer, herunder bl.a. alkoholpromillens størrelse, om der under eller efter kørslen er begået fejl, der i sig selv ville have medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og om føreren tidligere er straffet for spiritus- eller promillekørsel. Udfaldet af en personundersøgelse vil endvidere have betydning for, om der kan fastsættes en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

Straffene i sager om spiritus- og promillekørsel fastsættes i retspraksis som udgangspunkt efter faste retningslinjer. Retningslinierne findes beskrevet i arbejder til forskellige lovændringer af færdselsloven og i Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2000, 3. udgave april 2002, og er karakteriseret ved et meget komplekst og vanskeligt tilgængeligt system.

4.1.3. Straffen for promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 i førstegangstilfælde er en bøde på 4.000 kr. Bøden nedsættes til det halve for mindrebemidlede, jf. bemærkningerne til forslaget til lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (Spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner m.v.).

Efter fast praksis fastsættes bøden for spiritus- og promillekørsel med en promille på over 0,80 som en indtægtsbestemt bøde til 1.000 kr. pr. 25.000 kr. årlig bruttoindtægt, således at bøden så vidt muligt kommer til at svare til en månedsløn efter skat (en måneds nettoløn). Bødestørrelsen fastsættes således i overensstemmelse med straffelovens § 51, stk. 3, under hensyntagen til den pågældendes betalingssevne.

Det antages, at minimumsbøden for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 er 2.000 kr., jf. Rigsadvokatens meddelelse nr.4/2000.

4.1.4. Ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel), der trådte i kraft den 1. juli 2000, blev der indført en ny ordning med betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling i sager om spiritus- og promillekørsel. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at ordningen forudsættes anvendt, hvor den dømte efter hidtidig praksis ville være blevet idømt en ubetinget frihedsstraf på ikke over 60 dages fængsel. Ordningen gælder dog som udgangspunkt ikke, hvis der i forbindelse med kørslen er forvoldt alvorlig personskade (samtidig overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249), eller hvis kørslen har fundet sted i et brugsstjålet køretøj.

Efter bemærkningerne til lovforslaget er der ikke noget til hinder for at anvende betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling i tilfælde, hvor den pågældende tidligere har modtaget en sådan betinget dom. Det fremgår dog, at der bør udvises varsomhed, hvis der foreligger mere end to tidligere betingede domme med sådanne vilkår. Endvidere bør betinget dom ikke anvendes, hvis den pågældende endnu ikke har udstået prøvetiden for en tidligere betinget dom for spiritus- eller promillekørsel.

Som vilkår for den betingede dom bestemmes det, at den dømte enten skal undergive sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst et års varighed, jf. straffelovens § 57, stk. 1, nr. 5, eller, hvis den dømte ikke har et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug, udføre samfundstjeneste, jf. straffelovens kapitel 8. Det forudsættes i bemærkningerne til lovforslaget, at antallet af samfundstjenestetimer fastsættes til 30 timer ved 10-14 dages fængsel, 40 timer ved 20-30 dages fængsel og 60 timer ved 40-50 dages fængsel. Disse bemærkninger er siden blevet fulgt konsekvent i retspraksis.

Spirituskørsel, som efter den hidtil gældende retspraksis ville føre til en frihedsstraf på mere end 60 dages fængsel, vil efter bemærkningerne til lovforslaget

kunne afgøres med samfundstjeneste eller alkoholistbehandling efter en konkret, individuel vurdering.

I dag kombineres en betinget dom for spirituskørsel med en tillægsbøde efter straffelovens § 58, stk. 2. Tillægsbøden fastsættes til en måneds nettoløn ved vilkår om samfundstjeneste, mens bøden ved vilkår om alkoholistbehandling, i overensstemmelse med bemærkningerne til forslaget til lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven, fastsættes til halvdelen heraf for at øge den enkeltes motivation til at indgå i et behandlingsforløb.

Prøvetiden for en betinget dom for spiritus- eller promillekørsel med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling fastsættes normalt til 2 år.

4.1.5. Straffen for spiritus- og promillekørsel kan forhøjes, hvis der foreligger skærpene omstændigheder. Efter færdselslovens § 117 stk. 1, 1. pkt., straffes spirituskørsel med bøde. Har alkoholkoncentrationen i blodet oversteg 2,00 promille, er straffen dog fængsel indtil 1 år, jf. § 117, stk. 1, 2. pkt..

Derudover indeholder færdselslovens § 117, stk. 2, betingelserne for, hvornår straffen for spirituskørsel kan forhøjes. Efter ordlyden af § 117, stk. 2, nr. 3, omfatter begrebet skærpene omstændigheder i dag alle forhold, der isoleret betraget ville medføre en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, jf. henvisningen til § 125 a (kørsel uden hastighedsbegrænsning m.v.) eller § 126, stk. 1, nr. 1-4 (tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hastighedsoverskridelser m.v.).

Det fremgår ikke af de gældende retningslinier for straffastsættelsen, hvornår der foreligger formildende omstændigheder. Før indførelsen af ordningen med betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling (lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven) var det den altovervejende hovedregel, at den frihedsstraf, der idømtes for spiritus- og promillekørsel, var ubetinget. Forelå der særligt formildende omstændigheder, kunne dette udgangspunkt dog fraviges, f.eks. hvor føreren alene havde haft til hensigt at foretage en kortvarig og ufarlig kørsel, eller hvis der forelå ganske særlige personlige forhold hos den pågældende, f.eks. psykisk sygdom eller svær tilskadekomst.

I forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 er det forudsat, at denne praksis skulle videreføres uafhængigt af ordningen med betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, idet det blev anført, at det ikke var hensigten med ordningen, at de hidtidigt anvendte betingede domme skulle afløses af betingede domme med andre vilkår end de hidtil fastsatte.

4.1.6. En dom for spiritus- eller promillekørsel har gentagelsesvirkning for strafudmålingen i senere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, når den senere kørsel finder sted inden for 5 år fra endelig dom. Efter fast praksis har en tidligere dom for førstegangstilfælde af promillekørsel dog kun gentagelsesvirkning i 3 år fra endelig dom.

Med lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse m.v.), der trådte i kraft den 2. april 2004, blev den tidligere regel om betingelserne for at anvende bestemmelser om en forhøjet strafferamme i gentagelsestilfælde i straffelovens § 81 erstattet af en ny § 84. Efter lovændringen vil lovbestemt gentagelsesvirkning først ophøre, når der, før den strafbare handling er begået, er forløbet 10 år, efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Endvidere vil det efter lovændringen ikke længere være en betingelse for at kunne anvende bestemmelser om forhøjet straf m.v. i gentagelsestilfælde, at den tidligere kriminalitet er begået efter det fyldte 18 år.

I relation til færdselsområdet er det i retspraksis imidlertid fastslået, at gentagelsesvirkningen for så vidt angår straf for spirituskørsel fortsat ophører, når der er forløbet 5 år fra endelig dom, jf. Østre Landsrets dom af 11. november 2004. Der henvises til Rigsadvokaten Informerer nr. 43/2004 om gentagelsesvirkning for anvendelse af lovbestemmelser om forhøjet straf i færdselsager.

Bemærkningerne til forslaget til lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (Spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner m.v.) omtaler ikke gentagelsesvirkningen af en dom for kørsel med en promille på mellem 0,51 og 0,80 for en senere kørsel i et højere interval. Derfor antages det i praksis, at tidligere promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 ikke medfører forhøjelse af straffen for en senere kørsel i et højere interval, medmindre højere straf ville være forskyldt, hvis også den senere kørsel var sket i intervallet 0,51-0,80, dvs. inden for 3 år. Endvidere vil gentagelsesvirkningen af en tidligere dom for spiritus- eller promillekørsel for en promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 være den samme uanset promillens størrelse i fortilfældene, dvs. gentagelsesvirkning i 5 år.

4.1.7. Udgangspunktet for straffen i sager om spiritus- og promillekørsel kan opstilles skematisk, jf. nedenstående oversigt. Det bemærkes, at oversigten kun omhandler tilfælde, hvor der foreligger en enkelt spiritus- eller promillekørsel til pådømmelse. Spørgsmålet om straffastsættelsen ved flere spiritus- eller promillekørsler til samlet pådømmelse må afgøres efter

færdselslovens § 118 a eller reglen i straffelovens § 88.

Førstegangstilfælde

| Promille | Straf | Skærpende omstændigheder |
|-----------|--------------------------|--------------------------|
| 0,51-0,80 | Bøde 4.000 kr. | Bøde 5.000 kr. |
| 0,81-1,20 | Bøde (1 måneds nettoløn) | Bøde (1 måneds nettoløn) |
| 1,21-1,50 | Bøde (1 måneds nettoløn) | Bøde (1 måneds nettoløn) |
| 1,51-2,00 | Bøde (1 måneds nettoløn) | 14 dages fængsel |
| 2,01-2,50 | 14 dages fængsel* | 20 dages fængsel* |
| 2,51- | 20 dages fængsel* | 30 dages fængsel* |

Andengangstilfælde

| Promille | Straf | Skærpende omstændigheder |
|-----------|-------------------|--------------------------|
| 0,51-0,80 | Bøde 5.000 kr. | Bøde 8.000 kr. |
| 0,81-1,50 | 10 dages fængsel* | 14 dages fængsel* |
| 1,51-2,00 | 14 dages fængsel* | 20 dages fængsel* |
| 2,01-2,50 | 20 dages fængsel* | 30 dages fængsel* |
| 2,51- | 30 dages fængsel* | 40 dages fængsel* |

* Som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste og en tillægsbøde på én måneds nettoløn eller betinget med vilkår om alkoholistbehandling og en tillægsbøde på en halv måneds nettoløn.

Tredjegangstilfælde

| Promille | Straf | Skærpende omstændigheder |
|-----------|-------------------|--------------------------|
| 0,51-0,80 | 10 dages fængsel* | 14 dages fængsel* |
| 0,81- | 30 dages fængsel* | |

* Som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste og en tillægsbøde på én måneds nettoløn eller betinget med vilkår om alkoholistbehandling og en tillægsbøde på en halv måneds nettoløn.

Fjerdegangstilfælde og derover

| Spiritus- og promillekørsel | Straf |
|-----------------------------|----------------------|
| 4. gang | 40 dages fængsel* |
| 5. gang | 60 dages fængsel* |
| 6. gang | 3 måneders fængsel** |
| 7. gang | 4 måneders fængsel** |
| 8. gang eller mere | 6 måneders fængsel** |

* fjerde- og femtegangstilfælde vil der som udgangspunkt blive idømt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

** I sjettegangstilfælde og derover vil der som udgangspunkt blive idømt en ubetinget frihedsstraf. Det er dog ikke ifølge bemærkningerne til forslaget til lov nr. 230 af 4. april 2000 udelukket, at straffen efter en konkret, individuel vurdering gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

4.1.8. Bøden for spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert er ikke indtægtsbestemt, men fastsættes i førstegangstilfælde til 1.000 kr., jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2000.

Ifølge Rigsadvokatens meddelelse er bøden i andengangstilfælde ligeledes 1.000 kr. eller efter omstændighederne frihedsstraf, mens der i tredjegangstilfælde idømmes frihedsstraf.

Der henvises til betænkningen side 41-49.

4.1.9. Efter færdselslovens § 118 a er absolut kumulation den altovervejende hovedregel ved flere tilfælde af færdselslovsovertrædelser (eller ved færdselslovsovertrædelser og andre lovovertrædelser) til samlet pådømmelse, hvor mindst én af færdselslovsovertrædelserne isoleret betraget ville medføre bødestraf.

Bestemmelsen angår alene straffastsættelsen, når der isoleret betragtet ville være tale om bødestraf for mindst én af de omhandlede færdselslovsovertrædelser. Derimod omhandler bestemmelsen ikke spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal ske kumulation af flere frihedsstraffe eller frakendelser ved en samlet bedømmelse af flere spiritus- eller promillekørsler, der hver især medfører frihedsstraf og/eller frakendelse af førerretten. I disse situationer vil straffastsættelsen skulle ske i medfør af straffelovens § 88.

I de situationer, hvor der foreligger to spirituskørsler til samlet pådømmelse, og hvor begge kørsler isoleret betragtet medfører frihedsstraf, er det i praksis udgangspunktet, at de straffe, som de enkelte kørsler ville medføre, sammenlægges (absolut kumulation). Det forekommer dog, at der ydes den tiltalte en beskedne rabat i forhold til fuldstændig sammenlægning.

Hvor en spirituskørsel isoleret betragtet ville føre til frihedsstraf, mens den anden kørsel isoleret betragtet ville give bødestraf, vil den samlede pådømmelse i praksis resultere i en frihedsstraf, der er længere end den, der ville blive udmålt for spirituskørslen isoleret betragtet.

I de tilfælde, hvor begge kørslerne isoleret betragtet ville medføre bødestraf, fastsættes i praksis en frihedsstraf, hvis der har foreligget to spirituskørsler, hvor begge kørsler er sket med en promille i intervallet 1,21-2,00. Det samme er tilfældet, hvor der til samlet pådømmelse foreligger spirituskørsel med en promille mellem 1,51 og 2,00 og en promille i intervallet 0,81-1,20.

I praksis fastsættes der en bøde (en måneds nettoløn), hvor der har foreligget en spirituskørsel med en promille på mellem 1,21 og 1,50 til samlet pådømmelse med en promillekørsel i intervallet 0,81-1,20.

Der henvises til betænkningens side 121-123 og side 122-124 for så vidt angår straffastsættelsen i gentagelsestilfælde ved flere overtrædelser.

4.2. Udvalgets overvejelser

4.2.1. Udvalget foreslår, at der ved spirituskørsel fortsat skal opereres med tre forskellige straf typer, nemlig 1) bøde, 2) betinget frihedsstraf, evt. med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt tillægsbøde og 3) ubetinget frihedsstraf.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 4.1.7., anvendes efter de gældende retningslinjer 4 forskellige

strafpositioner i *førstegangstilfælde* afhængig af promillens størrelse ved straffastsættelsen. Promillekørsel med en promille i intervallet 0,51- 0,80 straffes med et fast bødebeløb (4.000 kr.), mens promiller i intervallet 0,81- 2,00 straffes med en bøde udmålt til en måneds nettoløn. Ved spiritus- og promillekørsel med promiller over 2,00 anvendes frihedsstraf på 14 dages fængsel og ved promiller på 2,51 og derover frihedsstraf på 20 dages fængsel. Fængselsstraffen ved promiller over 2,00 gøres som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt tillægsbøde.

Udvalget foreslår en forenkling af disse retningslinjer, således at der fremover i stedet alene anvendes to principper for strafudmålingen: bøde, der anvendes i intervallet 0,51-2,00, og som gradueres efter forseelseens grovhed, således at udgangspunktet for bødebetegningen (en måneds nettoløn) ganges med alkoholpromillen, og fængselsstraf, der anvendes ved spirituskørsel med en promille over 2,00.

Udvalget foreslår endvidere, at der alene anvendes én strafposition (20 dages fængsel) for kørsel med en promille over 2,00, svarende til den gældende strafposition for kørsler med en promille over 2,50.

4 medlemmer af udvalget bemærker i betænkningen, at en yderligere forenkling ville kunne opnås ved at indføre en enhedsordning, hvorefter der i alle førstegangstilfælde af spirituskørsel idømmes bøde gradueret efter promillens størrelse. En sådan ordning ville også medføre en meget betydelig lettelse af anklagemyndigheden og domstolene, idet alle førstegangstilfælde af spirituskørsel som udgangspunkt ville kunne afgøres ved en udenretlig vedtagelse af bøde og frakendelse af førerretten efter reglerne i færdselslovens § 119 a. En sådan ændring ville imidlertid indebære en lempelse af det gældende sanktionsniveau i de groveste tilfælde, som næppe ville være i overensstemmelse med de intentioner, der ligger bag udvalgets reviderede kommissorium af 18. marts 2002. De pågældende medlemmer afstår derfor fra at stille forslag om en sådan ændring af de gældende sanktionsregler.

Udvalgets forslag til strafudmålingen i førstegangstilfælde af spirituskørsel kan herefter skematisk opstilles således:

| Promille | Sanktion |
|-----------|---|
| 0,51-2,00 | Bøde på en måneds nettoløn gange promillen |
| 2,01- | 20 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling og en tillægsbøde |

Udvalgets forslag indebærer, at bødestørrelsen for spirituskørsel i alle tilfælde er afhængig af den pågældendes indtægtsforhold, også i intervallet 0,51-0,80 promille. Som nævnt foreslås det endvidere at gradere bødestørrelsen efter alkoholpromillens størrelse, således at bøden bliver større, jo højere promillen har været. Udvalget anfører, at det hermed på en enkel og letforståelig måde markeres, at spirituskørsel er farligere, jo højere promillen er.

Udvalgets forslag vil indebære, at bøden udmåles til en måneds nettoløn ved en promille på 1,00, det halve af en måneds nettoløn ved en promille på 0,51 og 2 gange en måneds nettoløn ved en promille på 2,00.

Udvalget forudsætter, at den frihedsstraf, der fastsættes ved spirituskørsel med en promille over 2,00, gøres betinget, således at den i overensstemmelse med reglerne i straffeloven om betingede domme og samfundstjeneste udsættes og bortfalder efter en prøvetid på 2 år på betingelse af, at den pågældende – udover at holde sig kriminalitetsfri i prøvetiden – enten undergiver sig alkoholistbehandling, hvis vedkommende har behov herfor, eller udfører samfundstjeneste, hvis vedkommende er egnet hertil. Dette svarer til de gældende retningslinjer.

Udvalget anfører i den forbindelse, at det fortsat skal være en forudsætning for anvendelse af alkoholistbehandling, at den pågældende har et reelt behov herfor. Ønsker en person, som har et behov for alkoholistbehandling, ikke at medvirke hertil, vil der efter udvalgets opfattelse i stedet kunne anvendes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis den pågældende er egnet og villig hertil.

Udvalget forudsætter, at antallet af samfundstjenestetimer fastsættes til 30 ved betinget dom med vilkår om samfundstjeneste uanset promillens størrelse.

Hvis den pågældende hverken har behov for alkoholistbehandling eller er egnet til at udføre samfundstjeneste, finder udvalget, at der vil kunne anvendes en betinget dom (med tillægsbøde) uden andet vilkår, end at den pågældende skal holde sig kriminalitetsfri i prøvetiden. Efter udvalgets opfattelse vil der være tale om en talmæssigt lille gruppe af personer, der lider af fysiske og/eller psykiske svækkelser, og det forekommer ikke rimeligt, at kun personer tilhørende denne restgruppe skal idømmes ubetinget frihedsstraf i førstegangstilfælde.

Udvalget forudsætter på den anden side, at fængselsstraffen ikke bliver gjort betinget, hvis den pågældende ikke ønsker at medvirke ved de undersøgelser, der er påkrævet, for at det kan afgøres, om den pågældende har behov for alkoholistbehandling eller er egnet til at udføre samfundstjeneste. Det samme forud-

sættes at gælde, hvis den pågældende forud for dommen tilkendegiver, at han eller hun ikke vil medvirke til eventuel alkoholistbehandling eller samfundstjeneste.

Udvalget foreslår, at den tillægsbøde, der skal udmåles ved betinget dom, som udgangspunkt skal fastsættes til en måneds nettoløn.

6 medlemmer af udvalget foreslår dog, at tillægsbøden – som efter gældende ret – skal nedsættes til det halve, hvis den pågældende undergiver sig vilkår om alkoholistbehandling. Disse medlemmer lægger i den forbindelse vægt på, at det er væsentligt, at det incitament til, at personer, der har behov herfor, undergiver sig alkoholistbehandling og accepterer det indgreb, der er forbundet hermed, opretholdes.

6 andre medlemmer af udvalget foreslår, at tillægsbøden også i disse tilfælde fastsættes til en måneds nettoløn. Disse medlemmer af udvalget finder, at hensynet til at opnå det enkleste sanktionssystem tilsiger, at der kun bør forekomme afvigelser fra de generelle retningslinjer for sanktionsfastsættelsen, når det er absolut påkrævet. Det er disse medlemmers opfattelse, at nedsættelse af tillægsbøder til personer med et behandlingskrævende alkoholforbrug vil kunne opleves som en urimelig forskelsbehandling i forhold til spiritusbilister, som ikke har et sådant alkoholforbrug, at de har behov for behandling.

4.2.2. Udvalget foreslår, at straffen for spirituskørsel i *andegangstilfælde* bør være frihedsstraf. Frihedsstraffen bør efter udvalgets opfattelse som udgangspunkt gøres betinget med vilkår om alkoholistbehandling eller samfundstjeneste, hvis en sådan sanktion ikke blev idømt i førstegangstilfældet, og ellers ubetinget.

I *tredegangstilfælde* og *senere tilfælde* af spirituskørsel foreslår udvalget, at sanktionen som udgangspunkt skal være en ubetinget frihedsstraf.

Med henblik på en forenkling af det gældende sanktionssystem foreslår udvalget endvidere, at tidligere spirituskørsler alene skal have betydning for, om der foreligger et gentagelsestilfælde og i givet fald for hvilken gang, samt om der skal idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf. Promillens størrelse ved tidligere kørsler skal efter udvalgets opfattelse derimod ikke have betydning for udmålingen af straffen for den kørsel, der nu er til pådømmelse, således som det ofte er tilfældet efter de gældende regler. Det vil herefter ikke i gentagelsestilfælde være nødvendigt at undersøge promillens størrelse ved tidligere kørsler for at kunne fastsætte straffens længde for den aktuelle kørsel.

Med udvalgets forslag opstilles et sanktionssystem, hvorefter strafpositionerne inden for de enkelte gentagelsestilfælde begrænses til to. I alle gentagelsestilfælde vil straffen være afhængig af, om der i gentagelsestilfælde er kørt med en promille i intervallet mellem 0,51-2,00, eller om promillen har været 2,01 eller derover. Ved begge strafpositioner øges frihedsstraffen med 10 dages fængsel pr. gentagelsestilfælde, uanset promillens størrelse ved de tidligere kørsler.

I andengangstilfælde vil straffen for kørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00 efter forslaget være 10 dages fængsel. En tredjegangskørsel, hvor promillen har været i intervallet 0,51-2,00, udløser en frihedsstraf på 20 dage. Et fjerdegangstilfælde i dette interval 30 dages fængsel osv.

Ved en andengangskørsel med en promille på 2,01 eller derover foreslås straffen fastsat til 30 dages fængsel. Også ved senere kørsler med en promille på

2,01 eller derover stiger straffen med 10 dage fængsel pr. gentagelsestilfælde, uanset størrelsen af promillen ved de tidligere kørsler. En tredjegangskørsel, hvor promillen har været på 2,01 eller derover, udløser 40 dages fængsel, en fjerdegangskørsel 50 dage osv. I alle tilfælde fastsættes længden af straffen således uden hensyntagen til promillens størrelse i de tidligere tilfælde.

I de tilfælde, hvor frihedsstraffen overstiger 3 måneders fængsel, forudsætter udvalget, at straffen fastsættes i hele måneder efter sædvanlig praksis.

Hvis den nye kørsel er foretaget i prøvetiden i henhold til en betinget dom for spirituskørsel, er det udgangspunktet, at der skal fastsættes en ubetinget fællesstraf for det nye forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse, jf. straffelovens § 61, stk. 2, og § 67.

Forslaget kan opstilles således:

| Spirituskørsel | Promille på 0,51-2,00 | Promille på 2,01- |
|----------------|---|----------------------------|
| 1. gang | Bøde (1 måneds nettoløn gange promillens størrelse) | 20 dages fængsel* |
| 2. gang | 10 dages fængsel** | 30 dages fængsel** |
| 3. gang | 20 dages ubetinget fængsel | 40 dages ubetinget fængsel |
| 4. gang | 30 dages ubetinget fængsel | 50 dages ubetinget fængsel |
| 5. gang | 40 dages ubetinget fængsel | 60 dages ubetinget fængsel |
| 6. gang | 50 dages ubetinget fængsel | 70 dages ubetinget fængsel |

* Frihedsstraffen udmåles som udgangspunkt som en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn eller en betinget frihedsstraf med vilkår om alkoholistbehandling.

** Efter udvalgets forslag vil der – afhængigt af straffen i førstegangstilfældet – blive idømt enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn eller en betinget frihedsstraf med vilkår om alkoholistbehandling samt en tillægsbøde.

4.2.3. Det skal efter udvalgets opfattelse ikke være udelukket at fravige de foreslåede strafudmålinger i formildende retning, men det forudsættes, at det kun sker i undtagelsessituationer. Udvalget foreslår derfor, at den gældende restriktive praksis for fravigelse af retningslinjerne i formildende retning opretholdes.

4.2.4. Udvalget foreslår, at der som udgangspunkt højst skal kunne idømmes én betinget frihedsstraf, herunder med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Det er udvalgets opfattelse, at der ikke længere bør kunne idømmes en ny betinget dom for spirituskørsel, hvis den pågældende i et fortilfælde af spirituskørsel, der har gentagelsesvirkning, har modtaget en betinget dom.

Udvalget anfører dog, at udvalgets forslag ikke skal være til hinder for, at der efter en betinget dom for spirituskørsel idømmes betinget dom for kørsel i frakendelsestiden eller omvendt.

4.2.5. Udvalget foreslår i betænkningen ingen specielle strafpositioner for spirituskørsel samtidig med kørsel i frakendelsestiden, idet udvalget foreslår, at der sker absolut kumulation af straffen for spirituskørsel og straffen for kørsel i frakendelsestiden.

Efter udvalgets forslag skal en tidligere dom for spirituskørsel ikke have gentagelsesvirkning i forbindelse med pådømmelsen af en senere kørsel i frakendelsestiden, ligesom en tidligere dom for kørsel i frakendelsestiden ikke skal have gentagelsesvirkning i forbindelse med pådømmelsen af en senere spirituskørsel. Der vil således kunne idømmes betinget frihedsstraf for spirituskørsel, uanset om den pågældende tidligere er idømt en betinget frihedsstraf for kørsel i frakendelsestiden.

4.2.6. Udvalget foreslår, at den i dag gældende bøddestørrelse på 1.000 kr. for førstegangstilfælde af spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert forhøjes til 2.000 kr.

Udvalget foreslår, at bøden i andengangstilfælde forhøjes til 4.000 kr., og at straffen for tredjegangstilfælde og derover fortsat skal være frihedsstraf, men således at domstolene skal have mulighed for at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling og en tillægsbøde efter samme retningslinjer som ved spirituskørsel med motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort. Dog foreslås tillægsbøden fastsat til 4.000 kr., svarende til en bøde i andengangstilfælde. Frihedsstraffen forudsættes fastsat til fængsel i 10 dage, og der skal ske en skærpelse af straffen for hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på ikke registreringspligtig knallert.

Der henvises til betænkningens side 55-65.

4.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag vedrørende straffastsættelsen for spirituskørsel. Justitsministeriet finder det dog rigtigst, at de foreslåede strafskærpelser i sager om spirituskørsel, jf. færdselslovens § 117, afspejles gennem en ændring af bestemmelsens strafferamme. På den baggrund foreslås det, at strafmaksimum i § 117 forhøjes fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Lovforslaget er ud over denne ændring udformet i overensstemmelse med udvalgets forslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11 (§ 117) og § 1, nr. 12 (§ 117 c) og bemærkningerne hertil

Forhøjelsen af strafmaksimum til fængsel i 1 år og 6 måneder medfører, at reglerne om varetægtsfængsling i retsplejelovens kapitel 70 om varetægtsfængsling kan finde anvendelse. Det samme gælder ved kørsel i frakendelsestiden, jf. pkt. 5.3. nedenfor. I relation til sager om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden vil det navnlig være fængslingsgrunden i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, som kan have betydning i praksis.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, kan en sigtet varetægtsfængsles, hvis der foreligger en begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at den pågældende på fri fod vil begå en ny lovovertrædelse af samme beskaffenhed.

De situationer, hvor der kan blive tale om varetægtsfængsling efter reglen om gentagelsesrisiko i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, vil navnlig være tilfælde, hvor en person adskillige gange tidligere er dømt for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden og ofte vil have flere kørsler til samtidig påkendelse,

og hvor der tegner sig et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der er en betydelig og nærliggende risiko for, at den pågældende på fri fod på ny vil begå en lovovertrædelse af samme karakter.

Varetægtsfængsling efter reglen om gentagelsesrisiko i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, vil i praksis således alene finde anvendelse i de allergroveste tilfælde, hvor der er tale om helt vanemæssig spirituskørsel og/eller kørsel i frakendelsestiden, og hvor den aktuelle kørsel derfor udløser en længere fængselsstraf.

Adgangen til varetægtsfængsling af spiritusbilister rejser spørgsmål om, hvorvidt der kan tilvejebringes det fornødne mistankegrundlag (begrundet mistanke), idet der på varetægtsfængslingstidspunktet kun vil foreligge en alkometer-test og ikke en blodprøveanalyse.

Alkometer-test kan i dag ikke i forbindelse med straffesagen bruges som bevis for alkoholpromillen i blodet i forbindelse med kørslen. Spørgsmålet om anvendelse af alkoholkoncentration i udåndingsluften og udstyr til måling heraf som bevis i stedet for blodprøver behandles for tiden i Udvalget om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus- og promillekørsel m.v., jf. pkt. 2 ovenfor.

I forbindelse med en anmodning om varetægtsfængsling er der imidlertid ikke tale om, at alkometer-testen skal bruges som bevis, men derimod som en underbyggelse af mistanken om, at der foreligger en spirituskørsel. For at imødegå den usikkerhed, som er forbundet med en alkometer-test, bør det i forbindelse med en eventuel varetægtsfængsling forudsættes, at alkoholpromillen er et godt stykke over den tilladte på 0,5.

For så vidt angår udmålingen af bøder bør der efter Justitsministeriets opfattelse som i dag gælde en minimumsbøde. De gældende minimumsbøder har siden 1981 været henholdsvis 1000 kr./2000 kr. Under hensyntagen til den generelle revision af bødesatserne, som vil blive foretaget i forbindelse med Rigsadvokatens revision af de vejledende bødetakster, foreslås det, at minimumsbøderne fremover bør være 1500 kr., hvis den pågældende er uden indtægt, mens minimumsbøden for en ægtefælle uden væsentlig egen indtægt bør være 3000 kr.

I relation til spørgsmålet om tillægsbødens størrelse i de situationer, hvor den pågældende har undergivet sig et vilkår om alkoholistbehandling, er Justitsministeriet af de grunde, som er anført af 6 af udvalgets medlemmer, enig i, at tillægsbøden ikke bør nedsættes til det halve. Udgangspunktet bør således være, at til-

lægsbøden fastsættes til den pågældendes månedlige nettoløn.

Som det fremgår ovenfor, har udvalget ikke foreslået specielle strafpositioner for sager, hvor der samtidig med spirituskørslen sker kørsel i frakendelsestiden, idet udvalget har foreslået, at der sker absolut kumulation af straffen for spirituskørsel og straffen for kørsel i frakendelsestiden.

Da Justitsministeriet ikke har medtaget den del af udvalgets forslag, som vedrører absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid, jf. herom pkt. 1.1.2. ovenfor, vil straffen i disse tilfælde fortsat skulle fastsættes som en fællesstraf efter straffelovens § 88.

I praksis betragtes den omstændighed, at den nye spiritus- eller promillekørsel har fundet sted i frakendelsestiden, som en skærpende omstændighed ved spiritus- eller promillekørslen, hvilket f.eks. indebærer, at straffen for andengangs spiritus- eller promillekørsel som udgangspunkt forhøjes med fængsel i 10 dage.

Justitsministeriet finder, at det forhold, at spirituskørslen finder sted i frakendelsestiden, fortsat bør betragtes som en skærpende omstændighed. Justitsministeriet finder således, at der ved udmålingen af fællesstraffen i tilfælde af andengangs spirituskørsel i kombination med kørsel i frakendelsestiden som udgangspunkt skal lægges 10 dage til den fængselsstraf, som spirituskørslen isoleret betraget ville have medført.

Der henvises endvidere til *bilag 2*, hvor der nærmere er redegjort for bødens udregning, og *bilag 3*, der indeholder en oversigt over straffen for spirituskørsel efter gældende ret sammenholdt med de foreslåede ændringer.

5. Kørsel i frakendelsestiden

5.1. Gældende ret

5.1.1. Af færdselslovens § 117, stk. 6, fremgår det, at den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, til trods for, at retten til at være eller blive fører af et sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde. I gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel indtil 1 år.

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen om udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel fra 2001 (lov nr. 230 af 4. april 2000), at betinget dom med vilkår om samfundstjeneste forudsættes også at kunne finde anvendelse ved kørsel i frakendelsestiden uden for prøvetiden eller uden kombination med spiritus- eller promillekørsel.

Fængselsstraf for kørsel i frakendelsestiden gøres således som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste samt tillægsbøde efter samme retningslinjer som ved spiritus- og promillekørsel. Dette gælder for alle tilfælde, hvor straffen er på 60 dages fængsel eller derunder, dog ikke, hvis kørslen i frakendelsestiden er foretaget i prøvetiden i henhold til en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spiritus- og promillekørsel (eller tidligere kørsel i frakendelsestiden).

Foreligger der formildende omstændigheder, kan det i førstegangstilfælde, hvor strafferammen er bøde, føre til en reduktion af bøden, mens der i andengangstilfælde og derover vil være adgang til at anvende bøde i stedet for frihedsstraf.

Det fremgår af praksis, at man generelt har været tilbageholdende med at tillægge førerens personlige forhold, de nærmere omstændigheder ved kørslen eller tidligere straffedommes alder betydning ved straf-fastsættelsen, og det betragtes ikke som en formildende omstændighed, at kørslen har fundet sted i slutningen af frakendelsestiden.

Som det fremgår udtrykkeligt af færdselslovens § 117, stk. 6, 2. pkt., har domme for kørsel i frakendelsestiden ligesom domme for spiritus- og promillekørsel gentagelsesvirkning. Med hensyn til gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning indtræder gentagelsesvirkningen fra domsafsigelsen i første instans, og den ophører 5 år fra endelig dom.

5.1.2. Efter færdselslovens § 117, stk. 6, straffes kørsel i frakendelsestiden i førstegangstilfælde med bøde. Bøden beregnes som en måneds nettoløn. Der følges samme retningslinjer som ved udmålingen af bøder for spiritus- og promillekørsel i intervallet 0,81-2,00.

I den situation, hvor en person foretager en førstegangskørsel i frakendelsestiden efter en betinget dom for spirituskørsel, vil der efter praksis formentlig ikke blive udløst en ubetinget frihedsstraf, uanset kørslen i frakendelsestiden indebærer en overtrædelse af vilkåret i den betingede dom om, at den pågældende ikke må begå strafbart forhold i prøvetiden. I stedet vil der normalt i medfør af straffelovens § 62, stk. 2, blive fastsat en fællesstraf.

I *andengangstilfælde* (første kørsel i frakendelsestiden efter en dom for et tilsvarende forhold) er straffen normalt 14 dages fængsel.

Der kan efter praksis opstilles følgende vejledende retningslinjer for straffen i *tredegangstilfælde* og *derover*:

| Kørsel i frakendelsestiden | Straf |
|----------------------------|------------------|
| 3. gang | 20 dages fængsel |
| 4. gang | 30 dages fængsel |
| 5. gang | 40 dages fængsel |
| 6. gang | 50 dages fængsel |
| 7. gang | 60 dages fængsel |

For kørsel i frakendelsestiden for 8. gang og derover er straffen som ved kørsel for 7. gang fængsel i 60 dage, der efter praksis anses som maksimumstraf for kørsel i frakendelsestiden, når der kun foreligger én kørsel til pådømmelse.

Hvis der i *førstegangstilfælde* foreligger to eller flere kørsler til samtidig pådømmelse (dvs. med mellemliggende sigtelser), er straffen en forhøjet bøde, da færdselslovens § 117, stk. 6, kun hjemler bødestraf i førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden. Det følger af færdselslovens § 118 a, at der som altovervejende hovedregel skal ske absolut kumulation af bødestraffene ved samtidig pådømmelse af flere færdselslovsovertrædelser.

Foreligger der i *andengangstilfælde* flere kørsler til samtidig pådømmelse, sker der en vis reduktion i forhold til fuldstændig sammenlægning. Normalstraffen for to kørsler til samtidig påkendelse er således fængsel i 20 dage.

I *tredjegangstilfælde* vil 2 kørsler i frakendelsestiden til samtidig pådømmelse normalt føre til, at straffen i forhold til en enkelt kørsel skærpes til næste strafposition, og det samme gælder som oftest også ved tre eller flere kørsler til samtidig pådømmelse. Strafmaksimum antages at ligge omkring fængsel i 3 måneder.

Der henvises til betænkningens side 69-74.

5.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget foreslår ingen ændringer i straffen for førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden. Udvalget foreslår dog som konsekvens af udvalgets forslag om en ændret affattelse af færdselslovens § 117, hvor-

efter bestemmelsen alene omhandler straffen for spirituskørsel, at der indføres en ny særskilt bestemmelse (udvalgets forslag til § 117 a) om straffen for kørsel i frakendelsestiden.

Udvalget foreslår endvidere, at der indføres en særlig bestemmelse i færdselsloven om bødens størrelse i disse tilfælde (udvalgets forslag til § 117 b, stk. 2).

For gentagen kørsel i frakendelsestiden foreslår udvalget af hensyn til den generelle forenkling af sanktionssystemet, at straffen skal svare til straffen for spirituskørsel i gentagelsestilfælde. Udvalget foreslår endvidere, at det også bør være muligt at fastsætte vilkår om alkoholistbehandling i forbindelse med en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden, hvis den pågældende har et behandlingsbehov. Samtidig foreslår udvalget, at der som udgangspunkt ikke skal idømmes en ny betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, hvis den pågældende tidligere har fået en betinget dom for en kørsel i frakendelsestiden, der har gentagelsesvirkning.

Udvalget finder ikke, at der bør være noget til hinder for, at en person, der tidligere har modtaget en betinget dom for spirituskørsel, idømmes en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden.

Endelig finder udvalget, at der i tilfælde, hvor en kørsel i frakendelsestiden sker i prøvetiden i henhold til en betinget dom for spirituskørsel, ikke skal fastsættes fællesstraf for kørslen i frakendelsestiden og spirituskørslen, men at der alene skal fastsættes straf for kørsel i frakendelsestiden efter straffelovens § 61, stk. 2, nr. 1.

Udvalgets forslag kan herefter skematisk opstilles således:

| Kørsel i frakendelsestiden | Straf |
|----------------------------|--|
| 1. gang | Bøde (1 måneds nettoløn) |
| 2. gang | 10 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt tillægsbøde |
| 3. gang | 20 dages ubetinget fængsel |
| 4. gang | 30 dages ubetinget fængsel |
| 5. gang | 40 dages ubetinget fængsel |
| 6. gang | 50 dages ubetinget fængsel |
| 7. gang | 60 dages ubetinget fængsel |

Der henvises til betænkningens side 77-79 og 141.

5.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag. Justitsministeriet finder det dog rigtigst, at de foreslåede strafskærpelser i sager om kørsel i frakendelsestiden, jf. færdselslovens § 117 a, bør afspejles gennem en ændring af bestemmelsens strafferamme. På den baggrund foreslås det, at strafmaksimum i § 117 forhøjes fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Lovforslaget er ud over denne ændring udformet i overensstemmelse udvalgets forslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 12 (§ 117 a og § 117 b, stk. 2) og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til spørgsmålet om varetægtsfængsling henvises til pkt. 4.3. ovenfor.

Som *bilag 4* findes en oversigt over gældende ret sammenholdt med lovforslaget.

6. Frakendelse af førerretten

6.1. Gældende ret

6.1.1. Færdselslovens bestemmelser om frakendelse af førerretten findes i §§ 125-129. Frakendelse af førerretten er en særlig sanktion i færdselsloven, der teknisk set ikke er en straf, men en foranstaltning der kan idømmes, uden at de almindelige betingelser for straf er opfyldt (f.eks. i tilfælde, hvor gerningsmanden ikke er tilregnelig).

Efter færdselslovens §§ 125-126 kan frakendelse anvendes ved flere typer af færdselslovovertrædelser. Efter færdselslovens § 125 og § 126, stk. 1, nr. 5, skal førerretten frakendes den fører, der findes skyldig i enten *spirituskørsel* eller *promillekørsel* i intervallet 0,81-1,20. Derimod er der ikke hjemmel til frakendelse for promillekørsel i intervallet 0,51-0,80, uden at der samtidig foreligger kørselsfejl, der isoleret betragtet ville føre til betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

Efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, skal frakendelse endvidere ske, når føreren under *tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden* har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor.

Derudover skal førerretten frakendes efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, når føreren har overskredet de *tilladte hastigheder* efter færdselslovens § 42 eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavle eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km. i timen eller derover. Efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 3, skal førerretten endvidere frakendes, hvis føreren under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, samt ved

slæbning af køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen.

Efter § 126, stk. 1, nr. 4, skal frakendelse af førerretten endvidere ske, hvis føreren under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg har gjort sig skyldig i overtrædelse af de i medfør af lovens § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct.

Frakendelse skal ligeledes finde sted efter færdselslovens § 125 a, hvis føreren *ulovligt har ført køretøjet uden hastighedsbegrænsere* eller har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænsere eller dets forbindelser, eller hvis føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb. Det samme gælder, hvis føreren har betjent køretøjet på en sådan måde, at hastighedsbegrænsere gøres uvirksom.

Endelig skal der også ske frakendelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6, når dette findes *begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse*, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om den pågældendes forhold som fører af motordrevet køretøj, f.eks. oplysninger om, at den pågældende tidligere er straffet flere gange med bøde for færdselslovovertrædelser. Denne bestemmelse anvendes i tilfælde, hvor en enkelt kørsel ikke i sig selv er tilstrækkelig grov til, at den fører til betinget frakendelse, men hvor føreren tidligere har overtrådt færdselslovens regler.

Ved lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.) blev der vedtaget et klippekortsystem, hvorefter førere af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, skal frakendes førerretten betinget, hvis den pågældende inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i tre grovere overtrædelser, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten. Reglerne er endnu ikke trådt i kraft.

6.1.2. I færdselsloven skelnes mellem ubetinget og betinget frakendelse. Hvis en person frakendes førerretten ubetinget, er vedkommende herefter uberettiget til at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort. Kørekortet er inddraget, og det er strafbart ikke at respektere kørselsforbudet.

Efter færdselslovens § 127 skal ubetinget frakendelse ske for en periode af mellem 6 måneder og 10 år eller for bestandig. Ubetinget frakendelse for spiritus-

kørsel med en promille over 2,00 sker dog for et tidsrum af mindst 2 år og 6 måneder. Begår den dømte i frakendelsestiden et nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten, begynder frakendelsestiden for det nye forhold først at løbe fra den verserende frakendelsestids udløb.

Frakendes førerretten *betinget*, effektueres frakendelsen ikke. Den dømte får altså lov til at beholde sit kørekort, men vil herefter i en prøvetid på 3 år (under særlige omstændigheder op til 5 år) blive frakendt førerretten ubetinget, hvis vedkommende på ny begår en forseelse, der ellers alene ville medføre betinget frakendelse.

Hvis der idømmes en betinget frakendelse, skal føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, aflægge en kontrollerende køreprøve, jf. færdselslovens § 60, stk. 3. Førerretten inddrages, hvis prøven ikke består, eller hvis vedkommende undlader at medvirke til den.

Begår den dømte i prøvetiden et nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten, skal der efter færdselslovens § 129 fastsættes en fælles frakendelse for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Frakendelsestiden i sager om spiritus- og promillekørsel fastsættes som udgangspunkt efter faste retningslinjer og er således som regel afhængig af de samme faktorer, som har betydning ved strafudmålingen, dvs. alkoholpromillens størrelse, eventuelle kørselsfejl og tidligere afgørelser. Retningslinjerne for fastsættelse af frakendelsestiden fremgår med få undtagelser af cirkulæreskrivelse af 22. juni 1981 fra præsidenterne for Østre og Vestre Landsret om sanktionsfastsættelse efter den 1. juli 1981 i sager om spiritus- og promillekørsel.

Efter færdselslovens bestemmelser skal førerretten som hovedregel *frakendes ubetinget* i følgende situationer:

- Spirituskørsel efter § 125, stk. 2
- Ved kørsel uden hastighedsbegrænsere eller hvis der foretages konstruktivt indgreb heri, jf. de i § 125 a nævnte tilfælde.
- Hvis føreren forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde, jf. § 126, stk. 2, nr. 1.
- Hvis føreren har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af en af bestemmelserne i § 126, stk. 1, nr. 1-5, jf. § 126, stk. 2, nr. 2. Anvendelsesområdet for § 126, stk. 2, nr. 2, omfatter bl.a. promillekørsel i området 0,81-1,20

promille samtidig med kørselsfejl, som ud fra en isoleret betragtning ville medføre (betinget eller ubetinget) førerretsfrakendelse.

- Promillekørsel i intervallet 0,81-1,20, når føreren tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden, § 126, stk. 2, nr. 3.
- Hvis føreren tidligere er pålagt kørselsforbud, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, jf. § 126, stk. 2, nr. 4.
- Hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden, jf. § 126, stk. 2, nr. 5.

Førerretten skal som udgangspunkt *frakendes betinget* i følgende situationer:

- Hvis der foreligger særlig formildende omstændigheder i forbindelse med spirituskørsel, jf. § 125, stk. 2.
- Hvis der foreligger særlig formildende omstændigheder i forbindelse med kørsel uden hastighedsbegrænsere m.v., jf. § 125 a, stk. 2.
- Overtrædelse af § 126, stk. 1, nr. 1-5, jf. § 126, stk. 2. Efter færdselslovens § 126, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 5, er det således udgangspunktet, at der sker betinget frakendelse i tilfælde af promillekørsel i intervallet 0,81-1,20.
- Hvis der foreligger særlig formildende omstændigheder, jf. § 126, stk. 3.

Frakendelsestiden for spiritus- og promillekørsel forlænges i førstegangstilfælde, når der foreligger skærpende omstændigheder.

6.1.3. Normalt har det en skærpende virkning på fastsættelsen af frakendelsestiden (gentagelsesvirkning), hvis den pågældende tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel. Også domme, hvorved førerretten frakendes betinget eller ubetinget på andet grundlag end spiritus- og promillekørsel, har gentagelsesvirkning på senere tilfælde for så vidt angår frakendelse af førerretten. Derimod har færdselslovovertrædelser, der ikke vedrører spiritus- eller promillekørsel, næppe i almindelighed gentagelsesvirkning på senere kørsler for så vidt angår straffen.

Virkningen af en betinget frakendelse er først og fremmest en gentagelsesvirkning, og denne virkning er i færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 3, indirekte beskrevet således, at førerretten i tilfælde af promillekørsel sker betinget, medmindre føreren tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden.

En tidligere dom for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 med betinget frakendelse har således kun

F. t. l. vedr. færdselsloven

gentagelsesvirkning med hensyn til spørgsmålet om frakendelse i en ny sag om promillekørsel, hvis det nye forhold er begået i prøvetiden.

En dom for promillekørsel med betinget frakendelse har imidlertid også gentagelsesvirkning med hensyn til en senere dom for spirituskørsel, idet den tidligere dom for promillekørsel bevirker en længere frakendelsestid for den senere spirituskørsel end den, der ellers ville være udmålt. Også i denne henseende er gentagelsesvirkningen af en dom for promillekørsel efter praksis begrænset til prøvetiden. Prøvetiden er normalt 3 år fra endelig dom for den betingede frakendelse i sager om promillekørsel. Gentagelsesvirkningen af en dom for promillekørsel med betinget frakendelse varer herefter normalt 3 år fra endelig dom.

En dom med kørselsforbud har en tilsvarende gentagelsesvirkning som en dom med betinget frakendelse, jf. § 126, stk. 1, nr. 4.

Det fremgår af færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 5, at frakendelse af førerretten, der ellers ville ske betinget, sker ubetinget, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden. Denne bestemmelse indebærer, at en dom for spiritus- eller promillekørsel, hvor førerretten har været ubetinget frakendt, har gentagelsesvirkning i indtil 5 år efter udløbet af frakendelsestiden i den henseende, at en senere promillekørsel i intervallet 0,81-1,20, foretaget i det nævnte tidsrum, vil medføre en ubetinget frakendelse i stedet for en betinget frakendelse af førerretten.

I konsekvens heraf tillægges i retspraksis en dom for spiritus- eller promillekørsel med ubetinget frakendelse gentagelsesvirkning i samme tidsrum med hensyn til spørgsmålet om fastsættelse af frakendelsestiden i en ny dom for spirituskørsel. Gentagelsesvirkningen i henseende til frakendelsesspørgsmålet af en dom for spiritus- eller promillekørsel med ubetinget frakendelse ophører således 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Har førerretten været frakendt for bestandig, har dommen gentagelsesvirkning med hensyn til frakendelsestiden, også for tiden efter at førerretten på ny er gengivet i henhold til færdselslovens § 132. Gentagelsesvirkningen varer i 5 år efter gengivelsestidspunktet. Førerretten vil i tilfælde af ny spiritus- eller promillekørsel blive fradømt i 5 eller 10 år eller for bestandig, alt efter forholdets grovhed (herunder hvor hurtigt efter gengivelsen af førerretten det nye forhold har fundet sted).

Tilsvarende må det antages, at en gengivelse af førerretten efter en tidsbegrænset frakendelse inden fra-

kendelsestidens udløb bevirker, at gentagelsesvirkningen udløber 5 år efter gengivelsen af førerretten.

6.1.4. Ved lov nr. 498 af 7. juni 2001 om ændring af færdselsloven blev der bl.a. indført regler om kørselsforbud for personer, der kører uforvarsomt inden for de første to år efter, at vedkommende første gang har erhvervet førerret. Bestemmelsen herom (§ 126, stk. 4) trådte i kraft den 1. marts 2002. Ved lov nr. 432 af 10. juni 2003 (Motorvejshastighed, skærpet håndhævelse af hastighedsgrænserne og andre initiativer til forbedring af færdselssikkerheden) blev § 126, stk. 4, ændret, således at prøvetiden forlænges til tre år med virkning fra den 1. september 2003.

Bestemmelsen i § 126, stk. 4, indebærer, at personer, der overtræder færdselsloven inden for de første tre år efter, at de første gang har erhvervet førerret, kan pålægges kørselsforbud, hvis der er tale om visse grovere overtrædelser, som efter færdselslovens regler i øvrigt ville medføre en betinget frakendelse af førerretten.

Kørselsforbuddet indebærer, at den pågældende bliver stillet, som om den oprindelige køreprøve ikke var bestået og dermed aldrig har erhvervet førerret. Når førerretten er inddraget ved et kørselsforbud, skal kørekortet derfor afleveres til politiet.

Hvis der køres i den periode, hvor den pågældende er pålagt et kørselsforbud, vil vedkommende kunne dømmes efter reglerne om kørsel uden at have erhvervet førerret, jf. § 117, stk. 5, jf. § 56, stk. 1. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget forudsættes det, at bødenes størrelse svarer til det hidtil gældende bødeniveau for overtrædelse af denne bestemmelse. Bøden er således i førstegangstilfælde normalt 5.000 kr., stigende til 10.000 kr. ved fjerdegangsovertrædelser og til frihedsstraf i femtegangstilfælde. Kørselsforbuddet adskiller sig således fra en ubetinget frakendelse af førerretten, hvor kørsel i frakendelsesperioden straffes efter de særlige regler herom i § 117, stk. 6. Hvis føreren har erhvervet førerret til flere kategorier af køretøjer, omfatter kørselsforbuddet samtlige kategorier.

Er den pågældende tidligere pålagt et kørselsforbud, og begår vedkommende et nyt forhold inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, er udgangspunktet, at førerretten frakendes ubetinget. Kørselsforbudet behandles i relation til gentagelsesvirkning på samme måde som en betinget frakendelse af førerretten.

Der henvises betænkningens side 81-94.

6.2. Udvalgets overvejelser

6.2.1. Efter udvalgets opfattelse kan risikoen for frakendelse af førerretten have en væsentlig præven-

tiv effekt. Det gælder også risikoen for at blive idømt en betinget frakendelse af førerretten, ikke mindst fordi det medfører, at den pågældende skal bestå en kontrollerende køreprøve. Udvalget foreslår derfor, at enhver spirituskørsel fremover skal indebære betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten. Udvalget foreslår således den forenkling og skærpelse i forhold til de gældende regler, at området for betinget frakendelse af førerretten, der i dag omfatter promilleområdet 0,81-1,20, udvides, således at det også kommer til at omfatte kørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80. Det samme gælder området for kørselsforbud.

Udvalgets forslag vil indebære, at der skal ske en ændring i det klippekortsystem, der er gennemført ved lov nr. 267 af 21. april 2004. Kørsel med en promille

i intervallet 0,51-0,80 skal således udgå af klippekortsystemet, idet blot en enkelt kørsel med en promille i dette interval efter udvalgets forslag skal udløse en betinget frakendelse af førerretten.

Udvalget foreslår endvidere ud fra samme betragtninger, at frakendelsestidens længde ved promiller over 1,20 bør udvides, således at perioden for den ubetingede frakendelse fremover fastsættes til 3 år. Af hensyn til en forenkling af sanktionssystemet finder udvalget, at denne frakendelsesperiode skal gælde i alle førstegangstilfælde, hvor promillen har overstegt 1,20.

Udvalgets forslag om førerretsfrakendelse i førstegangstilfælde af spirituskørsel kan opstilles således:

| Promille | Sanktion |
|-----------|------------------------------|
| 0,51-1,20 | Betinget frakendelse |
| 1,21- | Ubetinget frakendelse i 3 år |

Udvalget foreslår endvidere, at den særlige adgang i § 128, 3. pkt., til under særlige omstændigheder at fastsætte en prøvetid på indtil 5 år for en betinget frakendelse af førerretten ophæves ud fra et generelt forenklingshensyn, da denne adgang stort set ikke bruges i praksis.

Udvalget foreslår derudover, at gældende praksis med hensyn til at fravige udgangspunktet for fastsættelsen af frakendelsestiden i tilfælde af formildende omstændigheder opretholdes. Det foreslås således, at der fortsat skal være mulighed for at idømme betinget frakendelse i stedet for ubetinget frakendelse af førerretten.

6.2.2. Udvalget foreslår ud fra et forenklingssynspunkt, at tidligere spirituskørsler alene skal have betydning for, om der foreligger et gentagelsestilfælde og i givet fald for hvilken gang. Promillens størrelse ved tidligere kørsler skal således efter udvalgets opfattelse ikke have betydning for længden af frakendelsestiden for den kørsel, der nu er til pådømmelse, således som det ofte er tilfældet efter de gældende regler.

Udvalget foreslår endvidere, at der indføres en ordning, hvorefter frakendelsestiden kun helt undtagelsesvis kan overstige 10 år fra den seneste endelige dom. Som begrundelse herfor anfører udvalget, at en frakendelse af førerretten, der har en udstrækning på 10 år, er en meget alvorlig sanktion, og at dens præventive effekt må være lige så stor som en tidsubegrænset frakendelse med mulighed for generhvervelse. Dette skal også ses i sammenhæng med, at det efter færdselslovens § 132 er muligt for en person, hvis førerret er frakendt for bestandigt, at generhverve førerretten. Der skal efter praksis være forløbet 10 år af frakendelsestiden, inden førerretten kan generhverves. Har den pågældende behov for behandling mod alkoholisme, og har vedkommende gennemført en kontrolleret behandling mod alkoholisme i mindst 1 år, er der dog mulighed for at generhverve førerretten efter 5 års forløb. Udvalget finder det derfor ubetænkeligt at foreslå de gældende regler forenklet, således at tidsubegrænset frakendelse normalt ikke længere anvendes.

Eventuel resterende tid for en i forvejen idømt frakendelse for spirituskørsel skal – som efter gældende ret – lægges til den frakendelsestid, som den nye spirituskørsel medfører, men den samlede frakendelsestid kan altså efter udvalgets forslag som altovervejende hovedregel højst blive 10 år fra den seneste dom.

Eventuel resterende tid for en i forvejen idømt frakendelse for spirituskørsel skal – som efter gældende ret – lægges til den frakendelsestid, som den nye spirituskørsel medfører, men den samlede frakendelsestid kan altså efter udvalgets forslag som altovervejende hovedregel højst blive 10 år fra den seneste dom.

Udvalget finder dog ikke, at muligheden for at frakende førerretten for bestandig helt skal ophæves. Baggrunden herfor er, at det efter udvalgets opfattelse ikke kan udelukkes, at der kan forekomme tilfælde af så graverende karakter, at det vil stride mod den almindelige retsbevidsthed, at førerretten ikke frakendes for bestandigt. Derfor foreslår udvalget, at muligheden for tidsubegrænset frakendelse af førerretten opretholdes i tilfælde, hvor føreren har begået grove kørselsfejl og kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og hvor der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet.

Udvalget forudsætter, at bestemmelsen om frakendelse for bestandig alene skal finde anvendelse, hvor føreren ville være blevet frakendt førerretten for bestandig efter nugældende regler og praksis, og hvor føreren endvidere findes at have tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden og på grund af den personskade, som kørslen har forvoldt, straffes for uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 241 eller § 249.

Udvalget foreslår et frakendelsessystem, der opererer med to positioner for frakendelsesperioderne inden for de enkelte gentagelsestilfælde. I alle gentagelse-

sestilfælde vil frakendelsestidens længde være afhængig af, om der i gentagelsestilfælde er kørt med en promille i intervallet mellem 0,51-1,20, eller om promillen har været 1,21 eller derover.

Udvalget foreslår, at der i tilfælde, hvor den dømte findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel, skal ske absolut kumulation af frakendelsestiderne, dog således at den samlede frakendelsestid ikke vil kunne overstige 10 år, medmindre ovennævnte undtagelsestilfælde måtte foreligge.

Udvalgets forslag kan opstilles således:

| Spirituskørsel | Promille på 0,51-1,20 | Promille på 1,21- |
|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1. gang | Betinget frakendelse | Ubetinget frakendelse i 3 år |
| 2. gang | Ubetinget frakendelse i 3 år | Ubetinget frakendelse i 5 år |
| 3. gang | Ubetinget frakendelse i 5 år | Ubetinget frakendelse i 10 år |
| 4. gang eller senere tilfælde | Ubetinget frakendelse i 10 år | Ubetinget frakendelse i 10 år |

Der henvises til betænkningens side 98-106.

6.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og overvejelser, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 18 (§§ 125-129) og bemærkningerne her til.

Som nævnt i pkt. 1.1., har Justitsministeriet imidlertid ikke medtaget den del af betænkningen, som vedrører absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid. Fastsættelsen af frakendelsestiden i de situationer, hvor den pågældende findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel, skal derfor foretages efter en konkret vurdering. Eventuel resterende tid for en i forvejen idømt frakendelse for spirituskørsel skal – som efter gældende ret – lægges til den frakendelsestid, som den nye spirituskørsel (de nye spirituskørsler) medfører. Efter forslaget kan den samlede frakendelsestid ikke overstige 10 år (medmindre der sker frakendelse af førerretten for bestandigt).

Som bilag 5 findes en oversigt over gældende ret sammenholdt med lovforslaget.

7. Generhvervelse af førerretten

7.1. Gældende ret

7.1.1. Efter færdselslovens § 132, stk. 1, kan førerretten generhverves inden frakendelsestidens udløb, hvis førerretten er frakendt for længere tid end 3 år. De tidsmæssige og materielle betingelser for gener-

hvervelse afhænger af, om der er tale om førstegangs- eller gentagelsestilfælde.

Er det første gang, førerretten er frakendt den pågældende, kan spørgsmålet om generhvervelse tidligst indbringes for domstolene, når der er forløbet mere end 3 år af frakendelsestiden. Førerretten kan kun gengives, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder.

Har førerretten tidligere været frakendt ubetinget, kan gengivelsen af førerretten kun ske rent undtagelsesvis, og tidligst, når der er forløbet 6 år af frakendelsestiden. Denne 6 års grænse er absolut, og fortilfældets alder er uden betydning.

Praksis med hensyn til gengivelse af førerretten, der er frakendt i et udmålt tidsrum (dvs. fra 6 måneder til 10 år), inden frakendelsestidens udløb efter færdselslovens § 132, stk. 1, har hidtil været restriktiv. Er førerretten frakendt for bestandigt, skal der i praksis normalt være forløbet mere end 10 år fra den aktuelle frakendelse.

7.1.2. I færdselslovens § 132, stk. 2, findes en udvidet adgang til generhvervelse af førerretten før udløbet af frakendelsestiden for personer, der har gennemført en behandling mod alkoholmisbrug.

Efter bestemmelsen kan spørgsmålet om generhvervelse af førerretten indbringes for domstolene, når halvdelen af frakendelsestiden, dog mindst 1 år og 6 måneder, er forløbet. Bestemmelsen finder kun anvendelse, hvis førerretten er frakendt i mindst 2 år, idet der i praksis kun fastsættes frakendelsestider i hele eller halve år.

Bestemmelsen i § 132, stk. 2, kan anvendes, uanset om den pågældende flere gange er frakendt førerretten tidsbegrænset og således ville være omfattet af 6-årsfristen, hvis ansøgningen skulle have været behandlet efter færdselslovens § 132, stk. 1.

Er førerretten frakendt for bestandig, kan spørgsmålet om generhvervelse af førerretten indbringes for domstolene, når der er forløbet mindst 5 år af frakendelsestiden.

Det er en betingelse for generhvervelse af førerretten efter § 132, stk. 2, at den pågældende i mindst 1 år forud for sagens indbringelse for retten har overholdt en kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol. Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov nr. 468 af 10. juni 1997, hvorved § 132, stk. 2, indsattes i loven, at bestemmelsen kan anvendes, selv om alkoholistbehandlingen ikke er gennemgået umiddelbart forud for sagens indbringelse for retten. Der henvises i den forbindelse til, at det f.eks. i tilfælde, hvor der er sket frakendelse i 5 år, må anses for mere formålstjenligt, at den pågældende hurtigst muligt indleder et behandlingsforløb i stedet for at vente hermed i 1½ år og dermed først påbegynder behandlingen kort før, at der udestår 1 år af de 2½ år, som i dette tilfælde vil være betingelsen for en generhvervelse efter bestemmelsen i § 132, stk. 2.

Kravene til alkoholistbehandlingen svarer til de krav, der stilles for, at en frihedsstraf for spiritus- eller promillekørsel kan gøres betinget med vilkår om alkoholistbehandling. Det er således en betingelse, at ansøgeren har et alkoholproblem. Det er endvidere en betingelse, at behandlingen mod alkoholmisbrug har været effektiv.

Det er endvidere en forudsætning for anvendelsen af færdselslovens § 132, stk. 2, at der ikke foreligger kørsel i frakendelsestiden.

Ifølge retspraksis er det ikke tilstrækkeligt for gengivelse af førerretten efter § 132, stk. 2, at de betingelser, der fremgår af bestemmelsen, er opfyldt. Betingelsen i § 132, stk. 1, om »ganske særlige omstændigheder« skal tillige være opfyldt, for at der kan ske generhvervelse efter § 132, stk. 2.

7.1.3. Fristerne i § 132, stk. 1 og 2, regnes fra begyndelsen af frakendelsestiden. Er der inden udløbet af frakendelsestiden sket fornyet frakendelse af førerretten, regnes fristerne for indbringelse af spørgsmålet om generhvervelse for domstolene fra datoen for den seneste dom, hvorved førerretten er frakendt den pågældende, jf. § 132, stk. 3.

Der henvises til betænkningens side 107-112.

7.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget har overvejet, om udvalgets forslag om en forkortelse af den maksimale periode for frakendelse af førerretten for spirituskørsel til 10 år fra endelig dom, jf. pkt. 6 ovenfor, kan begrunde, at de gældende bestemmelser i færdselslovens § 132 om generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb ophæves. Efter gældende praksis er det meget sjældent, at der sker generhvervelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 132, stk. 1, i forbindelse med en tidsbegrænset frakendelse af førerretten. Udvalget finder ikke grundlag for at foreslå nogen lempelse heraf, og udvalgets forslag om at ophæve den almindelige adgang til at frakende førerretten for bestandig vil derfor under alle omstændigheder føre til en meget stærk begrænsning i antallet af tilfælde, hvor der kan ske generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb.

Udvalget finder imidlertid ikke, at det kan udelukkes, at der i ganske særlige tilfælde kan være behov for, at førerretten kan generhverves inden frakendelsestidens udløb. Hertil kommer at udvalget som anført ovenfor ikke foreslår en fuldstændig afskaffelse af adgangen til at idømme frakendelse for bestandig, hvorfor der kan være et behov for bestemmelsen. Udvalget har på den baggrund ikke foreslået § 132, stk. 1, ophævet.

Udvalget foreslår – med henblik på at forenkle og skærpe de gældende sanktionsregler – at den særlige regel i § 132, stk. 2, om, at personer, der har gennemført alkoholistbehandling, kan generhverve førerretten væsentligt hurtigere end andre, ophæves. Udvalget har som begrundelse herfor anført, at det ud fra en lighedsbetragtning er problematisk, at personer, der har et behandlingskrævende alkoholforbrug, kan generhverve førerretten langt hurtigere end personer, der ikke har et sådant forbrug. Udvalget finder endvidere, at den præventive effekt af frakendelsesreglerne kan svækkes ved, at en bestemt persongruppe kan erhverve førerretten allerede, når halvdelen af frakendelsestiden er forløbet. Udvalget finder således ikke, at et i øvrigt naturligt og forståeligt ønske om at tilskynde personer med et alkoholproblem til at søge behandling herimod, bør medføre, at der skal gælde en særlig let adgang til at generhverve førerretten inden frakendelsestidens udløb.

Der henvises nærmere herom til betænkningens side 113-114.

7.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet er enig i, at der i relation til færdselslovens § 132, stk. 1, kan være særlige situationer,

hvor der kan være behov for, at førerretten kan generhverves inden frakendelsestidens udløb, og at bestemmelsen på den baggrund bør opretholdes.

I relation til udvalgets forslag om at ophæve den særlige regel i færdselslovens § 132, stk. 2, hvorefter personer, der har gennemført alkoholbehandling, kan generhverve førerretten væsentligt hurtigere end andre, er Justitsministeriet enig i, at den præventive effekt af frakendelsesreglerne kan svækkes ved, at en bestemt persongruppe kan erhverve førerretten allerede, når halvdelen af frakendelsestiden er forløbet.

Det er anført i en række hørings svar over betænkningen, at en ophævelse af § 132, stk. 2, kan medføre, at tilskyndelsen af personer med et alkoholproblem til at søge behandling bliver svækket, idet der dermed ikke længere vil være en ekstra tilskyndelse til at blive behandlet.

Justitsministeriet finder imidlertid efter en samlet vurdering, at ønsket om at tilskynde personer med et alkoholproblem til at søge behandling i stedet bør fremmes ved at motivere den pågældende i forbindelse med afsoning af frihedsstraffen. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for »negativt stærke« indsatte m.v.), at der i forbindelse med en sådan afsoning vil kunne fastsættes vilkår om alkoholbehandling m.v. Justitsministeriet foreslår på den baggrund § 132, stk. 2, ophævet i overensstemmelse med udvalgets forslag.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 20 og 21, og bemærkningerne hertil.

8. Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning

8.1. Gældende ret

8.1.1. Varigheden af gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spiritus- og promillekørsel i relation til straffen

Efter straffelovens § 81, nr. 1, skal det i almindelighed indgå som skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen. Herudover følger det af § 84, at gentagelsesvirkningen i relation til anvendelsen af bestemmelser om forhøjet straf eller andre retsfølger i gentagelsestilfælde først ophører, når der, før den straffbare handling er begået, er forløbet 10 år efter at den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Endvidere vil det efter straffelovens § 84 ikke længere være en betingelse for at kunne anvende bestemmelser om forhøjet straf m.v. i gentagelsestil-

fælde, at den tidligere og den aktuelle kriminalitet er begået efter det fyldte 18 år.

På området for spiritus- og promillekørsel har der udviklet sig et helt særligt og meget detaljeret system af skærper af straf og frakendelse i gentagelsestilfælde. Dette bygger dels på udtrykkelige lovbestemmelser, dels på fast praksis om skærpelse i gentagelsestilfælde inden for de gældende strafferammer eller bestemmelser om frakendelse.

Færdselsloven indeholder to bestemmelser om mulighed for forhøjet straf i gentagelsestilfælde i sager om spiritus- og promillekørsel. Efter § 117, stk. 2, nr. 1, kan straffen for spirituskørsel med en promille, der ikke overstiger 2,00 (som efter § 117, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde) stige til fængsel indtil 1 år, hvis føreren tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel.

Efter § 117, stk. 3, 3. pkt., kan straffen for promillekørsel og kørsel på ikke registreringspligtig knallert (som efter § 117, stk. 3, 1. pkt. straffes med bøde) stige til fængsel indtil 1 år, hvis føreren tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel.

Bestemmelserne i § 117, stk. 2, nr. 1, og § 117, stk. 3, 3. pkt., er ikke obligatoriske strafskærpselsbestemmelser i gentagelsestilfælde, jf. formuleringen, at straffen *kan* stige til fængsel indtil 1 år. Loven udelukker derfor heller ikke, at domstolene generelt i praksis fastsætter en kortere gentagelsesvirkningsperiode end den, der fremgår af straffelovens almindelige regel. Der er da også på færdselslovens område en fast praksis for, at gentagelsesvirkningen af en dom for spiritus- og promillekørsel regnes fra endelig dom – og ikke fra straffen er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet, jf. § 84 (tidligere § 81).

Endvidere ophører gentagelsesvirkningen af en dom, der medfører betinget frakendelse, både i relation til frakendelsessanktionen og til strafspørgsmålet samtidig med prøvetiden i henhold til den betingede frakendelse (som altovervejende hovedregel efter 3 år og ikke som efter straffelovens § 81, stk. 3, efter 5 år), uanset om det nye forhold er en promillekørsel eller spirituskørsel.

Der ses ikke i trykt retspraksis at foreligge domme om den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen i relation til straffen for en promillekørsel, der har medført et kørselsforbud i medfør af færdselslovens § 126, stk. 4. Efter færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 4, skal førerretten frakendes ubetinget, hvis føreren, inden for 3 år efter at kørselsforbuddet blev pålagt, begår et nyt forhold. Gentagelsesvirkningen af en dom for promillekørsel, der medfører et kørselsforbud, behandles således i henseende til frakendelses-

sanktionen som udgangspunkt på samme måde, som hvis førerretten havde været frakendt betinget. Dette taler for, at gentagelsesvirkningen af en dom for promillekørsel, der medfører kørselsforbud, vil ophøre 3 år efter, at kørselsforbuddet er blevet pålagt, for så vidt angår straffen.

Hvor der foreligger en afgørelse om promillekørsel, der er et gentagelsestilfælde i relation til straffen, opfører gentagelsesvirkningen af afgørelsen 5 år efter endelig dom, svarende til, hvad der gælder for gentagelsesvirkningen i relation til straffen af en dom for spirituskørsel med ubetinget frakendelse.

Som nævnt er 5 års fristen i den hidtidige § 81, stk. 3, nu § 84, stk. 3, i straffeloven ændret til en 10 års frist ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven. I retspraksis er det imidlertid fastlagt, at gentagelsesvirkningen for så vidt angår straf for spirituskørsel fortsat ophører, når der er forløbet 5 år fra endelig dom, jf. Østre Landsrets dom af 11. november 2004.

8.1.2. Varigheden af gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spiritus- eller promillekørsel i relation til frakendelsessanktionen

I færdselslovens § 126, stk. 1, opregnes en række forseelser – herunder promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 – der medfører, at førerretten skal frakendes føreren. Efter § 126, stk. 2, er det udgangspunktet, at frakendelsen sker betinget.

Efter § 128 indebærer betinget frakendelse, at frakendelsestiden ikke fastsættes, hvis føreren i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke (på ny) fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes den pågældende. Det samme udtrykkes i § 126, stk. 2, nr. 3, således, at frakendelsen sker betinget, medmindre føreren tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden.

En betinget frakendelse indebærer således en gentagelsesvirkning i den forstand, at der sker ubetinget frakendelse, hvis føreren på ny begår en forseelse, der alene ville have medført betinget frakendelse, hvis der ikke havde foreligget noget fortilfælde. Gentagelsesvirkningen er begrænset til prøvetiden.

Det fremgår af færdselslovens § 128, at prøvetiden som regel er 3 år fra endelig dom. Gentagelsesvirkningen for så vidt angår frakendelsessanktionen af en dom for promillekørsel med betinget frakendelse ophører herefter normalt 3 år fra endelig dom. Det samme gælder formentlig gentagelsesvirkningen af en dom for spirituskørsel, hvor der på grund af særlig formildende omstændigheder er idømt betinget frakendelse. Hvis der i medfør af færdselslovens § 128, 3.

pkt., undtagelsesvis fastsættes en længere prøvetid end 3 år, må det antages, at gentagelsesvirkningen forlænges tilsvarende.

Er den pågældende tidligere pålagt et kørselsforbud, og begår vedkommende et nyt forhold inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, er udgangspunktet, at førerretten frakendes ubetinget, jf. færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 4. Kørselsforbud behandles således i relation til gentagelsesvirkning som udgangspunkt på samme måde som betingede frakendelse af førerretten.

Det følger af retspraksis, at en doms bestemmelse om ubetinget frakendelse har gentagelsesvirkning for så vidt angår frakendelsessanktionen på senere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel allerede fra afsigelsen af dommen i 1. instans.

Det fremgår af færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 4, at frakendelse af førerretten, der ellers ville ske betinget, sker ubetinget, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden. Denne bestemmelse indebærer, at en dom for spiritus- eller promillekørsel, hvor førerretten har været ubetinget frakendt, har gentagelsesvirkning i indtil 5 år efter udløbet af frakendelsestiden i den henseende, at en senere promillekørsel i intervallet 0,81-1,20, foretaget i det nævnte tidsrum, vil medføre en ubetinget frakendelse i stedet for en betinget frakendelse af førerretten.

I konsekvens heraf tillægges i retspraksis en dom for spiritus- eller promillekørsel med ubetinget frakendelse gentagelsesvirkning i samme tidsrum med hensyn til spørgsmålet om udmåling af frakendelsestiden i en ny dom for spirituskørsel. Gentagelsesvirkningen i henseende til frakendelsesspørgsmålet af en dom for spiritus- eller promillekørsel med ubetinget frakendelse ophører således 5 år efter frakendelsestidens udløb, uanset om den nye kørsel ville have medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, hvis der ikke havde foreligget et fortilfælde.

Har førerretten været frakendt for bestandig, har afgørelsen herom efter retspraksis gentagelsesvirkning med hensyn til frakendelsestiden. Dette gælder også for tiden efter, at førerretten på ny er gengivet i henhold til færdselslovens § 132. Gentagelsesvirkningen ophører 5 år efter gengivelsestidspunktet. Førerretten vil i tilfælde af ny spiritus- eller promillekørsel i gentagelsesvirkningsperioden blive fradømt i 5 eller 10 år eller for bestandig, alt efter forholdets grovhed (herunder hvor hurtigt efter gengivelsen af førerretten, det nye forhold har fundet sted).

Tilsvarende er det i retspraksis lagt til grund, at en gengivelse af førerretten efter en tidsbegrænset fra-

kendelse inden frakendelsestidens udløb bevirker, at gentagelsesvirkningen udløber 5 år efter gengivelsen af førerretten.

8.1.3 *Gentagelsesvirkning af domme vedrørende spiritus- og promillekørsel i forbindelse med andre færdselslovsovertrædelser.*

Afgørelser om færdselslovsovertrædelser, der ikke vedrører spiritus- eller promillekørsel, har næppe i almindelighed gentagelsesvirkning på senere spiritus- eller promillekørsler for så vidt angår straffen. Derimod har domme, hvorved førerretten frakendes betinget eller ubetinget på andet grundlag end spiritus- eller promillekørsel, gentagelsesvirkning på senere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel og omvendt for så vidt angår frakendelsestraf.

Foretages en promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 i den prøvetid, der er fastsat ved dom med betinget frakendelse for en kørsel, der ikke er spiritus- eller promillekørsel (jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1-4 og 6), følger det direkte af færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 3, at førerretten frakendes ubetinget. Denne frakendelse skal fastsættes som fælles frakendelse med den tidligere pådømte lovovertrædelse, jf. færdselslovens § 129. Frakendelsestiden er normalt 1 år. Det fremgår af færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 5, at der for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 skal fastsættes en ubetinget frakendelse (i stedet for betinget frakendelse), hvis promillekørslen er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Foretages spirituskørsel i prøvetiden af en dom med betinget frakendelse for en kørsel, der ikke er spiritus- eller promillekørsel, skal der også fastsættes en fælles frakendelse for begge lovovertrædelser efter færdselslovens § 129. Den tidligere afgørelse bevirker i reglen, at frakendelsestiden samlet udmåles til et halvt år længere end ellers.

I relation til gentagelsesvirkningen af en tidligere dom med ubetinget frakendelse for kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden på en senere spirituskørsel følger det af retspraksis, at frakendelsestiden for den senere spirituskørsel forlænges med 1 år i forhold til, hvad der havde været tilfældet, hvis fortilfældet ikke havde foreligget.

Når der i prøvetiden i henhold til en betinget frakendelse for promillekørsel i intervallet 0,81-1,20 foretages en kørsel, der ikke er spiritus- eller promillekørsel, men som – f.eks. i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1 – isoleret betragtet ville have ført til betinget frakendelse af førerretten, frakendes førerretten ubetinget i et halvt eller helt år.

Foreligger der særlig formildende omstændigheder, kan der dog ske betinget frakendelse, jf. færdselslovens § 126, stk. 3.

Ligesom domme for spiritus- eller promillekørsel har domme for kørsel i frakendelsestiden gentagelsesvirkning, således som det udtrykkeligt fremgår af færdselslovens § 117, stk. 6, 2. pkt. Med hensyn til gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning gælder samme regel som ved domme for spirituskørsel med ubetinget frakendelse i henseende til straffen. Således ophører gentagelsesvirkningen efter fast praksis 5 år fra endelig dom.

En dom for kørsel i frakendelsestiden har gentagelsesvirkning for en ny kørsel, også selv om den nye kørsel sker i en anden frakendelsesperiode end den, hvori den første kørsel foregik.

En dom for overtrædelse af færdselslovens § 117, stk. 6, har endvidere gentagelsesvirkning på en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, om kørsel uden at have erhvervet kørekort.

Der henvises til betænkningens side 145-157.

8.2. *Udvalgets overvejelser*

Udvalget finder, at der både ud fra præventive hensyn og af hensyn til respekten for trufne afgørelser fortsat er behov for, at personer, der gør sig skyldig i spirituskørsel efter tidligere at være dømt for en tilsvarende forseelse, idømmes strengere sanktioner, end hvis der er tale om et førstegangstilfælde.

Udvalget finder imidlertid ikke, at det tjener noget præventivt eller andet væsentligt formål, at de gældende retningslinjer om gentagelsesvirkning af afgørelser om spiritus- eller promillekørsel er så komplicerede og detaljerede, som tilfældet er i dag. Tværtimod bidrager de komplicerede retningslinjer efter udvalgets opfattelse i betydelig grad til at svække overskueligheden af det gældende sanktionssystem.

De gældende retningslinjer for gentagelsesvirkningen af domme for spirituskørsel og frakendelsestiden er dog ukomplicerede på et punkt, nemlig at en tidligere doms gentagelsesvirkning slår igennem med samme styrke, uanset på hvilket tidspunkt i gentagelsesvirkningsperioden det nye forhold af spirituskørsel eller kørsel i frakendelsestiden indtræder. Det er således efter de gældende retningslinjer ligeegyldigt for sanktionsfastsættelsen, om det nye forhold er begået umiddelbart efter afsigelsen af den dom, der har gentagelsesvirkning, eller umiddelbart før gentagelsesvirkningsperiodens udløb. Udvalget finder det af hensyn til overskueligheden af sanktionssystemet af stor betydning, at denne enkle ordning opretholdes.

Udvalget foreslår dernæst en forenkling af systemet således, at gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spirituskørsel skal ophøre samtidigt i alle relationer, dvs. med hensyn til såvel de forskellige strafformer som frakendelsessanktionen. Udvalget foreslår, at den gældende praksis, hvorefter gentagelsesvirkningen af straf og frakendelse ophører samtidig i tilfælde, hvor afgørelsen går ud på en betinget frakendelse af førerretten, nemlig med udløbet af prøvetiden for den betingede frakendelse, opretholdes.

Udvalget foreslår endvidere, at gentagelsesvirkningen af straf og frakendelse ophører 3 år efter endelig dom i de tilfælde, hvor afgørelsen går ud på kørselsforbud.

Udvalget foreslår, at gentagelsesvirkningen for en afgørelse om spirituskørsel, hvor førerretten er frakendt ubetinget, både for straffen og for spørgsmålet om frakendelse skal ophøre 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Udvalget anfører, at man med en sådan forenkling undgår den uhensigtsmæssige retstilstand, at der ikke tillægges tidligere afgørelser gentagelsesvirkning i relation til straffen, selv om den nye kørsel er sket i frakendelsestiden i henhold til en tidligere afgørelse, når kørslen finder sted mere end 5 år efter den tidligere afgørelse.

Da den korteste frakendelsestid efter udvalgets forslag er 3 år, vil gentagelsesvirkningen blive på mindst 8 år fra endelig dom (eller den administrative inddragelse af førerretten).

Dette vil efter udvalgets opfattelse harmonere med den lovændring, der pr. 2. april 2004 har udvidet den tidsmæssige udstrækning af mulighederne for at tillægge straffedomme gentagelsesvirkning fra 5 til 10 år (lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven). Det bemærkes herved, at der efter udvalgets forslag vil kunne ske frakendelse af førerretten i op til 10 år, hvilket bevirker, at gentagelsesvirkningsperioden vil kunne have en varighed af op til 15 år.

Kørsel i frakendelsestiden udløser efter udvalgets forslag ikke en frakendelse af førerretten i en yderligere periode. Gentagelsesvirkningen af straffen for kørsel i frakendelsestiden bør derfor ikke være afhængig af frakendelsestidens udløb, idet gentagelsesvirkningens begyndelse da ikke vil være afhængig af den seneste kørsel i frakendelsestiden, men derimod af den seneste afgørelse om frakendelse af førerretten. Udvalget foreslår derfor, at gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning for så vidt angår straffen for kørsel i frakendelsestiden i overensstemmelse med 10 års perioden i den nye regel i straffelovens § 84 skal

ophøre, når der – før den nye straffbare handling begås – er forløbet 10 år efter endelig dom.

Det er efter udvalgets opfattelse væsentligt af hensyn til overskueligheden af gentagelsesvirkningsperiodens udstrækning, at gældende praksis, hvorefter gentagelsesvirkningen af afgørelser om kørsel i frakendelsestiden regnes fra endelig dom, og ikke fra det tidspunkt, hvor den tidligere straf er udstået, opretholdes.

Der henvises til betænkningens side 158-163.

8.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og overvejelser, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkninger hertil.

9. Konfiskation, rådighedsfratagelse og andre typer af sanktioner og indsatsmuligheder

9.1. Konfiskation

9.1.1. Gældende ret

9.1.1.1. Færdselslovens § 133 a giver hjemmel til konfiskation af et motorkøretøj, som har været anvendt ved særlig grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, og hvis konfiskationen ikke er urimelig. Efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, gælder straffelovens regler om konfiskation i øvrigt.

Færdselslovens § 133 a blev indført ved lov nr. 278 af 8. maj 1991 om ændring af færdselsloven (Generhvervelse af førerretten og konfiskation af motorkøretøjer) og trådte i kraft den 1. juli 1991.

De tilfælde, som bestemmelsen tog sigte på, var principielt allerede omfattet af straffelovens generelle regler om konfiskation, jf. nedenfor. Bestemmelsen tilsigtede imidlertid en ændring af retspraksis, således at domstolene ville anvende konfiskation i videre omfang, end det havde været tilfældet hidtil. Forud for bestemmelsens indførelse var konfiskation inden for færdselslovens område således næsten udelukkende blevet anvendt i sager om konstruktiv ændring af knallerter. Konfiskation af motorkøretøjer, som havde været anvendt ved overtrædelser af færdselsloven – herunder spirituskørsel – skete i praksis kun helt undtagelsesvis.

Færdselslovens § 133 a giver mulighed for konfiskation ved alle former for færdselslovovertrædelser, for så vidt der er tale om særlig grove eller gentagne overtrædelser. Ifølge bemærkningerne til det pågældende lovforslag er det dog navnlig hensigten, at kon-

fiskation skal ske ved særlig grove eller gentagne tilfælde af spirituskørsel, gentagne kørsler i frakendelsestiden samt gentagne kørsler uden at have erhvervet kørekort. Bestemmelsen omfatter kun konfiskation af motorkøretøjer, dvs. biler og motorcykler, og kan således ikke anvendes til konfiskation af eksempelvis knallerter.

Det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at en udvidet anvendelse af konfiskation af motorkøretøjer må formodes at have en ikke ringe generalpræventiv effekt, ikke blot gennem de mærkbare økonomiske følger, men også ved, at sanktionen er direkte knyttet til en manglende mulighed for fortsat at benytte den genstand, som har været anvendt ved lovovertrædelsen. Det anføres i den forbindelse, at det kan virke stødende, at personer, som gentagne gange har tilsidesat hensynet til færdselssikkerheden, kan beholde det motorkøretøj, som er blevet brugt, og som vil gøre det muligt for gerningsmanden at fortsætte denne adfærd.

Det er alene genstandskonfiskation, dvs. konfiskation af selve køretøjet, der er omfattet af § 133 a.

9.1.1.2. Ud over færdselslovens § 133 a gælder straffelovens almindelige regler om konfiskation, jf. § 133 a, stk. 2. Straffelovens regler om konfiskation er indeholdt i §§ 75-77 a. Straffelovens § 75 indeholder de almindelige betingelser for konfiskation, og § 76 regulerer, hos hvem konfiskation i medfør af § 75 kan foretages. § 76 a giver mulighed for konfiskation, uden at anklagemyndigheden kan bevise en forbindelse mellem en konkret forbrydelse og det konfiskerede, også hos andre end den skyldige. § 77 regulerer forholdet mellem konfiskations- og erstatningskrav, og § 77 a regulerer adgangen til konfiskation i rent forebyggende (politimæssigt) øjemed.

Efter straffelovens § 75, stk. 1, kan der ske konfiskation af udbytte ved en strafbar handling. § 75, stk. 2, omhandler konfiskation af genstande, der har været brugt til en bestemt strafbar handling, genstande der er frembragt ved en strafbar handling og genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

I medfør af straffelovens § 75, stk. 3, kan der i stedet for genstandskonfiskation principielt ske værdikonfiskation, dvs. konfiskation af et beløb svarende til motorkøretøjets værdi. Det er dog forudsat i bemærkningerne til færdselslovens § 133 a, at værdikonfiskation kun bør ske, hvor den pågældende efter overtrædelsen, men inden domsforhandlingen, sælger køretøjet, og det må befrygtes, at pågældende vil anvende salgssummen til at anskaffe sig et andet køretøj.

Efter straffelovens § 76, stk. 2, kan konfiskation kun ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen

og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet. Det følger heraf, at konfiskation af et motorkøretøj i medfør af færdselslovens § 133 a ikke kan ske, hvis den pågældende ikke selv ejer køretøjet. Der kan heller ikke ske konfiskation af et køretøj, som den pågældende måtte eje, men som ikke har været anvendt til lovovertrædelsen, idet bestemmelsen ikke giver hjemmel til konfiskation af andet end det ved færdselsovertrædelsen anvendte køretøj. Dog kan der i medfør af straffelovens § 77 a ske konfiskation af et køretøj, der ejes af eksempelvis en samlever, når det på grund af ganske særlige omstændigheder må befrygtes, at køretøjet på ny vil blive brugt ved en strafbar handling, jf. Østre Landsrets kendelse af 26. december 1993, refereret i Anklagemyndighedens Årsberetning 1993, s. 91 f.:

»Personbilen var registreret i samleverens navn, ligesom det måtte lægges fast, at samleveren havde købt den med egne midler, og at hun brugte den dagligt. Samleveren blev herefter anset som rette ejer.

Byretten lagde vægt på, at tiltalte tidligere var straffet 9 gange for spirituskørsel og i den aktuelle sag havde tilstået 3 spirituskørsler, og personbilen måtte derfor befrygtes brugt til yderligere overtrædelser af færdselslovens § 53, stk. 1, hvorfor den blev beslægtet efter retsplejelovens § 825, stk. 1, jf. § 824, stk. 1, med henblik på senere konfiskation hos samleveren i medfør af færdselslovens § 133, stk. 2, jf. [straffelovens] § 77 a.

Landsretten stadfæstede, efter at samleveren havde påkæret kendelsen, byrettens afgørelse i henhold til grundene.«

Efter straffelovens § 76, stk. 3, berøres særligt sikrede rettigheder i motorkøretøjet som udgangspunkt ikke af konfiskationen. Panterettigheder, ejendomsforbehold og andre særligt sikrede rettigheder består således fortsat, selv om køretøjet konfiskeres.

9.1.1.3. Det fremgår af en opgørelse fra Rigspolitichefens Dataafdeling, at der i perioden fra 1. januar 2002 til den 31. december 2003 er afsagt i alt 97 domme, hvor der er sket konfiskation af motorkøretøjer i medfør af færdselsloven § 133 a. Heraf blev 51 domme afsagt i 2002 og 46 domme afsagt i 2003.

9.1.1.4. Reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b om beslaglæggelse af genstande m.v. med henblik på konfiskation gælder også med hensyn til motorkøretøjer, der kan konfiskeres efter færdselslovens § 133 a.

I praksis benyttes beslaglæggelse inden domsforhandlingen ofte for at undgå, at den pågældende på ny begår overtrædelser af færdselsloven eller søger at få værgede konfiskation ved at sælge køretøjet.

Der henvises til betænkningens side 165-171.

9.1.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget finder, at der for at styrke den præventive effekt bør gøres brug af konfiskation i øget omfang. Udvalget foreslår på denne baggrund, at de gældende betingelser for konfiskation lempes, således at det ikke længere vil være en betingelse for konfiskation, at der har været tale om *særlig* grove eller gentagne færdselslovsovertrædelser, men blot at overtrædelserne har været grove eller gentagne. Det foreslås samtidig, at bestemmelsen om, at konfiskation i det konkrete tilfælde ikke må være urimelig, udgår som overflødig.

Udvalget foreslår endvidere, at bestemmelsens anvendelsesområde udvides i forhold til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 133 a, stk. 1, således at bestemmelsen kommer til at omfatte ikke blot motorkøretøjer, men alle motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, dvs. biler (herunder busser og lastbiler), motorcykler, traktorer/motorredskaber og registreringspligtige knallerter.

Udvalgets forslag har således til formål at skabe grundlag for, at der i videre omfang end i dag i tilfælde af grove eller gentagne færdselslovsovertrædelser rejses sager om konfiskation af et ved overtrædelsen anvendt motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort. Den foreslåede udvidede adgang til konfiskation er ikke begrænset til tilfælde af spiritus- eller promillekørsel, men kan – ligesom efter gældende ret – principielt tænkes anvendt i alle sager om grove eller gentagne færdselslovsovertrædelser.

Udvalget foreslår endvidere, at de gældende regler om konfiskation suppleres med en enkel og klar regel, der som udgangspunkt skal gøre konfiskation obligatorisk i tilfælde af, at en fører inden for kort tid gør sig skyldig i gentagne tilfælde af spirituskørsel af en vis grovhed.

Udvalget finder således, at der som udgangspunkt skal ske konfiskation af en førers motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, når den pågældende tredje gang inden for en periode på 3 år gør sig skyldig i spirituskørsel af en sådan grovhed, at det medfører ubetinget frakendelse af førerretten. Det er efter forslaget en betingelse, at alle tre spirituskørsler har været med en promille over 1,20, således at de i sig selv (betragtet som førstegangstilfælde) vil medføre ube-

tinget frakendelse af førerretten efter udvalgets forslag herom.

Konfiskation af køretøjet skal således ske, hvis tre forhold af denne karakter er begået inden for en periode af 3 år. For så vidt angår beregningen af treårsperioden er det afgørende således gerningstidspunkterne, og ikke, om der foreligger mellemliggende afgørelser eller tidspunkterne for disse.

Udvalget forudsætter, at bestemmelsen alene gælder i tilfælde, hvor føreren er ejer af det køretøj, som er anvendt ved den tredje kørsel. De forudgående kørsler kan derimod have fundet sted i andre – herunder i lånte eller lejede – køretøjer.

I yderligere gentagelsestilfælde – f.eks. i situationer, hvor den pågældende erhverver et nyt køretøj eller ejer flere køretøjer – vil den obligatoriske regel på ny kunne finde anvendelse, hvis betingelserne herfor er til stede. Hvis den pågældende således eksempelvis for fjerde gang kører spirituskørsel med en promille over 1,20, vil den pågældendes køretøj skulle konfiskeres, hvis (mindst) 2 af de forudgående kørsler har fundet sted mindre end 3 år tidligere (og kørslerne har været med en promille over 1,20). Det ændrer ikke herved, at den pågældende eventuelt tillige fik konfiskeret et køretøj ved den tredje spirituskørsel, idet de tidligere kørsler fortsat tæller med i tilfælde af konfiskation efter den foreslåede bestemmelse.

I gentagelsestilfælde, hvor betingelserne for anvendelse af den foreslåede obligatoriske regel ikke er til stede, vil det efter udvalgets opfattelse være nærliggende i stedet at overveje anvendelse af den almindelige bestemmelse om konfiskation.

Efter udvalgets forslag skal det undtagelsesvis være muligt at fravige bestemmelsen om obligatorisk konfiskation, når særlige grunde måtte tale derfor. Dette vil navnlig kunne være tilfældet i situationer, hvor eksempelvis ganske særlige familiemæssige eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskation i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende.

Der henvises til betænkningens side 172-175.

9.1.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet er enig i, at en øget anvendelse af muligheden for konfiskation dels vil mindske risikoen for, at den pågældende begår grove yderligere eller gentagne færdselslovsovertrædelser, dels vil styrke den præventive effekt af reglen.

Justitsministeriet kan på den baggrund tiltræde, at anvendelsesområdet for færdselslovens konfiskationsbestemmelse udvides i forhold til den gældende bestemmelse i § 133 a, stk. 1. Bestemmelsen i § 133 a,

stk. 1, finder som hidtil anvendelse både i forbindelse med spirituskørsel og i forbindelse med andre grove færdselslovsovertrædelser, f.eks. ved særlig hensynsløs kørsel. Med den foreslåede ændring tilsigtes en udvidet brug af konfiskation i forbindelse med grove færdselslovsovertrædelser, hvad enten der er tale om spirituskørsel, kørsel i frakendelsestiden, særlig hensynsløs kørsel eller andre grove overtrædelser.

Justitsministeriet finder imidlertid, at der også bør skabes hjemmel til konfiskation af gerningsmandens eget køretøj i de situationer, hvor den pågældende foretager den aktuelle overtrædelse i et lånt/lejet køretøj. Herved sikres det, at der ikke kan ske omgåelse af konfiskationsreglerne ved f.eks. at bytte køretøj med en anden, så kørslen ikke foretages i eget køretøj. Endvidere vil en sådan konfiskation være velbegrunnet ud fra hensynet til at forebygge yderligere lovovertrædelser, idet risikoen for nye overtrædelser af færdselsloven ikke mindskes, hvis den pågældende fortsat beholder sit køretøj. En sådan udvidelse af konfiskationsadgangen må samtidig ses på baggrund af, at færdselslovsovertrædelser i særlig grad indebærer risiko for, at mennesker kommer alvorligt til skade eller bliver dræbt.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 133 a, stk. 1, 2. pkt., indsættes en bestemmelse om, at der under tilsvarende betingelser som efter stk. 1, 1. pkt., kan ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelsen, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelsen. Det kræves således, at der er tale om grove og gentagne overtrædelser, samt at konfiskation må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

Udvalget har endvidere som anført ovenfor foreslået en ny regel (§ 133 a, stk. 2) om obligatorisk konfiskation i tilfælde, hvor ejeren af køretøjet inden for en periode på 3 år har gjort sig skyldig i tre spirituskørsler med en promille over 1,20. En regel om, at domstolene uden at foretage et konkret skøn skal foretage konfiskation, udgør en nydannelse, som er ganske vidtgående. Under hensyn til, at udvalgets forslag alene omfatter tilfælde, som på grund af den gentagne kørsel med meget høj – og dermed yderst trafikfarlig promille, har en meget betydelig grovhed og til, at forslaget samtidig må antages at kunne have en præventiv effekt over for gruppen af hyppigt recidiverende spiritusbilister, kan Justitsministeriet tiltræde forslaget. Konfiskation vil i disse tilfælde som altovervejende hovedregel være en både proportional og påkrævet sanktion for at forebygge yderligere overtrædelser.

Justitsministeriet finder endvidere, at den nye bestemmelse i lighed med den foreslåede udvidelse i § 133 a, stk. 1, 2. pkt., bør udvides til også at skabe adgang til konfiskation af den pågældendes eget køretøj, selv om den aktuelle kørsel er foregået i 3. mands køretøj. Det foreslås på den baggrund i § 133 a, stk. 2, 2. pkt., at ejerens køretøj skal konfiskeres efter bestemmelsen i § 133 a, stk. 2, 1. pkt., uanset at ejerens køretøj ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør en så vidtgående ordning som obligatorisk konfiskation være begrænset til tilfælde af en så betydelig grovhed, at det fremstår som åbenbart, at der som absolut hovedregel bør ske konfiskation. For at fastholde klarheden i ordningens præventive sigte bør ordningen endvidere alene omfatte tilfælde, som med en vis hyppighed forekommer i praksis, således at andre tilfælde af betydelig grovhed bedømmes efter den almindelige regel i § 133 a, stk. 1.

På den baggrund er det vigtigt at fremhæve, at der ikke kan sluttes modsætningsvis fra den foreslåede bestemmelse om obligatorisk konfiskation, således at hvis betingelserne i denne bestemmelse ikke er opfyldt, kan der ikke ske konfiskation. I de tilfælde, hvor konfiskation ikke skal ske efter den foreslåede bestemmelse i § 133 a, stk. 2, f.eks. fordi en af de 3 kørsler ikke har været med en promille over 1,20, vil anklagemyndigheden skulle foretage en vurdering af forholdet efter den almindelige konfiskationsregel i § 133 a, stk. 1, med henblik på nedlæggelse af konfiskationspåstand. Det må forventes, at der ofte vil ske konfiskation efter denne bestemmelse i tilfælde, hvor forholdet i grovhed svarer til eller nærmere sig de tilfælde, der er omfattet af § 133 a, stk. 2.

Som nævnt er den obligatoriske konfiskationsregel udtryk for, at der ikke skal foretages et konkret skøn. Med henblik på at undgå urimelige konsekvenser af den obligatoriske regel, er der i § 133 a, stk. 3, åbnet en begrænset mulighed for at undlade konfiskation, når særlige grunde undtagelsesvis måtte tale herfor.

Justitsministeriet vil anmode Rigsadvokaten om nøje at følge anvendelsen i praksis af den obligatoriske konfiskationsregel. Justitsministeriet vil endvidere anmode Rigsadvokaten om at overveje behovet for retningslinier på området med henblik på at sikre, at anklagemyndigheden i videre omfang end i dag nedlægger påstand om konfiskation af det anvendte køretøj. Justitsministeriet vil i den forbindelse anmode Rigsadvokaten om også at overveje behovet for retningslinier for konfiskation af køretøjer, som ejes af tredjemand, med henblik på at sikre, at anklagemyn-

digheden er tilstrækkeligt opmærksom på muligheden for konfiskation i disse tilfælde.

Justitsministeriet vil endvidere nøje følge anvendelsen af den obligatoriske konfiskationsregel

Forslaget ændrer ikke den gældende retstilling i relation til straffelovens § 76, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse svarer med visse ændringer til udvalgets forslag. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 22, og bemærkningerne hertil.

9.2. Andre typer af sanktioner og indsatsmuligheder

9.2.1. Udvalgets overvejelser om andre typer af sanktioner og indsatsområder

9.2.1.1. Udvalget har overvejet muligheden for at indføre en tidsbegrænset rådighedsfratagelse af et køretøj i tilfælde, hvor føreren – eventuelt i gentagne tilfælde – har anvendt køretøjet til spirituskørsel eller andre grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven. Udvalget anfører, at en sådan ordning f.eks. kunne indføres ved, at en fører af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, midlertidigt fratages den faktiske rådighed over køretøjet i et nærmere fastsat tidsrum, f.eks. 3 måneder.

Ordnningen ville efter udvalgets opfattelse kunne finde anvendelse i de tilfælde, hvor betingelserne for konfiskation ikke skønnes at være til stede, men hvor der alligevel er behov for en klar og utvetydig reaktion over for den pågældende fører.

Under hensyn til, at værdien af en tidsbegrænset rådighedsfratagelse er meget tvivlsom, idet køretøjet typisk skal tilbagegives til ejeren/føreren inden udløbet af frakendelsestiden, finder udvalget, at en sådan ordning vil være særdeles uhensigtsmæssig.

Udvalget har endvidere overvejet muligheden for, at politiet midlertidigt skulle kunne lægge beslag på et køretøj i tilfælde af spirituskørsel, hvis der er mistanke om, at føreren vil fortsætte kørslen, når det er muligt. Udvalget finder imidlertid, at de samme hensyn gør sig gældende i denne situation, idet køretøjet typisk vil skulle tilbagegives på et tidspunkt, hvor førerens ret til at føre køretøjet er eller vil blive frakendt.

Udvalget kan på den baggrund ikke anbefale en ordning, hvorefter der kan ske midlertidig rådighedsfratagelse eller beslaglæggelse.

9.2.1.2. Udvalget har endvidere overvejet en ordning, hvorefter en person i tilfælde af gentagen kørsel i frakendelsestiden kan frakendes retten til at være ejer eller bruger af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, f.eks. når den pågældende tredje gang gør sig skyldig i kørsel i frakendelsestiden.

Udvalget har i samme forbindelse overvejet muligheden for, at ikke blot den, der er frakendt førerretten, men også den, der overtræder bestemmelsen i færdselslovens § 65, stk. 2, ved gentagne gange at udleje eller udlåne sit motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, til en person, som er frakendt førerretten, skal kunne frakendes retten til at være ejer af et køretøj.

En ordning om frakendelse af retten til at være ejer af et køretøj er tidligere blevet behandlet, jf. Folketingets Retsudvalgs overvejelser i betænkning af 18. april 1991 over forslaget til lov nr. 278 af 8. maj 1991, hvorved bl.a. færdselslovens § 133 a om konfiskation indførtes. Det anføres i Retsudvalgets betænkning, at udvalget havde gjort spørgsmålet om indførelse af en »spæringsordning«, dvs. en frakendelse af retten til at være registreret som bruger af et motorkøretøj som alternativ eller supplement til konfiskation, til genstand for nærmere overvejelser.

Justitsministeriet havde anført over for udvalget, at flere grunde talte imod gennemførelse af en sådan spæringsordning. Det anførtes således, at en personrelateret spærring ville være meget let at omgå ved proforma-registreringer, og at politiets mulighed for i praksis at sætte ind over for proforma-registreringer fandtes meget begrænset. Det anførtes endvidere, at en spæringsordning ikke ville kunne gennemføres i tilfælde, hvor køretøjet var registreret med et selskab som ejer eller bruger. I andre tilfælde kunne en spærring udelukke en person fra at stå som ejer af et køretøj, der benyttes af ansatte i vedkommendes virksomhed. En undtagelsesbestemmelse vedrørende dette forhold angaves i betænkningen at kunne misbruges, bl.a. ved at personligt drevne virksomheder oprettes proforma.

Rigspolitichefens repræsentant i udvalget har over for udvalget oplyst, at det ikke umiddelbart er teknisk muligt at registrere oplysninger om personer, der måtte være frakendt retten til at være ejer og bruger af et køretøj, i Centralregistret for Motorkøretøjer. Dertil kommer, at de nuværende forretningsgange i forbindelse med anmeldelse af et køretøj til registrering medfører, at det ikke – forinden udlevering af nummerplader – vil være praktisk muligt at kontrollere om betingelserne for registrering af et køretøj til den angivne ejer (bruger) er til stede. En eventuel inddragelse af nummerplader skal således finde sted efterfølgende ved politiets foranstaltning.

Endvidere er det over for udvalget oplyst, at ændring af forretningsgangene, så det – før udlevering af nummerplader – kan kontrolleres, om betingelserne for registrering af et køretøj til en angiven ejer (bru-

ger) er opfyldt, forudsætter ændringer af lokaleforhold på motorkontorerne, tilvejebringelse af yderligere IT-udstyr samt ændring af relevante IT-systemer. Rigspolitechefen har ikke over for udvalget skønnet nærmere over omkostningerne forbundet hermed.

Endelig blev det over for udvalget oplyst, at anmeldelse til registrering af et motorkøretøj ofte foretages af tredjemand, eksempelvis en bilforhandler, hvilket vil kunne give problemer med videregivelse af personoplysninger ved en eventuel afvisning af en anmeldt registrering.

Det er udvalgets opfattelse, at frakendelse af retten til at være ejer af et køretøj – i lighed med frakendelse af førerretten og konfiskation – må antages at ville kunne have en vis præventiv effekt og ville kunne besværliggøre kørsel i frakendelsestiden, idet den pågældende ikke (længere) vil have rådighed over sit eget køretøj.

Bla. under hensyn til, at de nuværende tekniske muligheder for, at en sådan ordning kan blive effektiv, ikke er til stede, har udvalget imidlertid ikke fremsat forslag herom.

Der henvises til betænkningens side 175-177.

9.2.2. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet har overvejet spørgsmålet om at indføre en tidsbegrænset rådighedsfratagelse af et køretøj i tilfælde, hvor føreren har anvendt køretøjet til spirituskørsel eller andre grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven. Justitsministeriet finder imidlertid ikke en sådan ordning hensigtsmæssig, da en sådan ordning bl.a. vil medføre betydelige administrative og praktiske byrder for politiet i relation til bl.a. opbevaring, udlevering og forsikring af de pågældende køretøjer. Hertil kommer, at effekten af en sådan ordning, som anført af udvalget, må anses for meget tvivlsom. Justitsministeriet har derfor ikke fundet anledning til at foreslå en sådan ordning.

Justitsministeriet har endvidere overvejet spørgsmålet om at indføre en ordning, hvorefter en person i tilfælde af gentagen kørsel i frakendelsestiden kan frakendes retten til at være ejer eller bruger af et motor-drevent køretøj, hvortil der kræves kørekort.

Indførelsen af en sådan ordning vil indebære, at enhver registrering eller omregistrering af biler m.v. vil skulle underkastes en prøvelse for at fastslå, om den pågældende kan registres som ejer eller bruger af motorkøretøjet. Dette vil bl.a. medføre, at ethvert køb/salg af et motorkøretøj vil blive vanskeliggjort, idet bilforhandleren vil være tvunget til at indhente nærmere oplysninger om en kunde for at være sikker på, at kunden kan registreres som ejer eller bruger af

køretøjet. Der vil i de tilfælde skulle ske videregivelse af personfølsomme oplysninger til private m.v.

Hertil kommer, at det som oplyst af Rigspolitechefen ikke umiddelbart er teknisk muligt at registrere oplysningerne i Centralregistret for Motorkøretøjer, og at en indførelse af registreringsordning derfor bl.a. vil nødvendiggøre en udbygning af Rigspolitechefens IT-systemer.

Justitsministeriet har endvidere lagt vægt på, at de omgængelsesbetragtninger, som ministeriet fremførte over for Retsudvalget i 1991, fortsat gør sig gældende. Det vil således være relativt let at omgå spæringsordningen ved en proforma-registrering.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den kriminalpræventive effekt af en sådan ordning ikke vil stå mål med de ressourcer ordningen vil kræve i form af nye tekniske foranstaltninger og ændrede arbejdsgange, bl.a. i forbindelse med registrering af et køretøj.

10. Andre ændringer af færdselsloven m.v.

10.1. Gældende ret

10.1.1. A/T-kurser

Færdselsloven indeholder i § 60 og § 60 a bestemmelser om kurser i alkohol og trafik (A/T-kursus) i forbindelse med inddragelse og generhvervelse af førerretten.

En betinget frakendelse af førerretten indebærer, at føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, skal aflægge en kontrollerende køreprøve, jf. § 60, stk. 3. Førerretten inddrages, hvis den pågældende ikke inden for fristen, der normalt fastsættes til 3 måneder, består prøven, men føreren er ikke afskåret fra at køre i perioden frem til køreprøven. Der skal dog ikke aflægges kontrollerende køreprøve, hvis den pågældende har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til den betingede frakendelse.

En ubetinget frakendelse af førerretten indebærer, at føreren efter frakendelsestidens udløb, kun kan generhverve retten ved at bestå en kontrollerende køreprøve, jf. § 60, stk. 2. Den kontrollerende køreprøve kan aflægges inden frakendelsestiden er udløbet. Den praktiske prøve kan dog tidligst aflægges én måned før udløbet af frakendelsestiden.

Har føreren bestået en køreprøve inden for det sidste år før udløbet af frakendelsestiden og inden for det sidste år før ansøgningen om generhvervelse af kørekort, skal kontrollerende køreprøve ikke aflægges. Køreprøven skal dog være bestået efter det forhold, der gav anledning til frakendelsen.

Er førerretten frakendt ubetinget på grund af spiritus- eller promillekørsel, er det efter § 60, stk. 2, yderligere en betingelse for generhvervelse af førerretten, at føreren har gennemført et kursus i alkohol og trafik (A/T-kurser). Har den pågældende bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til tiltalen, skal kontrollerende køreprøve ikke aflægges, hvis prøven er bestået inden for det sidste år før frakendelsestidens udløb og inden for det sidste år før ansøgningen om generhvervelse af kørekort. En bestået køreprøve fritager ikke for gennemførelse af A/T-kursus.

Herudover følger det af § 60 a, stk. 2, at gengivelse af førerretten efter et kørselsforbud som følge af spiritus- eller promillekørsel er betinget af, at den pågældende gennemgår et A/T-kursus og består en kontrollerende køreprøve.

10.1.2. Opsættende virkning af anke af dom, der frakender retten til at erhverve førerret

Færdselslovens § 131, stk. 1, indeholder en bestemmelse om virkning af anke af en dom, hvorved førerretten frakendes ubetinget.

Anke af en dom om ubetinget frakendelse, efter at førerretten har været inddraget administrativt i medfør af færdselslovens § 130, har således ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten, jf. § 131, stk. 1, 1. pkt.

I dommen UfR 2001.2042 (H) fastslog Højesteret imidlertid, at anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har erhvervet førerret, på grund af spirituskørsel er frakendt retten til at erhverve førerret for et nærmere angivet tidspunkt, må sidestilles med de tilfælde, der er omhandlet i færdselslovens § 131, stk. 1, 1. pkt. Herefter har anke af en sådan dom ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten. Højesteret begrundede resultatet med, at en tiltalt over 18 år, der ikke har førerret, i praksis ville afstå fra at erhverve kørekort, mens sagen vèrserede, selv om anke af dommen i en sådan situation havde opsættende virkning for bestemmelsen om frakendelse. Højesteret begrundede endvidere dommens resultat med, at det måtte antages, at man ved gennemførelsen af bestemmelserne i færdselslovens § 131, stk. 1 (§ 70 f, stk. 1, i den tidligere færdselslov) ikke havde haft den nævnte situation for øje.

10.2. Udvalgets overvejelser

Udvalget finder det væsentligt, at der gennem A/T-kurserne er mulighed for at bearbejde holdningen hos alle personer, der har fået frakendt førerretten på grund af spirituskørsel, dvs. også personer, som har fået frakendt førerretten betinget.

På den baggrund foreslår udvalget, at bestemmelserne om A/T-kursus udvides, således at også personer, der har fået frakendt førerretten betinget på grund af spirituskørsel, skal gennemføre kurset som betingelse for at opretholde førerretten.

Udvalget foreslår formuleringen af færdselslovens § 131, stk. 1, ændret, således at det kommer til at fremgå af bestemmelsen, at anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har erhvervet førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret, ikke har opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse.

10.3. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets overvejelser og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 og § 1, nr. 19 og bemærkningerne hertil.

11. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåede skærpelser af straffe for spirituskørsel m.v. skønnes om udgangspunkt at ville medføre en stigning i strafmassen svarende til ca. 110 fængselspladser.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol m.v.), hvori det foreslås, at spritbilister og personer, der kører i frakendelsestiden, under visse betingelser kan afsones straffen på bopælen (elektronisk fodlænke). Den foreslåede ordning med elektronisk fodlænke, der vil kunne finde anvendelse på ubetingede frihedsstraffe på op til 3 måneders fængsel, skønnes at ville omfatte en strafmasse svarende til ca. 150 fængselspladser.

Udgifterne til etablering af den foreslåede ordning med 150 elektronisk overvågede afsonere skønnes at udgøre 40,3 mio. kr. i 2005, heraf 20,8 mio. kr. i etableringsudgifter, og herefter 39 mio. i årlig drift. Udgifterne er indbudgetteret på finansloven 2005.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

| | Positive konsekvenser/ mindre udgifter | Negative konsekvenser/ Merudgifter |
|--|--|--|
| Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner | Ingen | 40,3 mio. kr. i 2005 og herefter 39 mio. kr. i årlig drift |
| Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner | Ingen | Ingen |
| Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet | Ingen | Ingen |
| Administrative konsekvenser for erhvervslivet | Ingen | Ingen |
| Miljømæssige konsekvenser | Ingen | Ingen |
| Administrative konsekvenser for borgerne | Ingen | Ingen |
| Forholdet til EU-retten | Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter | |

12. Hørte myndigheder m.v.

Udvalgets betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden har været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af beskikkede advokater, Rådet for Større Færdselssikkerhed, Danmarks Transportforskning, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forenede Danske Motorjere (FDM), Danske Motorcyklisters Råd (DMC), Motorcykelbranchens Landsforbund, MC-Touring Club Danmark, Dansk Vejforening, Dansk Transport og Logostik (DTL), Dansk Cyklist Forbund, Danske sælgere, Specialarbejderforbundet i Danmark (SID), Chaufførernes Fagforening, NOAH-Trafik, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Danske Kørelæreres Landsforbund, Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark, Dansk Taxi Forbund,

Sund & Bælt, Foreningen Liv og Trafik, Foreningen for Trafikofre, Borgernes Havarikommission, Mobil uden bil, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Rådet for Bæredygtig trafik.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 53)

Med lovforslagets § 1, nr. 1, ændres færdselslovens § 53, stk. 1, således at enhver overtrædelse af lovens forbud mod at føre motordrevet køretøj med en alkoholpromille under eller efter kørslen på over 0,50 fremover betegnes spirituskørsel. Den foreslåede affattelse af § 53, stk. 1, erstatter de gældende bestemmelser i § 53, stk. 1 og 3.

Bestemmelsen i § 53, stk. 2, opretholdes med henblik på situationer, hvor der er mistanke om spirituskørsel, men hvor der ikke foreligger en brugbar blodprøve, og det således kan være vanskeligt at bevise, at promillen har oversteg 0,50.

Ordene »i øvrigt« foreslås udeladt for at præcisere, at en domfældelse efter § 53, stk. 2, ikke i sig selv indebærer, at retten har statueret, at promillen under eller efter kørslen var under 0,51. Endvidere ændres bestemmelsens betydning som følge af, at spirituskørsel i § 53, stk. 1, defineres som kørsel med en alkoholconcentration i blodet under eller efter kørslen over 0,50 promille.

Det forudsættes, at kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor promillen ikke er kendt, sidestilles med kørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20, og ikke som efter den nuværende praksis med kørsel med en promille over 1,20.

Endvidere ophæves § 53, stk. 4. Baggrunden herfor er, at det ikke kan antages, at justitsministeren kan udnytte den bemyndigelse, der blev givet ved lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (Spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner m.v.), til at sætte de i denne lov indeholdte regler om måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften i kraft, efter at lov nr. 73 af 4. februar 1998 om ændring af færdselsloven (Promillekørsel m.v.) er trådt i kraft.

Der henvises nærmere herom til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 55, stk. 3)

Bemyndigelsesbestemmelsen i den gældende § 55, stk. 3, om regler om anvendelse af udstyr til måling af udåndingsluften forudsætter en adgang til at indføre ækvivalensregler med hensyn til forholdet mellem alkoholkoncentrationen i blodet og i udåndingsluften. Med lovforslagets § 1, nr. 1, udgår § 53, stk. 4, om fastsættelse af sådanne ækvivalensregler. Som konsekvens heraf foreslås § 55, stk. 3, ophævet.

Der henvises til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 60, stk. 2, 2. pkt., og § 119 a, stk. 1)

De foreslåede ændringer er en konsekvens af forslaget om en ændret terminologi i § 53. Der tilsigtes ingen ændringer i bestemmelseernes anvendelsesområde.

Til nr. 4 (§ 60, stk. 3)

Ved lovforslagets § 1, nr. 4, indføres i § 60, stk. 3, et krav om, at personer, hvis førerret er frakendt betinget på grund af spirituskørsel, inden for en frist, der fastsættes af politiet, skal have gennemført et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus). Førerretten inddrages, hvis A/T-kurset ikke gennemføres. Det vil fortsat være en betingelse for at beholde kørekortet, at den pågældende består en kontrollerende køreprøve.

Med den foreslåede ændring i § 60 udvides bestemmelsen om A/T-kursus til også at omfatte tilfælde, hvor førerretten er frakendt betinget. Der stilles med forslaget ikke krav om, i hvilken rækkefølge den kontrollerende køreprøve og A/T-kurset skal bestås henholdsvis gennemføres. Blot skal begge dele være bestået henholdsvis gennemført inden for de frister, der fastsættes af politiet. Fristen for at bestå den kontrollerende køreprøve behøver ikke nødvendigvis at være sammenfaldende med fristen for at gennemføre A/T-

kursus, idet der kan være faktorer som ventetider, udbud m.v. af A/T-kurser, som kan gøre det hensigtsmæssigt at fastsætte en længere frist for disse.

A/T-kursus skal gennemføres, uanset om den pågældende har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til frakendelsen. Dette svarer til, hvad der gælder om A/T-kursus efter en ubetinget førerretsfrakendelse, og indebærer, at førerretten - uanset bestået køreprøve - ikke kan bibeholdes, hvis kurset ikke gennemføres.

Det følger af bekendtgørelse nr. 101 af 22. februar 2002 om undervisning for kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus), at undervisning af kursister med henblik på gennemførelse af kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) skal foregå i overensstemmelse med Rigspolitichefens undervisningsplan for kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus).

Rigspolitichefens undervisningsplan af 24. januar 2002 indeholder de nærmere retningslinier for gennemførelsen af A/T-kurser. Heraf fremgår bl.a., at kurset består af 4 lektioner, fordelt over mindst 4 uger i alt 10 timer, og at der er mødepligt til alle 4 lektioner. Hvis en kursist ikke møder op til alle lektionerne, skal vedkommende begynde forfra på et nyt kursus.

Der henvises til pkt. 10 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5, 6, 7, 8, 9 og 10 (§ 60 a, stk. 1, § 60 a, stk. 2, § 60 a, stk. 3, nr. 1, 2 og 3)

Med lovforslagets § 1, nr. 5, indsættes de konsekvensændringer af forslagens § 1, nr. 18 (§ 125, stk. 2 og 3) vedrørende klippekortsystemet, der samtidig ophæves i lov nr. 267 af 21. april 2004, jf. nedenfor under bemærkningerne til § 2, nr. 1 og 2.

Til nr. 11 (§ 117)

Med lovforslagets § 1, nr. 11, ændres affattelsen af § 117, således at bestemmelsen alene omhandler straffen for spirituskørsel. Endvidere ændres strafmaksimum i § 117 fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Med den ændrede affattelse forudsættes det, at praksis for udmåling af straffen for spirituskørsel i førstegangstilfælde og gentagelsestilfælde forenkles, og at der sker en skærpelse af udmålingsniveauet.

Med den foreslåede bestemmelse i § 117, stk. 1, videreføres den tidligere regel om, at straffen for førstegangstilfælde af spiritus med en alkoholpromille i intervallet 0,50-2,00 som udgangspunkt er bøde. Om den foreslåede beregning af bødens størrelse i disse tilfælde henvises til den foreslåede § 117 b, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Efter § 117, stk. 2, nr. 1, er straffen bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder for førstegangstilfælde af

F. t. 1. vedr. færdselsloven

spirituskørsel med en promille over 2,00. Med bestemmelsen forudsættes gennemført en ændring af udmålingspraksis, således at førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille over 2,00 straffes med fængsel i 20 dage. Frihedsstraffen skal som udgangspunkt gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Ved betinget dom med vilkår om samfundstjeneste forudsættes antallet af timer, der skal udføres samfundstjeneste, fastsat til 30.

I tillæg til en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste foreslås fastsat en tillægsbøde. For så vidt angår tillægsbødens størrelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.3. om straffen for spiritus- og promillekørsel.

Har den pågældende ikke behov for alkoholistbehandling, og er vedkommende uegnet til at udføre samfundstjeneste, idømmes en betinget dom (med tillægsbøde) med vilkår om, at den pågældende skal holde sig kriminalitetsfri i prøvetiden. En person, som har et behov for alkoholistbehandling, men som ikke ønsker at medvirke hertil, kan i stedet få en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, hvis den pågældende er egnet hertil.

Det forudsættes, at fængselsstraffen ikke gøres betinget, hvis den pågældende ikke ønsker at medvirke ved de undersøgelser, der er påkrævet for, at det kan afgøres, om den pågældende har behov for alkoholistbehandling eller er egnet til at udføre samfundstjeneste. Det samme forudsættes at gælde, hvis den pågældende ikke ønsker at blive idømt en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling eller samfundstjeneste. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.3. om straffen for spiritus- og promillekørsel.

Efter den foreslåede § 117, stk. 2, nr. 2, kan straffen stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, når føreren findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel. Bestemmelsen svarer (ud over ændringen i strafferammen) til den tidligere regel i § 117, stk. 2, nr. 2. Som konsekvens af det forhøjede bødeniveau for førstegangs spirituskørsel med en promille under 2,01, jf. lovforslagets forslag til § 117 b, stk. 1, tilsigtes dog en ændring af udmålingspraksis. Dette er begrundet i, at forslaget om at forhøje bødeniveauet til en netto månedsløn ganget med alkoholpromillen, jf. lovforslagets § 1, nr. 12, nedenfor, vil betyde, at en fuldstændig sammenlægning af bøder fastsat efter § 117, stk. 1, ofte vil kunne medføre en så høj bøde, at det må forudses, at den pågældende ikke vil være i stand til at betale den.

En bøde skal derfor efter forslaget som udgangspunkt ikke kunne overstige *to gange en måneds netto-løn*. I tilfælde, hvor fuldstændig kumulation ville føre

til en bøde på over dette niveau foreslås det, at der i stedet fastsættes en frihedsstraf. Herved undgås den situation, at der ydes den pågældende »rabat«, fordi den fulde bøde ikke udmåles. Frihedsstraffen forudsættes fastsat til 20 dages fængsel, hvis den samlede promille for de kørsler, der foreligger til samtidig pådømmelse, er mellem 2,01 og 3,00, 30 dages fængsel hvis den samlede promille er mellem 3,01 og 4,01 osv.

For så vidt angår straffen, hvor der i *førstegangstilfælde* foreligger flere forhold til samtidig bedømmelse, forudsættes det, at den praksis, der i dag har udviklet sig på området, fortsat vil blive fulgt.

I de tilfælde, hvor der foreligger to forhold af spirituskørsel til samtidig bedømmelse, og hvor begge forhold isoleret betraget vil medføre bødestraf, vil der således skulle fastsættes en frihedsstraf.

Er der tale om flere forhold af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, jf. § 117, stk. 2, nr. 2, og udløser et eller flere af forholdene isoleret set en frihedsstraf, mens en anden isoleret set vil medføre en bøde, vil der skulle idømmes en skærpet frihedsstraf.

Medfører to spirituskørsler til samtidig bedømmelse isoleret betraget en frihedsstraf, vil straffene i nogle tilfælde skulle lægges sammen. Det må fremover afgøres efter en konkret vurdering, om der skal ske sammenlægning af straffene.

I tilfælde, hvor der ud over spirituskørsel tillige foreligger en eller flere andre overtrædelser af færdselsloven, finder bestemmelsen i færdselslovens § 118 a, stk. 4, fortsat anvendelse. Udgangspunktet vil således fortsat være, at hvis nogen ved én eller flere handlinger har begået flere overtrædelser af færdselsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, og medfører én af overtrædelserne idømmelse af frihedsstraf, mens en anden medfører idømmelse af bøde, idømmer retten en bøde ved siden af frihedsstraffen. Det samme gælder, hvis nogen ved én eller flere handlinger har overtrådt færdselsloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf og én eller flere andre love, og overtrædelser af denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf medfører bødestraf, og overtrædelser af den eller de andre love medfører frihedsstraf.

Der henvises nærmere til betænkningens 115-130.

Med den foreslåede § 117, stk. 2, nr. 3-5, fastsættes den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningens af en tidligere afgørelse for spirituskørsel for så vidt angår straffen, således at perioden bliver den samme som gentagelsesvirkningsperioden for afgørelser om frakendelse af førerretten, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, om færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5-7. Herved opnås den væsentlige forenkling, at gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spirituskørsel ophører

samtidig i alle relationer - dvs. med hensyn til såvel de forskellige strafformer som frakendelsessanktionen.

Efter forslaget skal en tidligere dom for kørsel i frakendelsestiden ikke have gentagelsesvirkning i forbindelse med pådømmelsen af en senere spirituskørsel.

Efter den foreslåede § 117, stk. 2, nr. 3-5, er straffen fængsel indtil 1 år og 6 måneder for spirituskørsel i gentagelsestilfælde. Med henblik på at øge den præventive effekt af sanktionerne for spirituskørsel forudsættes det, at udmålingspraksis forenkles og skærpes.

Det foreslås, at tidligere afgørelser om spirituskørsel alene skal have betydning for, om der foreligger et gentagelsestilfælde og i givet fald for, hvilken gang, samt om der skal idømmes en betinget eller ubetinget frihedsstraf. Promillens størrelse ved tidligere kørsler skal derimod ikke have betydning for udmålingen af straffen for den kørsel, der nu er til pådømmelse, således som det ofte er tilfældet efter den nuværende praksis. Det vil således i gentagelsestilfælde ikke være nødvendigt at undersøge promillens størrelse ved tidligere kørsler for at kunne fastsætte straffen for den aktuelle kørsel.

Endvidere forudsættes det, at den gældende udmålingspraksis for spirituskørsel ændres, således at der ikke er særlige strafpositioner for spirituskørsel under skærpende omstændigheder.

Det forudsættes, at strafpositionerne inden for de enkelte gentagelsestilfældet begrænses til to. I alle gentagelsestilfælde vil straffen være afhængig af, om der i gentagelsestilfælde blev kørt med en promille i intervallet mellem 0,51-2,00 eller om promillen har været 2,01 eller derover. Ved begge strafpositioner øges frihedsstraffen med *10 dages fængsel pr. gentagelsestilfælde*, uanset promillens størrelse ved de tidligere kørsler.

I andengangstilfælde vil straffen for kørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00 efter forslaget være 10 dages fængsel. En tredjegangskørsel, hvor promillen har været i intervallet 0,51-2,00 udløser en frihedsstraf på 20 dage. Et fjerdegangstilfælde i dette interval 30 dages fængsel osv.

Ved en andengangskørsel med en promille på 2,01 eller derover forudsættes straffen fastsat til 30 dages fængsel. Også ved senere kørsler med en promille på 2,01 eller derover stiger straffen med 10 dages fængsel pr. gentagelsestilfælde, uanset størrelsen af promillen ved de tidligere kørsler. En tredjegangskørsel, hvor promillen har været på 2,01 eller derover, udløser således 40 dages fængsel, en fjerdegangskørsel 50 dage osv.

De foreslåede strafpositioner for spirituskørsel (kørsel med en promille mellem 0,51-2,00 og kørsel med en promille over 2,00) finder anvendelse i gentagelsestilfælde uanset promillens størrelse i de tidligere kørsler. Det vil f.eks. medføre, at hvis en person ved en tredjegangskørsel har en promille over 2,00, forudsættes straffen fastsat til 40 dages ubetinget fængsel. Hvis den samme person ved en fjerdegangskørsel har en promille på mellem 0,51-2,00, forudsættes straffen fastsat til 30 dages ubetinget fængsel. Endvidere vil det medføre, at straffen for en andengangskørsel med en promille mellem 0,51-2,00 forudsættes fastsat til 10 dages fængsel (betinget eller ubetinget afhængig af, om førstegangskørslen var med en promille på mellem 0,51-2,00 eller over 2,00), mens en senere tredjegangskørsel med en promille på over 2,00, forudsættes fastsat til 40 dages ubetinget fængsel.

Frihedsstraffen for spirituskørsel i andengangstilfælde skal efter udvalgets forslag gøres betinget med vilkår om alkoholistbehandling eller samfundstjeneste (og en tillægsbøde), hvis en sådan sanktion ikke blev idømt i førstegangstilfældet. For så vidt angår tillægsbødens størrelse henvises til lovforslagets § 1, nr. 12, nedenfor, om § 117 b, stk. 2.

Er den pågældende idømt en betinget frihedsstraf i førstegangstilfældet af spirituskørsel, forudsættes det, at frihedsstraffen i andengangstilfældet gøres ubetinget. Det er således en konsekvens af gentagelsesvirkningen af en betinget dom for spirituskørsel, at der ikke kan idømmes en sådan sanktion på ny for spirituskørsel.

I tredjegangstilfælde og senere tilfælde af spirituskørsel forudsættes det, at sanktionen som udgangspunkt skal være en ubetinget frihedsstraf.

Der henvises nærmere til *bilag 3*, hvor der i skematisk form er angivet det strafniveau, som efter forslaget almindeligvis vil skulle anvendes i sager om spirituskørsel.

Det forudsættes, at den tidligere praksis for, hvornår der foreligger sådanne omstændigheder, at retningslinjerne fraviges i *formildende retning*, opretholdes. Muligheden for bødestraf er således forbeholdt disse tilfælde. Der henvises til pkt. 4.2.3.

Den foreslåede § 117, stk. 2, nr. 6, svarer til den tidligere bestemmelse i § 117, stk. 4. Det forudsættes, at straffastsættelsen tilpasses den ændring af strafudmålingspraksis, der tilsigtes for spirituskørsel, jf. ovenfor om § 117, stk. 2, nr. 3-5.

Nedenfor er i skematisk form gengivet det strafniveau, som efter forslaget almindeligvis vil skulle anvendes ved spirituskørsel, der er foregået ved uberettiget brug af et brugsstjålet køretøj. Skemaet omfatter

kun straffen for spirituskørsel. Hertil kommer straffen for brugstyveri, jf. straffelovens § 293 a:

| Spirituskørsel i brugsstjålet køretøj | 1. gang | 2. gang | 3. gang | 4. gang | 5. gang | 6. gang |
|---------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Promille på 0,51-2,00 | 10 dages fængsel | 20 dages fængsel | 30 dages fængsel | 40 dages fængsel | 50 dages fængsel | 60 dages fængsel |
| Promille på over 2,00 | 30 dages fængsel | 40 dages fængsel | 50 dages fængsel | 60 dages fængsel | 70 dages fængsel | 80 dages fængsel |

Med den foreslåede § 117, stk. 2, nr. 7, videreføres den gældende regel i færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3. Det forudsættes, at bestemmelsen kan anvendes, hvis absolut kumulation af bødestraffene ville føre til en bøde på mere end 2 måneders nettoløn.

Der henvises til pkt. 4.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12 (§§ 117 a-117 d)

Til § 117 a

I § 117 a, stk. 1, foreslås den tidligere regel i § 117, stk. 6, videreført. Der foreslås ingen ændringer for så vidt angår straffastsættelsen for kørsel i frakendelsestiden i førstegangstilfælde. Bøder for kørsel i frakendelsestiden forudsættes således fortsat udmålt, så de svarer til en måneds nettoløn.

Efter § 117 a, stk. 2, nr. 1, kan straffen for kørsel i frakendelsestiden ved flere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden stige til fængsel i indtil 1 år og 6 måneder. Efter færdselslovens § 118 a, stk. 3, sker der absolut kumulation af bøder for overtrædelser af færdselsloven. Det forudsættes, at der ikke fastsættes kumulerede bøder, der overstiger det dobbelte af en måneds nettoløn. I de tilfælde, hvor en kumuleret bøde derfor ikke kan udmåles, forudsættes det, at der i stedet fastsættes en frihedsstraf, som udgangspunkt betinget, med en tillægsbøde på en måneds nettoløn. Frihedsstraf foreslås fastsat til 20 dages fængsel, hvis der foreligger 3 førstegangskørsler i frakendelsestiden til samlet pådømmelse, 30 dages fængsel, hvis der foreligger 4 kørsler i frakendelsestiden osv.

Det forudsættes, at straffen for kørsel i frakendelsestiden i gentagelsestilfælde kommer til at svare til straffen for spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00. Dette indebærer f.eks., at der skal idømmes ubetinget frihedsstraf i tredjegangstilfælde eller senere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden. En dom for kørsel i frakendelsestiden forudsættes at have gentagelsesvirkning i 10 år fra endelig dom, jf. pkt. 8.2. og 8.3. i de almindelige bemærkninger.

I overensstemmelse hermed forudsættes straffen i andegangstilfælde fastsat til fængsel i 10 dage. Frihedsstraffen forudsættes gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste - eller som noget nyt - alkoholistbehandling i de tilfælde, hvor det skønnes, at et sådant vilkår vil være formålstjenligt. I tillæg til en betinget frihedsstraf fastsættes en tillægsbøde. Der henvises til pkt. 8.2. og 8.3. i de almindelige bemærkninger.

Har den pågældende ikke behov for alkoholistbehandling, eller er vedkommende uegnet til at udføre samfundstjeneste, idømmes en betinget dom (med tillægsbøde) uden andet vilkår, end at den pågældende skal holde sig kriminalitetsfri i prøvetiden. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, ovenfor.

I tredjegangstilfælde og senere tilfælde forudsættes den gældende udmålingspraksis opretholdt. I overensstemmelse med forslaget om en ændret udmålingspraksis for straffen for spirituskørsel, forudsættes det imidlertid, at der som udgangspunkt ikke skal idømmes en ny betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, hvis den pågældende tidligere er dømt for kørsel i frakendelsestiden, og vedkommende i gentagelsesvirkningsperioden på ny gør sig skyldig i kørsel i frakendelsestiden. I tredjegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden vil hovedreglen således være, at straffen fastsættes til ubetinget fængsel i 20 dage.

Som nævnt ovenfor i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, forudsættes det, at domme for henholdsvis kørsel i frakendelsestiden og domme for spirituskørsel ikke skal have gentagelsesvirkning indbyrdes. Der er således intet til hinder for, at en person, der tidligere har modtaget en betinget dom for spirituskørsel, idømmes en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden. Dette vil kunne medføre, at en person har flere samtidige betingede domme med forskellige vilkår. Denne situation er ikke forskellig fra andre tilfælde, hvor en person er idømt flere betingede domme på grund af kriminalitet, der ikke er ligartet.

Der henvises til *bilag 4*, hvor der i skematisk form gengivet er det strafniveau, som almindeligvis vil skulle anvendes ved kørsel i frakendelsestiden.

Der henvises til pkt. 5.2. og 5.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 117 b

Med den foreslåede § 117 b indsættes en ny bestemmelse om udmålingen af bøder og tillægsbøder for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden.

Efter § 117 b, stk. 1, skal bøder fastsat efter § 117, stk. 1, (spirituskørsel med en alkoholpromille i intervallet 0,51-2,00), udmåles under hensyntagen til den dømtes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholpromille i blodet under eller efter kørslen. Bøden forudsættes udmålt som den pågældendes månedlige nettoløn ganget med alkoholpromillens størrelse ved den kørsel, der er til pådømmelse. Bøden forudsættes fastsat til det halve af en måneds nettoløn, hvis der domfældes for spirituskørsel efter færdselslovens § 53, stk. 2, hvor der ikke foreligger oplysninger om promillens størrelse, jf. pkt. 5.2. i de almindelige bemærkninger.

I § 117 b, stk. 2, foreslås, at tillægsbøder idømt i forbindelse med betinget frihedsstraf idømt efter § 117, stk. 2 (spirituskørsel med en alkoholpromille over 2,00), samt bøder og tillægsbøder idømt efter § 117 a (kørsel i frakendelsestiden) udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Det forudsættes, at bøden svarer til en måneds nettoløn, jf. pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter § 117 b, stk. 3, kan bestemmelsen om udmåling af bøder i stk. 1 og 2, fraviges, når særlige grunde taler herfor. Hensigten med denne bestemmelse er at give mulighed at opretholde den hidtidige praksis, hvorefter domstolene i tilfælde, hvor der foreligger ganske særligt formildende omstændigheder, ikke anvender den sædvanlige udmålingspraksis, men fastsætter en skønsmæssigt lavere bøde. Det vil oftest være tilfælde, hvor betingelserne i de gældende bestemmelser i § 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 3, er opfyldt. Der henvises til pkt. 5.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 117 c

Med den foreslåede § 117 c videreføres den gældende regel i færdselslovens § 117, stk. 3, 2. og 3. pkt. Samtidig forudsættes det, at udmålingsniveauet skærpes således, at bødestørrelsen på 1.000 kr. for første gangstilfælde af spirituskørsel med ikke registrerings-

pligtig knallert efter den gældende praksis forhøjes til 2.000 kr.

Endvidere tilsigtes det, at bøden i andengangstilfælde forhøjes til 4.000 kr., og at straffen for tredje gangstilfælde og derover fortsat skal være frihedsstraf, men således at straffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling og en tillægsbøde efter samme retningslinjer som ved spirituskørsel med motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort. Tillægsbøden forudsættes dog i disse tilfælde fastsat til 4.000 kr., svarende til bøde i andengangstilfælde.

Frihedsstraffen forudsættes fastsat til fængsel i 10 dage, og straffen skal skærpes for hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på ikke registreringspligtig knallert.

Der henvises til pkt. 5.2. og 5.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 117 d

Bestemmelsen er en konsekvens af forslaget om, at § 117 alene skal omfatte straffastsættelsen ved spirituskørsel. Bestemmelsen svarer i øvrigt til den gældende færdselslovs § 117, stk. 5.

Til nr. 13 og 14 (§ 118, stk. 6, og § 119, stk. 2, nr. 3)

Bestemmelserne er en konsekvens af forslagets § 1, nr. 18 (§ 125, stk. 2 og 3) vedrørende klippekortssystemet. Der sker samtidig en ophævelse heraf i lov nr. 267 af 21. april 2004, jf. nedenfor under bemærkningerne til § 2, nr. 1 og 2.

Til nr. 15 og 16 (§ 119, stk. 3, nr. 2 og 3)

De foreslåede ændringer er en konsekvens af den foreslåede ændring i § 1, nr. 11 (§ 117).

Til nr. 17 (§ 119 a, stk. 1)

Bestemmelsen er en konsekvens af forslagets § 1, nr. 18 (§ 125, stk. 2 og 3) vedrørende klippekortssystemet. Der sker samtidig en ophævelse heraf i lov nr. 267 af 21. april 2004, jf. nedenfor under bemærkningerne til § 2, nr. 1 og 2.

Til nr. 18 (§§ 125-129)

I lovforslagets § 1, nr. 18 (§§ 125-129) foreslås det, at bestemmelser om frakendelse af retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, ændres med henblik på at tilvejebringe en mere systematisk udformning af reglerne herom. Efter forslaget omfatter færdselslovens § 125 forhold som medfører betinget frakendelse, herunder efter klippekortssystemet, samt de regler om konsekvensen af en betinget frakendelse, der i dag er indeholdt i § 128 og § 129. § 126

omhandler de forhold, der udløser ubetinget frakendelse. § 127 vedrører kørselsforbud. § 128 omhandler frakendelsestidens længde, mens § 129 omhandler kumulering af frakendelsestiden.

Til § 125

Med § 125, stk. 1, samles de tilfælde, hvor førerretten skal frakendes betinget. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 126, stk. 1.

For så vidt angår bestemmelserne i § 125, stk. 1, nr. 1-4 og 6, tilsigtes der ingen ændringer i bestemmelsernes hidtidige anvendelsesområde eller udmålingsniveauet efter bestemmelsen.

Efter § 125, stk. 1, nr. 5, vil spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20 skulle udløse en betinget frakendelse af førerretten. Efter den gældende bestemmelse i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6, kan alene spirituskørsel med en promille i intervallet 0,81-1,20 medføre frakendelse af førerretten. Efter ændringen af bestemmelsen i færdselsloven § 125, stk. 1, nr. 5, vil også promillekørsel i intervallet 0,51-0,80 medføre en betinget frakendelse af førerretten.

Forslaget indebærer, at området for kørselsforbud ligeledes udvides til at omfatte kørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80 inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerretten. Endvidere har forslaget den konsekvens, at en tidligere afgørelse om spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80 vil kunne have gentagelsesvirkning i forbindelse med en senere afgørelse om frakendelse af førerretten, hvilket ikke er tilfældet efter de gældende regler.

§ 125, stk. 2 og 3, svarer indholdsmæssigt til de bestemmelser i lov nr. 267 af 21. april 2004, jf. § 1, nr. 16 (klippekortsystemet), der ophæves ved denne lovs § 2, nr. 1. Med de foreslåede ændringer indføres et klippekortsystem for førerretsindehavere.

Der henvises nærmere til forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004.

§ 125, stk. 4, svarer indholdsmæssigt til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 128. Med henblik på at forenkle det gældende sanktionssystem foreslås bestemmelsen ændret således, at det ikke længere er muligt at fastsætte en prøvetid for et længere tidsrum end 3 år fra den betingede frakendelse.

Med § 125, stk. 5, videreføres den gældende bestemmelse i færdselslovens § 129 om fastsættelse af fælles frakendelse, når den dømte i prøvetiden begår nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten.

Der henvises til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 126

Med § 126 samles de tilfælde, hvor førerretten skal frakendes ubetinget.

Forslaget til § 126, stk. 1, nr. 1, svarer indholdsmæssigt til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 125, stk. 1. Ændringen af bestemmelsen er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 1, om en ændret terminologi i færdselslovens § 53, hvorefter der ikke længere sondres mellem promillekørsel og spirituskørsel.

§ 126, stk. 1, nr. 2, er en videreførelse af færdselslovens § 125 a, stk. 1, ligesom § 126, stk. 1, nr. 3-7, svarer til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 126, stk. 2.

Med forslaget til § 126, stk. 1, nr. 4, foretages en teknisk begrundet ændring, som skyldes, at bestemmelserne om betinget frakendelse efter forslaget fremgår af § 125, stk. 1, nr. 1-5. Forslaget til § 126, stk. 2, svarer til bestemmelserne i færdselsloven § 125, stk. 2, § 125 a, stk. 2, og § 126, stk. 3. Der tilsigtes ingen ændringer i det hidtidige anvendelsesområde eller udmålingsniveau efter bestemmelserne.

Der henvises til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 127

Med § 127 videreføres den gældende bestemmelse i færdselslovens § 126, stk. 4. På baggrund af de foreslåede ændringer af færdselslovens § 125 og § 126 foretages der teknisk begrundede ændringer i bestemmelsen. Der tilsigtes ingen ændringer i det hidtidige anvendelsesområde eller udmålingsniveau efter bestemmelsen.

Med forslaget om en udvidelse af området for betinget frakendelse af førerretten for spirituskørsel til også at omfatte spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80, jf. forslaget til § 125, stk. 1, nr. 5, udvides området for kørselsforbud dog til også at omfatte kørsel med en promille i dette interval inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerretten.

Der henvises til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 128

Med § 128 videreføres den gældende bestemmelse i færdselslovens § 127, stk. 1, 1. pkt. Dog foreslås det, at frakendelsestiden for spirituskørsel som altovervejende hovedregel ikke skal overstige 10 år.

Er en person tidligere ubetinget frakendt førerretten for spirituskørsel, og kører vedkommende på ny spirituskørsel inden frakendelsestidens udløb, skal den resterende frakendelsesperiode lægges til den fraken-

delsestid, som den nye spirituskørsel udløser, men den samlede frakendelsestid skal efter forslaget som alt-overvejende hovedregel højst kunne blive 10 år fra den seneste dom.

Med § 128, stk. 2, foreslås det, at frakendelsestiden for førstegangsspirituskørsel med en promille på over 1,20 i alle tilfælde skal være mindst 3 år.

Som det fremgår ovenfor af bemærkningerne til § 126, stk. 1, nr. 5, vil en førstegangsspirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20 skulle udløse en betinget frakendelse af førerretten.

Det forudsættes, at der alene skal opereres med to positioner for frakendelsesperioderne inden for de enkelte gentagelsestilfælde af spirituskørsel. I alle gentagelsestilfælde vil frakendelsestidens længde være afhængig af, om der i gentagelsestilfælde er kørt med en promille i intervallet mellem 0,51-1,20 eller om promillen har været 1,21 eller derover.

Der henvises til *bilag 5*, hvor der i skematisk form er angivet det niveau for fastsættelse af frakendelsestidens længde, som efter forslaget vil skulle anvendes ved spirituskørsel i normaltilfælde.

Det tilsigtes ikke med forslaget at ændre den gældende praksis med hensyn til at fravige udgangspunktet for fastsættelsen af frakendelsestiden i tilfælde af formildende omstændigheder. I sådanne tilfælde kan der fortsat ske betinget frakendelse i stedet for ubetinget frakendelse af førerretten.

Efter forslaget skal der alene kunne blive tale om frakendelse for bestandig, hvis der foreligger ekstraordinært kvalificeret grov kørsel med alvorlig personskade til følge, og hvis den pågældende efter gældende praksis ville være blevet frakendt førerretten for bestandigt, jf. § 128, stk. 3.

Der henvises til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 19 (§ 131, stk. 1)

Den foreslåede ændring af § 131, stk. 1, indebærer, at anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har erhvervet førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret, ikke har opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse.

Der henvises til pkt. 10.2. og 10.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 20 og 21 (§ 132, stk. 2 og 3)

Den gældende bestemmelse i § 132, stk. 2, giver mulighed for generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb under lempeligere betingelser, i tilfælde hvor førerretten er frakendt som følge af spiritus- eller promillekørsel, hvis den pågældende i

mindst 1 år forud for sagens indbringelse for retten har overholdt en kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol.

Med lovforslagets § 1, nr. 20, foreslås det at afskaffe muligheden for i disse tilfælde at generhverve førerretten før frakendelsestidens udløb under lempeligere betingelser.

Der henvises til pkt. 8.2. og 8.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 22 (§ 133 a)

Efter den gældende bestemmelse i § 133 a, stk. 1, kan der i tilfælde af særlig grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven ske konfiskation af det ved overtrædelsen anvendte motorkøretøj, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, og hvis konfiskationen ikke er urimelig.

Med lovforslagets § 1, nr. 22, foreslås bestemmelsens anvendelsesområde udvidet. Det vil efter forslaget til § 133 a, stk. 1, ikke længere være en betingelse for konfiskation, at der har været tale om særlig grove (eller gentagne) færdselslovsovertrædelser. Bestemmelsen om, at konfiskationen ikke må være urimelig, foreslås endvidere ophævet som overflødig. Endelig udvides bestemmelsen til at omfatte alle motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort.

Herudover indføres med forslaget til § 133 a, stk. 2, en ny bestemmelse om obligatorisk konfiskation ved gentagen spirituskørsel. Det foreslås, at de gældende regler om konfiskation suppleres med en enkel og klar regel om konfiskation, der som udgangspunkt skal være obligatorisk i tilfælde af, at en fører inden for kort tid gør sig skyldig i gentagne tilfælde af spirituskørsel af en vis grovhed.

Forslaget indebærer, at der som udgangspunkt skal ske konfiskation af en førers motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, når den pågældende tredje gang inden for en periode på 3 år gør sig skyldig i spirituskørsel med en promille på over 1,20. Det er en betingelse, at alle tre spirituskørsler har været med en promille over 1,20, og i sig selv (betragtet som førstegangstilfælde) vil medføre ubetinget frakendelse af førerretten.

Konfiskation af køretøjet skal ske, hvis tre forhold af denne karakter er begået inden for en periode af 3 år. For så vidt angår beregningen af femårsperioden er det afgørende således gerningstidspunkterne og ikke, om der foreligger mellemliggende afgørelser eller tidspunkterne for disse.

Selv om betingelserne for obligatorisk konfiskation ikke er opfyldt, vil konfiskation kunne ske efter en

konkret vurdering efter den foreslåede bestemmelse i § 133 a, stk. 1.

Bestemmelsen omfatter såvel tilfælde, hvor føreren af det motordrevne køretøj samtidig er ejer af køretøjet, som er anvendt ved den tredje kørsel samt tilfælde, hvor den tredje kørsel er foretaget i 3. mands køretøj. I de situationer, hvor den aktuelle tredje kørsel er foretaget i 3. mands køretøj, vil der således skulle ske konfiskation af den pågældendes eget køretøj, såfremt den pågældende er ejer af et sådant. Om der kan ske konfiskation af det lånte eller lejede køretøj, må vurderes efter bestemmelsen i straffelovens § 77 a.

Efter § 133 a, stk. 3, skal det undtagelsesvis være muligt at fravige bestemmelsen om obligatorisk konfiskation, når særlige grunde måtte tale derfor. Dette vil navnlig kunne være tilfældet i situationer, hvor eksempelvis ganske særlige familiemæssige eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskation i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende.

Der henvises til pkt. 9.1.2. og 9.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2, nr. 1 og 2

Ved § 1, nr. 16, i lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser m.v.) blev der indført et klippekortsystem, hvorved en fører af et køretøj kan frakendes førerretten betinget, hvis den pågældende inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i 3 forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten. Bestemmelserne om klippekort blev indsat som stk. 2 og 3 i § 126.

Af § 2, nr. 1, i lov nr. 267 af 21. april 2004 fremgår det, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 1-8, 11-13, 16-19, dvs. de bestemmelser, der vedrører klippekortsystemet. Bestemmelserne er endnu ikke trådt i kraft.

Efter lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås de bestemmelser, der vedrører klippekortsystemet, af lovtekniske årsager ophævet i lov nr. 267 af 21. april 2004.

Baggrunden herfor er, at der med dette forslag foretages en ændret udformning af bestemmelserne i færdselslovens §§ 125-129.

De ophævede bestemmelser er genindsat alen med de konsekvensændringer, som følger af dette lovforslag.

Med § 2, stk. 2, foreslås bemyndigelsesbestemmelsen i § 2, stk. 2 i lov nr. 267 af 21. april 2004 endvidere ophævet.

Til § 3, stk. 1.

Det foreslås i § 3, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2005, jf. dog stk. 2. Lovændringen får virkning for alle sager, der ikke er endeligt afgjort ved lovens ikrafttrædelse, jf. straffelovens § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1.

Det følger af reglerne i straffelovens § 3, stk. 1, at de foreslåede skærper af straffen kun finder anvendelse på forhold, der er begået efter lovens ikrafttræden.

Sager, der er pådømt i byretten før lovens ikrafttræden, og som pådømmes i landsretten efter lovens ikrafttræden, vil skulle endeligt afgøres efter de nye regler, som ikke var gældende ved pådømmelsen i første instans. Straffen må dog ikke blive strengere end efter de tidligere regler, jf. straffelovens § 3, stk. 1.

For så vidt angår frakendelse af førerretten følger det af straffelovens § 4, stk. 1, at det er lovgivningen på pådømmelsestidspunktet, der finder anvendelse ved vurderingen af dette spørgsmål. Det betyder, at de foreslåede ændringer i frakendelsesreglerne finder anvendelse på forhold, der ikke er endeligt afgjort på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Til § 3, stk. 2.

Det foreslås, at justitsministeren ved bekendtgørelse fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 125, stk. 2 og 3 (vedrørende klippekortsordningen), som affattet ved denne lovs § 1, nr. 18.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

* (Tekst anført i [kursiv] er de ændringer i lov nr. 267 af 21. april 2004, som vedrører klippekortsordningen, og som ikke er trådt i kraft)

Lovforslaget

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som ændret ved lov nr. 217 af 22. april 2002, § 3 i lov nr. 380 af 6. juni 2002, § 1 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, lov nr. 432 af 10. juni 2003, lov nr. 267 af 21. april 2004 og § 16 i lov nr. 473 af 9. juni 2004 foretages følgende ændringer:

1. § 53 affattes således:

§ 53. For spirituskørsel straffes den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 1,20 promille eller tilsvarende alkoholkoncentration i udåndingsluften.

Stk. 2. For spirituskørsel straffes endvidere den, som i øvrigt fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at han ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Stk. 3. For promillekørsel straffes den, som uden at være skyldig i spirituskørsel fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 0,50 promille.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om, hvilke alkoholkoncentrationer i udåndingsluften der svarer til alkoholkoncentrationen i blodet.

§ 55. (Udelades)

Stk. 2. (Udelades)

»§ 53. For spirituskørsel straffes den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 0,50 promille.

Stk. 2. For spirituskørsel straffes endvidere den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.«

2. § 55, *stk. 3*, ophæves.

Gældende formulering

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om anvendelse af udstyr til måling af udåndingsluften.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om de i stk. 1 og 2 nævnte prøver og undersøgelser.

§ 60. (udelades)

Stk. 2. Har førerretten været frakendt ubetinget, kan retten efter frakendelsestidens udløb kun generhverves, såfremt en kontrollerende køreprøve består. Har førerretten været frakendt ubetinget som følge af spiritus- eller promillekørsel, kan retten kun generhverves, såfremt ansøgeren forinden har gennemført kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) og har bestået en kontrollerende køreprøve. Køreprøven kan aflægges før frakendelsestidens udløb. Den praktiske prøve kan dog tidligst aflægges 1 måned før frakendelsestidens udløb. Har domfældte bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til tiltalen, skal kontrollerende prøve ikke aflægges, såfremt prøven er bestået inden for det sidste år før frakendelsestidens udløb og inden for det sidste år før ansøgningen om generhvervelse af kørekort. Beståelse af en køreprøve fritager ikke for gennemførelse af A/T-kursus.

Stk. 3-5. (Udelades)

Lovforslaget

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

3. I § 60, stk. 2, 2. pkt., og i § 119 a, stk. 1, ændres »spiritus- eller promillekørsel« til: »spirituskørsel«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 119 a. Såfremt en sag om spiritus- eller promillekørsel, om indgreb m.v. i en hastighedsbegrænsnings funktion efter § 125 a, om overskridelse af de tilladte hastighedsbestemmelser efter § 126, stk. 1, nr. 2 og 3, om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt efter § 126, stk. 1, nr. 4, eller om overtrædelse af bestemmelserne i § 126, stk. 2 eller 3, ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, kan anklagemyndigheden i stedet for at indlevere anklageskrift til retten tilkendegive sigtede, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde samt vedtager kørselsforbud, betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten i et i tilkendegivelsen nærmere angivet tidsrum.

Stk. 2-4. (Udelades).

§ 60. Politiet kan inddrage førerretten, hvis den pågældende ikke længere opfylder betingelserne for at få kørekort. Såfremt en person nægter at medvirke til de undersøgelser eller prøver, der er nødvendige til afgørelse heraf, kan politiet straks inddrage førerretten. Spørgsmålet, om den pågældende er afhængig af brug af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer eller ikke er ædruelig, kan forlanges indbragt for domstolene. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3.

4. § 60, stk. 3, affattes således:

Gældende formulering

Stk. 2. Har førerretten været frakendt ubetinget, kan retten efter frakendelsestidens udløb kun generhverves, såfremt en kontrollerende køreprøve består. Har førerretten været frakendt ubetinget som følge af spiritus- eller promillekørsel, kan retten kun generhverves, såfremt ansøgeren forinden har gennemført kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) og har bestået en kontrollerende køreprøve. Køreprøven kan aflægges før frakendelsestidens udløb. Den praktiske prøve kan dog tidligst aflægges 1 måned før frakendelsestidens udløb. Har domfældte bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til tiltalen, skal kontrollerende prøve ikke aflægges, såfremt prøven er bestået inden for det sidste år før frakendelsestidens udløb og inden for det sidste år før ansøgningen om generhvervelse af kørekort. Beståelse af en køreprøve fritager ikke for gennemførelse af A/T-kursus.

Stk. 3. Er førerretten blevet frakendt betinget, skal føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, aflægge en kontrollerende køreprøve. Førerretten inddrages, såfremt prøven ikke består, eller vedkommende undlader at medvirke til den. Kontrollerende køreprøve skal dog ikke aflægges, såfremt domfældte har bestået en køreprøve efter det forhold der gav anledning til frakendelsen.

Stk. 4. Trafikministeren fastsætter bestemmelser om indholdet og gennemførelsen af A/T-kurserne samt om kontrollerende køreprøve og om inddragelse af førerretten i medfør af stk. 3.

Stk. 5. Den, der midlertidigt eller endeligt har mistet førerretten, skal aflevere sit kørekort til politiet.

§ 60 a. Er kørselsforbud pålagt i medfør af § 126, stk. 4 [126, stk. 6], for forhold omfattet af § 126, stk. 1, nr. 1-3 eller 6, [eller stk. 3], kan førerretten kun gengives, hvis føreren forinden har gennemført fornyet særlig køreundervisning og har bestået en kontrollerende køreprøve.

Lovforslaget

»*Stk. 3.* Er førerretten blevet frakendt betinget, skal føreren inden for en frist, der fastsættes af politiet, aflægge en kontrollerende køreprøve. Er førerretten frakendt betinget som følge af spirituskørsel, skal føreren forinden have gennemført et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus). Førerretten inddrages, hvis den kontrollerende køreprøve ikke består, eller vedkommende undlader at medvirke til den. Kontrollerende køreprøve skal dog ikke aflægges, hvis domfældte har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til frakendelsen. Beståelse af en køreprøve fritager ikke for gennemførelse af A/T-kursus.«

5. I § 60 a, stk. 1, ændres »§ 126, stk. 4,« til: § 127» og « 126, stk. 1, nr. 1-3 eller 6,» til: § 125, stk. 1, nr. 1-3 eller 6; eller stk. 3,«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Er kørselsforbud pålagt i medfør af § 126, stk. 4 [§ 126, stk. 6], for forhold omfattet af § 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 1, nr. 5, kan førerretten kun gengives, hvis føreren forinden har gennemført et A/T-kursus og har bestået en kontrollerende køreprøve.

Stk. 3. For at generhverve førerretten skal fornyet særlig køreundervisning være gennemført og kontrollerende køreprøve bestået, hvis føreren inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerret har begået en forseelse, for hvilken førerretten er frakendt ubetinget

- 1) i medfør af § 126, stk. 2, nr. 1, [§ 126, stk. 4, nr. 1]
- 2) som følge af, at føreren har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 126, stk. 1, [§ 126, stk. 1-3], og et af forholdene er omfattet af stk. 1, nr. 1-3, [eller stk. 3], og dette forhold er begået inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerret, eller
- 3) som følge af, at føreren har gjort sig skyldig i forhold, der er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 1-3, [eller stk. 3], der medfører en ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af § 126, stk. 2, nr. 3 eller 5 [§ 126, stk. 4, nr. 3 eller 5].

Stk. 4. Særlig køreundervisning eller A/T-kursus skal gennemføres, og kontrollerende køreprøve skal aflægges, uanset om domfældte har bestået en køreprøve efter det forhold, der gav anledning til kørselsforbuddet eller den ubetingede frakendelse.

Stk. 5. Den, der har fået inddraget førerretten ved et kørselsforbud, skal aflevere sit kørekort til politiet.

Stk. 6. Trafikministeren fastsætter bestemmelser om indholdet og gennemførelsen af den særlige køreundervisning og kontrollerende køreprøve i forbindelse med gengivelse af førerretten efter stk. 1 og 2.

6. I § 60 a, stk. 2, ændres »§ 126, stk. 4,« til: »§ 127« og »§ 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 1, nr. 5,« til: »§ 125, stk. 1, nr. 5, eller § 125, stk. 2,«.

7. I § 60 a, stk. 3, nr. 1, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 1, nr. 3,«.

8. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, ændres »§ 126, stk. 1,« til: »§ 125, stk. 1-3,«.

9. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, indsættes efter »stk. 1, nr. 1-3,«: »eller stk. 3.«.

10. I § 60 a, stk. 3, nr. 3, ændres »§ 126, stk. 1, nr. 1-3« til: »§ 125, stk. 1, nr. 1-3, eller stk. 3,« og »§ 126, stk. 2, nr. 3 eller 5« til: »§ 126, stk. 1, nr. 4«.

Gældende formulering

§ 117. Spirituskørsel med motorkøretøj, registreringspligtig knallert, traktor eller motorredskab straffes med bøde. Har alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen oversteget 2,00 promille eller tilsvarende alkoholkoncentration i udåndingsluften, er straffen fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1, 1. pkt., kan stige til fængsel indtil 1 år, hvis føreren:

- 1) tidligere er dømt for spiritus- eller promillekørsel,
- 2) findes skyldig i flere tilfælde af spiritus- eller promillekørsel eller
- 3) findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125 a eller § 126, stk. 1, nr. 1-4.

Stk. 3. Promillekørsel straffes med bøde. Det samme gælder spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert. Er den skyldige tidligere dømt for spiritus- eller promillekørsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Spiritus- og promillekørsel, der foregår ved uberettiget brug af et motorkøretøj, en registreringspligtig knallert, en traktor eller et motorredskab, jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Lovforslaget

11. § 117 affattes således:

»§ 117. Spirituskørsel med motorkøretøj, registreringspligtig knallert, traktor eller motorredskab straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis

- 1) alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen har oversteget 2,00 promille,
- 2) føreren findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel,
- 3) føreren tidligere er frakendt førerretten betinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig,
- 4) føreren tidligere er pålagt kørselsforbud efter § 127 som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at afgørelsen om kørselsforbuddet blev endelig,
- 5) føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden,
- 6) spirituskørslen er foregået ved uberettiget brug af et motorkøretøj, en registreringspligtig knallert, en traktor eller et motorredskab, jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, eller
- 7) føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-4, eller § 126, stk. 1, nr. 2.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 5. Overtrædelse af § 9, stk. 1, § 54, stk. 1, § 56, stk. 1, § 62, stk. 1, og § 63 a, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Ved udmåling af bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, og § 63 a tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Stk. 6. Den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, til trods for at retten til at være eller blive fører af sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde. I gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel indtil 1 år.

12. Efter § 117 indsættes:

»§ 117 a. Den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, til trods for at retten til at være eller blive fører af et sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren

- 1) findes skyldig i flere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden, eller
- 2) tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden.

§ 117 b. Bøder idømt efter § 117, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholpromillen i blodet under eller efter kørslen.

Stk. 2. Bøder idømt efter § 117 a, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Det samme gælder bøder, der i medfør af straffelovens § 58 idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf fastsat efter § 117, stk. 2, eller § 117 a, stk. 2.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan fraviges, når særlige grunde taler derfor.

§ 117 c. Spirituskørsel med ikke registreringspligtig knallert straffes med bøde. Er den pågældende tidligere dømt for spirituskørsel, kan straffen dog stige til fængsel indtil 1 år.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 117 d. Overtrædelse af § 9, stk. 1, § 54, stk. 1, § 56, stk. 1, § 62, stk. 1, og § 63 a, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Ved udmåling af bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, og § 63 a tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.«

§ 118. Med bøde, jf. dog stk. 6, straffes den, der:

- 1) overtræder § 3, stk. 1 og 2, §§ 4-8, § 9, stk. 2, § 10, § 12, §§ 14-52, § 54, stk. 2-4, § 55 a, stk. 1, § 60, stk. 5, § 60 a, stk. 5, § 62, stk. 2 og 3, §§ 63-65, § 67, § 70, stk. 1 og 2, § 72, §§ 74-75, § 78, stk. 3, 497) §§ 80-82, § 83 a, § 84, stk. 2, §§ 86-88, §§ 97-99 og § 105,
- 2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse i henhold til loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven eller
- 3) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er meddelt i henhold til loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af bøder for overtrædelse af § 4, stk. 1, § 5, § 14, stk. 1 og 2, § 15, stk. 1-4, § 16, § 17, stk. 1, §§ 18-29, §§ 31-36, § 37, stk. 4, § 41, §§ 44-49, § 50, stk. 2 og 3, §§ 51-52, § 54, stk. 2-4, § 62, stk. 3, § 63, stk. 1-2, § 64, § 67, § 70, stk. 1 og 2, §§ 80-82, § 83 a, § 84, stk. 2, og §§ 87-88 udmåles en skærpet bøde.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af bøder for overtrædelse af §§ 42 og 43 skal der tages hensyn til den generelle risikoforøgelse, som den pågældende hastighedsovertrædelse medfører. Ved hastighedsovertrædelser på motorveje med en hastighedsgrænse på 100 km i timen eller derover udmåles en skærpet bøde. Der udmåles ligeledes en skærpet bøde ved hastighedsovertrædelser begået ved kørsel med

- 1) biler med tilladt totalvægt på ikke over 3.500 kg med tilkoblet påhængsvogn, sættevogn eller registreringspligtigt påhængsredskab, herunder campingvogn,
- 2) lastbiler, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg,
- 3) busser, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg,

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 4) vogntog bestående af de under nr. 2 og 3 nævnte køretøjer og registreringspligtige påhængskøretøjer,
- 5) ledbusser eller
- 6) motorcykel med tilkøbt påhængsvogn eller registreringspligtigt påhængsredskab.

Stk. 4. Ved fastsættelsen af bøder for overtrædelse af §§ 42 og 43, jf. stk. 3, skal det tillige indgå som en skærpende omstændighed, hvis hastigheden har udgjort 140 km i timen eller derover.

Stk. 5. Ved fastsættelse af bøder for overtrædelse af §§ 42 og 43, jf. stk. 3, udmåles en særlig skærpet bøde ved hastighedsovertrædelser på andre veje end motorveje, hvis hastighedsoverskridelsen er på 30 pct. eller derover.

Stk. 6. Straf efter stk. 1 kan under de i § 126, stk. 2, nr. 1, [§ 126, stk. 4, nr. 1] nævnte omstændigheder stige til fængsel indtil 1 år.

Stk. 7. Overtrædelse af de i § 121, stk. 1, nr. 1-8, nævnte bestemmelser og forbud straffes dog kun, såfremt standsningen eller parkeringen har været til fare for andre eller unødigt voldt ulempe for færdslen.

Stk. 8. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Der kan endvidere fastsættes straf af fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter udstedt i medfør af § 86 a. I forskrifter, der udstedes i medfør af § 68, kan der fastsættes bestemmelser om udmåling af en skærpet bøde for overtrædelse af regler om hastighedsbegrænsere. Tilsvarende gælder for forskrifter, der udstedes i medfør af § 85 for overtrædelse af regler om køretøjers største tilladte totalvægt, når overtrædelsen er sket under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg.

Stk. 9. For overtrædelse af forskrifter, der er udstedt efter § 85, stk. 1, og § 86 a, kan der pålægges ejeren eller brugeren af køretøjet bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

Stk. 10. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

13. I § 118, stk. 6, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 1, nr. 3-7«.

Bilag til f. t. l. vedr. færdselsloven

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 119. (Udelades)

Stk. 2. Domsmand medvirker, jf. dog stk. 3, i sager,

- 1) hvor der bliver spørgsmål om højere straf end bøde,
- 2) hvor der bliver spørgsmål om ubetinget frakendelse af førerretten,
- 3) hvor der bliver spørgsmål om pålæggelse af et kørselsforbud, jf. § 126, stk. 4 [§ 126, stk. 6] og
- 4) i sager, som i øvrigt skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse.

Stk. 3. Domsmand medvirker ikke i sager, der

- 1) behandles efter reglerne i retsplejelovens § 922,
- 2) vedrører overtrædelse af § 117, stk. 6, eller
- 3) vedrører overtrædelse af § 53, medmindre der er spørgsmål både om højere straf end bøde og om anvendelse af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3, og i ankesager at anken omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld.

Stk. 4. Offentlig forsvarer beskikkes efter reglerne i retsplejelovens §§ 731 og 732. Såfremt tiltalte fremsætter begæring herom, beskikkes i byretten tillige offentlig forsvarer

- 1) i sager, hvor der bliver spørgsmål om betinget frakendelse af førerretten og
- 2) i sager om overtrædelse af § 53, hvor der ikke medvirker domsmænd.

Tiltalte skal vejledes om adgangen til forsvarerbeskikkelse.

14. I § 119, stk. 2, nr. 3, ændres »126, stk. 4,« til: »§ 127,«.

15. I § 119, stk. 3, nr. 2, ændres »117, stk. 6,« til: »117 a,«.

16. I § 119, stk. 3, nr. 3, ændres »§ 117, stk. 2, nr. 3,« til: »§ 117, stk. 2, nr. 7,«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 119 a. Såfremt en sag om spiritus- eller promillekørsel, om indgreb m.v. i en hastighedsbegrænsers funktion efter § 125 a, om overskridelse af de tilladte hastighedsbestemmelser efter § 126, stk. 1, nr. 2 og 3, eller om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt efter § 126, stk. 1, nr. 4, [eller om overtrædelse af bestemmelserne i § 126, stk. 2 eller 3] ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, kan anklagemyndigheden i stedet for at indlevere anklageskrift til retten tilkendegive sigtede, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde samt vedtager kørselsforbud, betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten i et i tilkendegivelsen nærmere angivet tidsrum.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 2 og 3, om indholdet af anklageskrift tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Sager omfattet af stk. 1, hvori der ikke opstår spørgsmål om anvendelse af højere straf end bøde, kan, når retten ikke finder grund til at betvivle tiltaltes skyld, afgøres ved, at den tiltalte i retten vedtager at erlægge en nærmere bestemt bøde og vedtager kørselsforbud, frakendelse af førerretten i et nærmere angivet tidsrum. Under samme betingelser kan sager om tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, jf. § 126, stk. 1, nr. 1, afgøres ved, at den tiltalte i retten vedtager at erlægge en nærmere bestemt bøde og vedtager kørselsforbud, betinget frakendelse af førerretten i et nærmere angivet tidsrum.

Stk. 4. Vedtagelser efter stk. 1 og 3 har med hensyn til fuldbyrdelse og gentagelsesvirkning samme virkning som en dom.

17. I § 119 a, stk. 1, indsættes efter »eller om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt i § 126, stk. 1, nr. 4,«: »eller om overtrædelse af bestemmelserne i § 125, stk. 2 eller 3,«.

18. §§ 125-128 affattes således:

*Spirituskørsel**»Betinget frakendelse*

§ 125. Retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal frakendes føreren af et sådant køretøj, hvis han har gjort sig skyldig i spirituskørsel.

§ 125. Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis

Gældende formulering

Stk. 2. Frakendelsen sker ubetinget. Under særlig formildende omstændigheder kan frakendelse dog ske betinget.

Lovforslaget

- 1) føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) føreren har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover,
- 3) føreren under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, samt ved slæbning af køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen,
- 4) føreren under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg har overtrådt de i medfør af § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct.,
- 5) føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, der ikke er omfattet § 126, stk. 1, nr. 1,
- 6) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Stk. 2. Føreren skal endvidere betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i 3 forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, men som er omfattet af:

- 1) § 5, stk. 2, § 15, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1-3, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 37, stk. 4, § 80, stk. 4, og § 81, stk. 3,
- 2) § 4, stk. 1 og 2, hvis overtrædelsen udgør fremkørsel mod rødt lyssignal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinier eller overskridelse af ubrudt kantlinie i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor,

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 3) § 23 eller forbud mod overhaling fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 4) § 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 5) §§ 42-43 a eller anden hastighedsoverskridelse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct., eller

Stk. 3. Under samme betingelser som nævnt i stk. 2 skal føreren frakendes retten til at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis føreren har gjort sig skyldig i to forhold omfattet af stk. 2, og forholdene er begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret.

Stk. 4. Betinget frakendelse sker på vilkår, at den pågældende i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes. Ved betinget frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden.

Stk. 5. Begår den dømte i prøvetiden et nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten, fastsætter retten en fælles frakendelse for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Andre overtrædelser

§ 125 a. Retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer skal frakendes føreren af et sådant køretøj, hvis føreren ulovligt har ført køretøjet uden hastighedsbegrænsere eller føreren har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænsere eller dens forbindelser eller føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb. Det samme gælder, hvis føreren har betjent køretøjet på en sådan måde, at hastighedsbegrænseren gøres uvirksom.

Stk. 2. Frakendelsen sker ubetinget. Under særlig formildende omstændigheder kan frakendelse dog ske betinget.

Gældende formulering

§ 126. Retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer skal endvidere frakendes føreren af et sådant køretøj, såfremt han:

- 1) under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover,
- 3) under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, samt ved slæbning af køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen,
- 4) under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg har overtrådt de i medfør af § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct.,
- 5) har gjort sig skyldig i promillekørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 0,80 promille, eller
- 6) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

[Stk. 2. Føreren skal endvidere frakendes retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer, hvis føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i 3 forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, men som er omfattet af

*Lovforslaget**Ubetinget frakendelse*

§ 126. Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal ubetinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren:

- 1) har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 1,20 promille,
- 2) ulovligt har ført køretøjet uden hastighedsbegrænser, eller føreren har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænser eller dens forbindelser, eller føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb, eller hvis føreren har betjent køretøjet på en sådan måde, at hastighedsbegrænseren gøres uvirksom,
- 3) forsætlig har voldt skade på andres person eller ting, forsætlig har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- 4) har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-5, eller stk. 2 eller 3,
- 5) tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden,
- 6) tidligere er pålagt kørselsforbud og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, eller
- 7) tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Stk. 2. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 1 ellers skulle ske ubetinget.

Gældende formulering

Lovforslaget

- 1) § 5, stk. 2, § 15, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1-3, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 37, stk. 4, § 80, stk. 4, og § 81, stk. 3,
- 2) § 4, stk. 1 og 2, hvis overtrædelsen udgør fremkørsel mod rødt lyssignal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinier eller overskridelse af ubrudt kantlinie i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor.
- 3) § 23 eller forbud mod overhaling fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 4) § 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 5) §§ 42-43 a eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct., eller
- 6) § 53, stk. 3, hvis alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen ikke overstiger 0,80 promille.

Stk. 3. Under samme betingelser som nævnt i stk. 2 skal retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer frakendes føreren af et sådant køretøj, hvis føreren har gjort sig skyldig i to forhold omfattet af stk. 2 og forholdene er begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret.]

Stk. 2.[stk.4] Frakendelsen sker betinget, medmindre føreren:

- 1) forsætlig har voldt skade på andres person eller ting, forsætlig har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- [2] har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, nr. 1-5, eller stk. 2 eller 3,]
- 3) tidligere er frakendt førerretten betinget, og det nye forhold er begået i prøvetiden,
- 4) tidligere er pålagt kørselsforbud og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt, eller
- 5) tidligere er frakendt førerretten ubetinget, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Gældende formulering

Stk. 3. [Stk. 5.] Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 2 [*stk. 4*] ellers skulle ske ubetinget.

Stk. 4. [Stk. 6.] Såfremt en forseelse omfattet af § 125, stk. 2, 2. pkt., eller § 126, stk. 1, nr. 1-3, 5 eller 6, [*eller stk. 3*], bliver begået inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerret, træder et kørselsforbud i stedet for en betinget frakendelse. Ved et kørselsforbud indtages førerens ret til at føre de i § 125 nævnte køretøjer, indtil særlig køreundervisning eller A/T-kursus, jf. § 60 a, stk. 1 og 2, er gennemført og kontrollerende køreprøve er bestået.

Frakendelsestiden

§ 127. Ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år eller for bestandig. Ubetinget frakendelse for spirituskørsel, hvor alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen har oversteg 2,00 promille, sker dog for et tidsrum af mindst 2 år og 6 måneder.

Betinget frakendelse

§ 128. Betinget frakendelse sker på vilkår, at den pågældende i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes ham. Ved betinget frakendelse udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden. Under særlige omstændigheder kan der fastsættes en prøvetid på indtil 5 år for den betingede frakendelse.

*Løvforslaget**Kørselsforbud*

§ 127. Såfremt en forseelse omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-3, 5 eller 6, § 125, stk. 3, eller § 126, stk. 2, jf. § 126, stk. 1, nr. 1, bliver begået inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerret, træder et kørselsforbud i stedet for en betinget frakendelse. Ved et kørselsforbud indtages førerens ret til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, indtil særlig køreundervisning eller A/T-kursus, jf. § 60 a, stk. 1 og 2, er gennemført og kontrollerende køreprøve er bestået.

Frakendelsestiden

§ 128. Ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel sker for et tidsrum af mindst 3 år.

Stk. 3. Førerretten kan frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen.

Gældende formulering

§ 131. Anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten har været inddraget i medfør af § 130, har ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af underretten ved kendelse. I andre tilfælde kan underretten på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.

Stk. 2. (Udelades)

§ 132. (Udelades).

Stk. 2. Er førerretten frakendt som følge af spiritus- eller promillekørsel, kan spørgsmålet om generhvervelse dog indbringes for domstolene, når halvdelen af frakendelsestiden, dog mindst 1½ år, er forløbet. Såfremt førerretten i sådanne tilfælde er frakendt for bestandig, kan spørgsmålet om generhvervelse tidligst indbringes for domstolene, når 5 år af frakendelsestiden er forløbet. Generhvervelse af førerretten kan kun ske, såfremt den pågældende i mindst 1 år forud for sagens indbringelse for retten har overholdt en kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol.

Stk. 3. Såfremt der inden udløbet af frakendelsestiden er sket fornyet frakendelse af førerretten, regnes de i stk. 1 og 2 nævnte frister for indbringelse af spørgsmålet om generhvervelse for domstolene fra datoen for den seneste dom, hvorved førerretten er frakendt den pågældende.

§ 132. (Udelades).

Stk. 2. (Udelades).

Stk. 3. Såfremt der inden udløbet af frakendelsestiden er sket fornyet frakendelse af førerretten, regnes de i stk. 1 og 2 nævnte frister for indbringelse af spørgsmålet om generhvervelse for domstolene fra datoen for den seneste dom, hvorved førerretten er frakendt den pågældende.

Lovforslaget

19. § 131, *stk. 1*, affattes således:

»§ 131. Anke af en dom, hvorved der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten har været inddraget i medfør af § 130, har ikke opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse. Det samme gælder anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. I andre tilfælde kan byretten på begæring af anklagemyndigheden ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning.«

20. § 132, *stk. 2*, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 2*.

21. I § 132, *stk. 3*, der herefter bliver *stk. 2*, udgår »og 2«.

Gældende formulering

§ 133 a. Ved særlige grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven kan der ske konfiskation af det ved overtrædelserne anvendte motorkøretøj, såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven og såfremt konfiskationen ikke er urimelig.

Stk. 2. I øvrigt gælder borgerlig straffelovs regler om konfiskation.

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som ændret ved lov nr. 217 af 22. april 2002, § 3 i lov nr. 380 af 6. juni 2002, § 1 i lov nr. 1049 af 17. december 2002 og lov nr. 432 af 10. juni 2003, foretages følgende ændringer:

1. I § 60 a, stk. 1, ændres »§ 126, stk. 4,« til: »§ 126, stk. 6,«.

2. I § 60 a, stk. 1, indsættes efter »§ 126, stk. 1, nr. 1-3 eller 6,«: »eller stk. 3,«.

3. I § 60 a, stk. 2, ændres »§ 126, stk. 4,« til: »§ 126, stk. 6,«.

Lovforslaget

22. § 133 a affattes således:

»§ 133 a. Ved grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven kan der ske konfiskation af det ved overtrædelserne anvendte motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Under tilsvarende betingelser kan der ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelserne, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelserne.

Stk. 2. Konfiskation skal ske, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1,20, der medfører ubetinget fratagelse af førerretten, og den pågældende 2 gange tidligere inden for de seneste 3 år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1,20, der har medført ubetinget fratagelse af førerretten. Konfiskation skal ske, selv om køretøjet ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 kan fraviges, når særlige grunde undtagelsesvis taler herfor.

Stk. 4. I øvrigt gælder straffelovens regler om konfiskation.«

§ 2

I lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven (Klippekortsystem, skærpede sanktioner ved hastighedsovertrædelser mv.), foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 1-8, 11-13, og 16-19 ophæves.

Gældende formulering

Lovforslaget

4. I § 60 a, stk. 3, nr. 1, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 4, nr. 1,«.

5. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, ændres »§ 126, stk. 1,« til: »§ 126, stk. 1-3,«.

6. I § 60 a, stk. 3, nr. 2, indsættes efter »stk. 1, nr. 1-3,«: »eller stk. 3,«.

7. I § 60 a, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »§ 126, stk. 1, nr. 1-3,«: »eller stk. 3,«.

8. I § 60 a, stk. 3, nr. 3, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 3 eller 5,« til: »§ 126, stk. 4, nr. 3 eller 5,«.

11. I § 118, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »§ 126, stk. 2, nr. 1,« til: »§ 126, stk. 4, nr. 1,«.

12. I § 119, stk. 2, nr. 3, ændres »jf. § 126, stk. 4,« til: »jf. § 126, stk. 6,«.

13. I § 119 a, stk. 1, ændres »eller om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt efter § 126, stk. 1, nr. 4,« til: »om overtrædelse af reglerne om største tilladte totalvægt i § 126, stk. 1, nr. 4, eller om overtrædelse af bestemmelserne i § 126, stk. 2 eller 3,«.

16. I § 126 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Føreren skal endvidere frakendes retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer, hvis føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i 3 forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, men som er omfattet af

- 1) § 5, stk. 2, § 15, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1-3, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 37, stk. 4, § 80, stk. 4, og § 81, stk. 3,
- 2) § 4, stk. 1 og 2, hvis overtrædelsen udgør fremkørsel mod rødt lyssignal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinjer eller overskridelse af ubrudt kantlinje i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor,

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 3) § 23 eller forbud mod overhaling fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 4) § 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 5) §§ 42-43 a eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct., eller
- 6) § 53, stk. 3, hvis alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen ikke overstiger 0,80 promille.

Stk. 3. Under samme betingelser som nævnt i stk. 2 skal retten til at føre de i § 125 nævnte køretøjer frakendes føreren af et sådant køretøj, hvis føreren har gjort sig skyldig i to forhold omfattet af stk. 2 og forholdene er begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

17. § 126, *stk. 2, nr. 2*, der bliver stk. 4, nr. 2, affattes således:

»2) har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, nr. 1-5, eller stk. 2 eller 3,«

18. I § 126, *stk. 3*, der bliver stk. 5, ændres »stk. 2« til: »stk. 4«.

19. I § 126, *stk. 4*, der bliver stk. 6, indsættes efter »§ 126, stk. 1, nr. 1-3, 5 eller 6,«: »eller stk. 3,«.

§ 2

Stk. 1. § 1, nr. 9, 10, 14, 15, 20 og 21, træder i kraft den 1. juni 2004.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 1-8, 11-13 og 16-19.

2. § 2, *stk. 2*, ophæves.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 125, stk. 2 og 3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 18.

Bilag 2

Bødeberegning

Forslaget indebærer, at bødestørrelsen for spirituskørsel i alle tilfælde er afhængig af den pågældendes indtægtsforhold, også i intervallet 0,51-0,80 promille.

Det foreslås endvidere at graduere bødestørrelsen efter alkoholpromillens størrelse, således at bøden bliver større, jo højere promillen har været.

Dette vil kunne ske ved, at bøden fortsat udmåles med udgangspunkt i den pågældendes månedlige nettoløn, men således at den ganges med alkoholpromillens størrelse. Hermed markeres på en enkel og letforståelig måde det forhold, at spirituskørsel er farligere, jo højere promillen er.

Bøden kan beregnes ud fra følgende formel:

$$\frac{\text{Årlig bruttoindtægt} \times 1.000 \text{ kr.} \times \text{promillens st.}}{25.000 \text{ kr.}}$$

Denne beregning er ikke umiddelbart anvendelig i tilfælde, hvor der er usikkerhed om promillens præcise størrelse, eller hvor promillen ikke er kendt (§ 53, stk. 2). Såfremt promillens størrelse ikke kan fastlægges præcist, men dog indenfor et interval (f.eks. mellem 1,50 og 2,00), følger det af princippet om, at enhver tvivl skal komme den anklagede til gode, at det er interval-

lets laveste værdi, som må lægges til grund for bødeberegningen. I tilfælde, hvor promillen ikke er kendt – heller ikke indenfor et interval (§ 53, stk. 2) – foreslås det, at bøden beregnes som en måneds nettoløn ganget med den laveste promille i det strafbare område (0,51).

Det forudsættes, at bødens størrelse afrundes til nærmeste tal deleligt med 500, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Forslaget vil indebære, at bøden udmåles til en måneds nettoløn ved en promille på 1,00, det halve af en måneds nettoløn ved en promille på 0,51 og 2 gange en måneds nettoløn ved en promille på 2,00.

Ved en årlig bruttoindtægt på 300.000 kr. vil bøden efter forslaget skulle beregnes således:

En måneds nettoløn:

$$300.000 \text{ kr.} / 25.000 * 1.000 = 12.000 \text{ kr.}$$

$$(1.000 \text{ kr. pr. } 25.000 \text{ kr. årlig bruttoindtægt)}$$

$$\text{Promille } 0,51: 12.000 * 0,51 = 6.120 \text{ afrundet til nærmeste tal deleligt med } 500 = 6.000 \text{ kr. (mod } 4.000 \text{ kr. efter gældende takster)}$$

$$\text{Promille } 1,50: 12.000 * 1,5 = 18.000 \text{ kr. (mod } 12.000 \text{ kr. efter gældende takster).}$$

$$\text{Promille } 2,00: 12.000 * 2,00 = 24.000 \text{ kr. (mod } 12.000 \text{ kr. efter gældende takster).}$$

Oversigt over straffen for spirituskørsel - gældende ret sammenholdt med lovforslaget

Nedenstående oversigt viser gældende ret over straffen for spirituskørsel sammenholdt med lovforslaget. Oversigten svarer til det, der er beskrevet ovenfor i pkt. 4.3.

Lovforslaget indebærer en væsentlig forenkling af den gældende udmålingspraksis for spiri-

tuskørsel. Samtidig vil forslaget i langt de fleste tilfælde indebære en skærpelse af straffen for spirituskørsel i forhold til udmålingsniveauet efter den gældende praksis. På enkelte positioner vil forslaget dog kunne medføre en mindre lempelse.

Førstegangstilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|---|
| 0,51-0,80 | Bøde på 4.000 kr. | Bøde (1 måneds nettoløn gange promillens størrelse) |
| 0,81-2,00 | Bøde (1 måneds nettoløn) | Bøde (1 måneds nettoløn gange promillens størrelse) |
| 2,01-2,50 | 14 dages fængsel* | 20 dages fængsel** |
| 2,51- | 20 dages fængsel* | 20 dages fængsel** |

* Der vil som udgangspunkt blive idømt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling samt en tillægsbøde, jf. ovenfor pkt. 4.3.

** Der vil som udgangspunkt blive idømt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn eller en betinget frihedsstraf med vilkår om alkoholbehandling samt en tillægsbøde.

Andegangstilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|--------------------------|
| 0,51-0,80 | Bøde på 5.000 kr. | 10 dages fængsel** |
| 0,81-1,50 | 10 dages fængsel* | 10 dages fængsel** |
| 1,51-2,00 | 14 dages fængsel* | 10 dages fængsel** |
| 2,01-2,50 | 20 dages fængsel* | 30 dages fængsel** |
| 2,51- | 30 dages fængsel* | 30 dages fængsel** |

* Der vil som udgangspunkt blive idømt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling samt en tillægsbøde, jf. ovenfor pkt. 4.3.

** Efter lovforslaget vil der – afhængigt af straffen i førstegangstilfældet – blive idømt enten ubetinget frihedsstraf eller betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling samt en tillægsbøde.

Tredjegangstilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|--------------------------|
| 0,51-0,80 | 10 dages fængsel | 20 dages fængsel** |
| 0,81-2,00 | 30 dages fængsel* | 20 dages fængsel** |
| 2,01-2,50 | 30 dages fængsel* | 40 dages fængsel** |
| 2,51- | 40 dages fængsel* | 40 dages fængsel** |

* Straffen for en eventuel samtidig kørsel i frakendelsestiden vil som udgangspunkt være omfattet.

** Straffen for en eventuel kørsel i frakendelsestiden vil skulle indregnes.

Fjerdegangstilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|--------------------------|
| 0,51-0,80 | 14 dages fængsel | 30 dages fængsel** |
| 0,81-2,00 | Omkring 40 dages fængsel* | 30 dages fængsel** |
| 2,01- | Omkring 40 dages fængsel* | 50 dages fængsel** |

* Straffen for en eventuel samtidig kørsel i frakendelsestiden vil som udgangspunkt være omfattet.

** Straffen for en eventuel kørsel i frakendelsestiden vil skulle indregnes.

Femtegangstilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|--------------------------|
| 0,51-0,80 | Mindst 14 dages fængsel | 40 dages fængsel** |
| 0,81-2,00 | Omkring 60 dages fængsel* | 40 dages fængsel** |
| 2,01- | Omkring 60 dages fængsel* | 60 dages fængsel** |

* Straffen for en eventuel samtidig kørsel i frakendelsestiden vil som udgangspunkt være omfattet.

** Straffen for en eventuel kørsel i frakendelsestiden vil skulle indregnes.

Sjettegangstilfælde og senere tilfælde

| Promille | Straf efter gældende ret (uden skærpende omstændigheder) | Straf efter lovforslaget |
|-----------|---|--------------------------|
| 0,51-0,80 | Mindst 14 dages fængsel | 50 dages fængsel** |
| 0,81-2,00 | Omkring 3 måneders fængsel* | 50 dages fængsel** |
| 2,01- | Omkring 3 måneders fængsel* | 70 dages fængsel** |

* Straffen for en eventuel samtidig kørsel i frakendelsestiden vil som udgangspunkt være omfattet.

** Straffen for en eventuel kørsel i frakendelsestiden vil skulle indregnes.

I senere tilfælde end sjettegangstilfælde foreslås det, at det opstillede system følges, således at straffen inden for de enkelte positioner (dvs. promille i intervallet 0,51-2,00 og promille over 2,00) forhøjes med 10 dages fængsel pr. gentagelsestilfælde.

Øversigt over straffen for kørsel i frakendelsestiden (gældende ret sammenholdt med lovforslaget)

Straffen for kørsel i frakendelsestiden i første-gangstilfælde er en bøde svarende til en måneds nettoløn. Lovforslaget medfører ingen ændringer i denne praksis.

For at bringe overensstemmelse mellem sanktionerne for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden foreslås det, at straffen for gentagen kørsel i frakendelsestiden skal svare til straffen for spirituskørsel i gentagelsestilfælde med en promille i intervallet 0,51-2,00.

Efter lovforslaget vil straffen i andengangstilfælde blive 10 dages fængsel. Dette vil for så vidt angår straffens længde indebære en lempelse i forhold til gældende ret, hvor straffen er 14 dages fængsel. Det foreslås, at straffen som udgangspunkt bliver gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste og tillægsbøde på en måneds nettoløn eller betinget med vilkår om alkoholistbehandling og en tillægsbøde på en halv eller hel måneds nettoløn.

I tredje-gangstilfælde svarer lovforslaget til de gældende retningslinjer for fastsættelse af frihedsstraffens længde, dvs. 20 dages fængsel. Det forudsættes, at straffen stiger med 10 dages fængsel for hvert gentagelsestilfælde.

Som ved spirituskørsel foreslås det, at der som udgangspunkt ikke skal idømmes en ny betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, hvis den pågældende tidligere er dømt for kørsel i frakendelsestiden, og vedkommende i gentagelsesvirkningsperioden på ny gør sig skyldig i kørsel i frakendelsestiden. I tredje-gangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden vil hovedreglen således være, at straffen bliver ubetinget fængsel i 20 dage. Der bør efter forslaget herefter kun i særlige tilfælde idømmes en ny betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i tredje-gangstilfælde.

| Kørsel i frakendelsestiden | Straf – gældende ret | Straf - lovforslaget |
|----------------------------|---------------------------|--|
| 1. gang | Bøde (en måneds nettoløn) | Bøde (1 måneds nettoløn) |
| 2. gang | 14 dages fængsel | 10 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt tillægsbøde |
| 3. gang | 20 dages fængsel | 20 dages ubetinget fængsel |
| 4. gang | 30 dages fængsel | 30 dages ubetinget fængsel |
| 5. gang | 40 dages fængsel | 40 dages ubetinget fængsel |
| 6. gang | 50 dages fængsel | 50 dages ubetinget fængsel |
| 7. gang | 60 dages fængsel | 60 dages ubetinget fængsel |

**Oversigt over frakendelsestiden i sager om spirituskørsel
(gældende ret sammenholdt med lovforslaget)**

Førstegangstilfælde

| Promille | Frakendelse efter gældende ret | Frakendelse efter udvalgets forslag |
|-----------|--------------------------------|-------------------------------------|
| 0,51-0,80 | Ingen frakendelse | Betinget frakendelse |
| 0,81-1,20 | Betinget frakendelse | Betinget frakendelse |
| 1,21-1,50 | Ubetinget frakendelse i 1 år | Ubetinget frakendelse i 3 år |
| 1,51-2,00 | Ubetinget frakendelse i 2 år | Ubetinget frakendelse i 3 år |
| 2,01- | Ubetinget frakendelse i 2½ år | Ubetinget frakendelse i 3 år |

Andengangstilfælde

| Promille | Frakendelse efter gældende ret | Frakendelse efter udvalgets forslag |
|-----------|---|-------------------------------------|
| 0,51-0,80 | Ingen frakendelse | Ubetinget frakendelse i 3 år |
| 0,81-1,20 | 3 år, hvis førstegangstilfældet medførte betinget frakendelse ellers 5 år | Ubetinget frakendelse i 3 år |
| 1,21-1,50 | 3 år, hvis førstegangstilfældet medførte betinget frakendelse ellers 5 år | Ubetinget frakendelse i 5 år |
| 1,51- | Ubetinget frakendelse i 5 år | Ubetinget frakendelse i 5 år |

Tredjegangstilfælde

| Promille | Frakendelse efter gældende ret | Frakendelse efter udvalgets forslag |
|-----------|--|-------------------------------------|
| 0,51-0,80 | Ingen frakendelse | Ubetinget frakendelse i 5 år |
| 0,81-1,20 | 5 år, hvis begge de tidligere kørsler har været med en promille i intervallet 0,81-1,20 ellers 10 år | Ubetinget frakendelse i 5 år |
| 1,21- | Ubetinget frakendelse i 10 år | Ubetinget frakendelse i 10 år* |

* Der er dog mulighed for frakendelse for bestandig, hvis føreren ved kørslen har begået en eller flere grove kørselsfejl, hvor kørslen har resulteret i alvorlig personskaade, og hvor der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til retshåndhævelsen.

Fjerdegangstilfælde og senere tilfælde

| Promille | Frakendelse efter gældende ret | Frakendelse efter udvalgets forslag |
|-----------------|---------------------------------------|--|
| 0,51-0,80 | Ingen frakendelse | Ubetinget frakendelse i 10 år* |
| 0,81- | Frakendelse for bestandig | Ubetinget frakendelse i 10 år* |

* Der er dog mulighed for frakendelse for bestandig, hvis føreren ved kørslen har begået en eller flere grove kørselsfejl, hvor kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og hvor der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til retshåndhævelsen.

Til lovforslag nr. L 148. Skriftlig fremsættelse (15. december 2004)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.)

(Lovforslag nr. L 148).

Inden for færdselslovens område har der udviklet sig et meget kompliceret sanktionssystem vedrørende spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden. Sanktionssystemet er vanskeligt at overskue og forstå for borgerne, og dets komplicerede udformning gør det i sig selv ressourcekrævende at anvende for domstole, politi, anklagemyndighed og forsvarere. Et hovedformål med lovforslaget er på den baggrund at forenkle de gældende regler og praksis.

Et andet hovedformål med lovforslaget er at skærpe straffen for spiritus- og promillekørsel og kørsel i frakendelsestiden, således at der sættes betydeligt hårdere ind over for de bilister, der kører i spirituspåvirket tilstand, og som fortsætter med at køre, selv om de har fået frakendt førerretten.

Lovforslaget bygger navnlig på betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden afgivet af Udvalget om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus- og promillekørsel.

Lovforslaget har følgende hovedelementer:

Det foreslås, at færdselslovens gældende terminologi ændres, således at man ikke længere opretholder betegnelsen "promillekørsel" for kørsel med en alkoholpromille under 1,21. I stedet vil enhver overtrædelse af lovens forbud mod at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, efter indtagelse af alkohol, fremover blive benævnt spirituskørsel.

Det foreslås dernæst, at straffen for spirituskørsel skærpes og forenkles. Strafmaksimum i

færdselslovens § 117 foreslås på den baggrund forhøjet fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Forhøjelsen af strafferammen vil samtidig medføre, at der i de allervesteste tilfælde af gentagen spirituskørsel vil kunne ske varetægtsfængsling.

For førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00 forudsættes det, at straffen skal være en bøde svarende til den pågældendes månedlige nettoløn ganget med alkoholpromillen. En sådan regel vil i de fleste tilfælde indebære en markant skærpelse i forhold til i dag, og den vil samtidig være enkel og let at huske. Har promillen i førstegangstilfælde været 2,01 eller derover forudsættes det, at straffen som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 20 dage, der som udgangspunkt gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, samt en tillægsbøde.

Det forudsættes endvidere, at strafpositionerne i gentagelsestilfælde som udgangspunkt forhøjes med 10 dages fængsel pr. gang, det vil sige i andengangstilfælde vil straffen være 10 dages fængsel ved en promille i intervallet 0,51-2,00 og 30 dages fængsel ved en promille på 2,01 eller derover. Det forudsættes endvidere, at der fremover som udgangspunkt kun kan idømmes én betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, derefter skal straffen være ubetinget frihedsstraf. Også en sådan regel vil indebære en markant skærpelse og vil samtidig være enklere og lettere at huske end det nuværende sanktionssystem.

Der foreslås endvidere, at straffen for kørsel i frakendelsestiden skærpes og forenkles. Strafmaksimum i færdselslovens § 117 a foreslås på den baggrund forhøjet fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Det tilsigtes herved, at straffen for gentagen kørsel i frakendelsestiden skal svare til straffen for spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00. Udgangspunktet

er som ved spirituskørsel, at der kun kan idømmes én betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Der foreslås også skærper og forenklinger af reglerne om frakendelse af førerret. Det foreslås således, at der fremover også skal ske en betinget frakendelse af førerretten for kørsel med en promille i intervallet 0,51-0,80, således at der kommer til at gælde samme regel i intervallet 0,51-1,20.

Herudover foreslås det, at frakendelsestiden, hvis der skal ske ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel, i alle tilfælde skal være mindst 3 år. Det forudsættes endvidere, at frakendelsestiden for spirituskørsel normalt fastsættes til 3, 5 eller 10 år. Efter forslaget skal det ikke længere være muligt at frakende førerretten for bestandig, medmindre der foreligger særdeles graverende kørsel med alvorlig personskade til følge.

Det foreslås i sammenhæng hermed, at den særlige regel i § 132, stk. 2, hvorefter personer, der har gennemført alkoholbehandling, kan generhverve førerretten væsentligt hurtigere end andre, ophæves.

Endvidere foreslås en forenkling af de gældende regler om gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning, således at gentagelsesvirkningen af en afgørelse om spirituskørsel skal ophøre samtidig både med hensyn til straffen og frakendelsessanktionen. Det foreslås således, at gentagelsesvirkningen for en afgørelse om spirituskørsel, hvor førerretten er frakendt ubetinget, både for så vidt angår straffen og frakendelsen skal ophøre 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Der foreslås desuden en udvidelse af adgangen til at konfiskere køretøjer i forbindelse med færdselslovsovertrædelser. Der foreslås således bl.a. en lempelse af betingelserne for at anvende konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, med henblik på en øget brug af konfiskation i forbindelse med bl.a. spirituskørsel. I den forbindelse foreslås det endvidere, at det skal være muligt at konfiskere den dømtes køretøj, selv om dette køretøj ikke har været anvendt ved den kørsel, som giver anledning til konfiskationen.

Det foreslås endvidere, at der indføres en ny regel om obligatorisk konfiskation af en førers køretøj, når den pågældende tredje gang inden for en periode på 3 år gør sig skyldig i spirituskørsel af en sådan grovhed, at den medfører ubetinget frakendelse af førerretten. Det er en betingelse, at alle tre spirituskørsler har været med en promille over 1,20, således at de i sig selv (bedømt som førstegangstilfælde) vil medføre ubetinget frakendelse af førerretten. Konfiskation af førerens køretøj kan også i dette tilfælde ske, selv om det pågældende køretøj ikke har været anvendt i forbindelse med den aktuelle spirituskørsel.

Endelig foreslås det, at der skal gælde et krav om deltagelse i et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus) for personer, der har fået førerretten frakendt betinget på grund af spirituskørsel.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.